

SPLOŠNI DEL

Kljub odličnim dosežkom v letu 2018, tako kvantitativnim (dvig lastnega prihodka, število gostovanj, povišanje števila obiskovalcev ...) kot kvalitativnim (nagrade, po mnenju stroke prebojne in presežne predstave in produkcijski podvigi), pa gotovo ne moremo mimo dejstva, ki vse skupaj postavlja v precej problematičen kontekst. Zaradi kumulativnega zmanjševanja programskih sredstev iz državnega proračuna, česar je sicer deležna celotna kulturna sfera – tako vladna kot nevladna – in hkratnega ohranjanja obsega in profila programa bi brez izredne podpore ustanoviteljice leta 2018 lahko zabeležili zaskrbljujoč presežek odhodkov nad prihodki. Ne glede na to, da do tega ni prišlo, pa bo to dejstvo v prihodnje od vodstva terjalo nekaj ostrih ukrepov, med katere gotovo sodijo prestrukturiranje programa za leto 2019, zmanjševanje stroškov za oglaševanje, ukinitvev nekaterih nadstandarnih storitev ter odpoved ponovitev nekaterih sicer umetniško presežnih produkcij, ki kljub polni zasedenosti dvoran preprosto ne zagotavljajo pozitivnega finančnega rezultata. Vse bolj se namreč kaže, da bi v danih sistemskih in finančnih okoliščinah (upad programskih sredstev, precejšnji manki v plačni masi ...) brezkompromisno ohranjanje prav vseh dejavnosti gledališča utegnilo v prihodnosti postati kontraproduktivno. O razlogih za to diagnozo pišemo v naslednjem odstavku, vseeno pa se nam zdi, da je treba zgodbo leta 2018 vendarle začeti z navedbo nekaterih izjemnih rezultatov:

1. Zlasti po zaslugi uspešnega trženja predstav v okviru gostovanj po Sloveniji in v tujini beležimo enega najvišjih lastnih prihodkov v zadnjih petih letih. Lastni prihodek smo glede na leto poprej povečali za 16 %, glede na leto 2014 pa kar za 30 %.
2. Delež sponzorskih in donatorskih sredstev je bil najvišji doslej.
3. Dve uprizoritvi Mladinskega sta bili uvrščeni v tekmovalni program Borštnikovega srečanja. Predstava **6** (v režiji Žige Divjaka), ki je nastala v okviru programa Nova pošta, je prejela veliko nagrado Borštnikovega srečanja za najboljšo uprizoritev, kar je že druga pomembna nagrada, ki jo je za delo v Mladinskem prejel režiser mlajše generacije.
4. Prav tako sta dve predstavi – **še ni naslova** (v režiji Tomija Janežiča) in **6** (v režiji Žige Divjaka) – uvrščeni v tekmovalni program Tedna slovenske drame 2019.
5. Nadpovprečno je bilo število predstav, uprizorjenih na gostovanjih (69), in zato je bil deležev prihodkov iz naslova gostovanj precej visok.

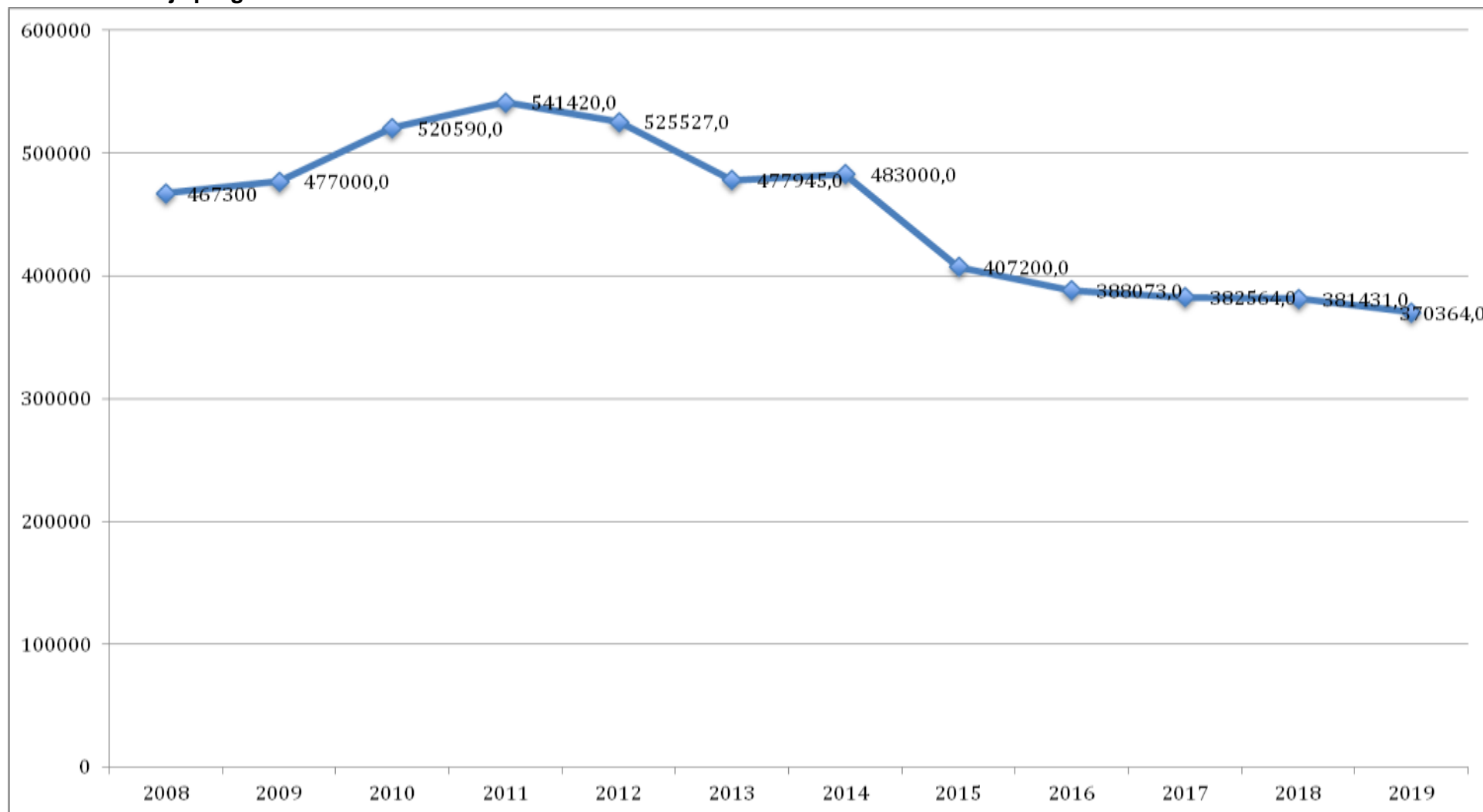
Navkljub dosežkom pa je vendarle potrebno opozoriti na razloge za nekatere negativne aspekte poslovanja, zlasti v luči uspešnejšega poslovanja v prihodnosti.

1. Od leta 2013 so bila sredstva za program vsako leto nižja za od 25% do 32%. V dobrih štirih letih, ko ga vodi aktualno vodstvo, je imelo gledališče približno 500.000 EUR manj programskih sredstev, kar je v seštevku povprečnih vrednosti sredstev za produkcijo novih predstav enako osmim uprizoritvam (gl. **graf 1**).

2. Poleg omenjenega je del razlogov za poslovne rezultate moč poiskati tudi v dejstvu, da je bilo med letoma 2015 in 2018 treba k plačni masi dodati 109.443 EUR lastnih sredstev, česar pa nismo »nevtralizirali« z bolj komercialnim programom:
- postprodukcija nekaterih uspešnih predstav (*6, Republika Slovenija, Odilo. Zatemnitev. Oratorij, Slovenska popevka, še ni naslova ...*) se vedno bolj kaže kot preprosto predraga glede na kapaciteto gledalcev glede na zmožnosti so stroški za oglaševanje in oblikovanje previsoki;
 - preambiciozne so bile tudi nekatere produkcije, ki bodo sicer za večno vpisane v zgodovino slovenskega gledališča, a so se vložki glede na finančni uspeh izkazali za neupravičene.

Direktor gledališča ob tem prevzamam polno odgovornost za razloge kot tudi za posledice trenutnega stanja, ki ga bo – kot že povedano – treba v najkrajšem možnem času dokončno odpraviti, ob tem pa izražam skrb, na kakšen način je sploh smiselno vzdrževati takšen profil in tolikšen obseg programa, katerega časovno ustrezno realizacijo še dodatno bremenijo bolezni in specifike precej starega umetniškega ansambla, ki pa ga v vseh teh letih ni bilo mogoče ustrezno pomladiti.

GRAF 1: Gibanje programskih sredstev MzK med leti 2008 in 2019

Osnovni podatki iz registracije:

Naziv: Slovensko mladinsko gledališče Ljubljana

Skrajšano ime: SMG

Naslov: Vilharjeva 11, 1000 Ljubljana

Matična št.: 5055997000

Davčna št.: 19061978

Tel.: 01 300 49 00

e-mail: info@mladinsko-gl.si

1. ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE, KI POJASNJUJEJO DELOVNO PODROČJE POSREDNEGA UPORABNIKA

- Zakon o zavodih (Ur. l. RS, št. 12/91, 36/00);
- Zakon o javnih finančah (Ur. l. RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02);
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur. l. RS, št. 96/02, 77/07, 56/08, 4/10, 20/11);
- Zakon o javnih uslužbencih (Ur. l. RS, št. 56/02, 68/06);
- Zakon o delovnih razmerjih ZDR-1 (Ur. l. RS, št. 21/13);
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (Ur. l. RS, št. 21/95, 114/06);
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS (Ur. l. RS, št. 45/94, 43/06 in naslednji);
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Slovensko mladinsko gledališče (Ur. l. RS, št. 110/04, 105/08 ter 106/11);
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Ur. l. RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04);
- Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Ur. l. RS, št. 12/01);
- Zakon o računovodstvu (Ur. l. RS, št. 23/99, 30/02);
- Zakon za uravnoteženje javnih financ /ZUJF/ (Ur. l. RS, št. [40/2012](#)).

2. DOLGOROČNI CILJI JAVNEGA ZAVODA

25. januarja 2016 je bila na redni seji Sveta MOL brez pripomb in komentarjev sprejeta strategija zavoda za obdobje 2016–2020, ki v želji po skorajda dogmatičnem spremljanju izhodišč v ustanovitvenem aktu na novo definira teoretične in etične postulate, iz katerih v štirih ločenih sklopih izpelje konkretne cilje, z dovolj jasno definiranimi ukrepi, učinki, predvsem pa s konkretnim časovnim okvirjem.

Prvi sklop se nanaša na način organizacije dela in program, na kratko pa ga lahko zaobjamemo v programski formuli, ki jo zdaj udejanjamo že tretjo sezono. Formula pravi, da bomo vsako sezono pripravili najmanj šest in največ sedem uprizoritev, pri čemer dve od sedmih udejanjata občinski strateški cilj po spodbujanju mladih ustvarjalcev, ki jim bo Mladinsko ponudilo enake produkcijske razmere kot uveljavljenim umetnikom; da bomo vsako leto pripravili eno mednarodno koprodukcijo, eno koprodukcijo z javnim zavodom, najmanj eno koprodukcijo z nevladnim koproducentom, eno produkcijo pa bomo izvedli v sodelovanju s tujimi umetniki; na vsaki dve leti bomo uprizorili najmanj eno in največ dve zahtevnejši predstavi za otroke in mladino.

Podobna formula, le da se nanaša na pogoje, ki definirajo način mesečnega programiranja, pa pravi, da bomo najmanj enkrat mesečno uprizarjali predstave, opremljene s tujejezičnimi nadnapisi, tako da bodo te kulturne vsebine še bolj dostopne tudi tistim, ki ne govorijo slovensko in najmanj dvakrat mesečno pripravili dogodek v okviru dialoškega oziroma klubskega programa, ki se nanaša na strokovno refleksijo sodobnih umetniških praks na eni in polemično komentiranje družbenopolitične realnosti na drugi strani.

Tovrstna sprememba organizacijske dinamike seveda neizogibno zahteva tudi spremembe v kadrovski strukturi, ki je akutna. Osrednja kadrovska težava našega gledališča ostaja podhranjenost strokovne pisarne, kar je na neki način posledica dejstva, da ima Mladinsko še vedno redno in za nedoločen čas zaposlena dva hišna režiserja; to je v slovenskem prostoru hkrati unikum, pa tudi neprijetna anomalija, saj dva režiserja, ki nista podvržena nikakršnim konkurenčnim klavzulam, zasedata mesti, ki so ju v drugih gledališčih zapolnili npr. z dramaturgi ter sodelavci za mednarodne ali izobraževalne programe. Rešitve obstajajo, vendar so brez sistemskih sprememb, ki jih zdaj čakamo že več kot dvajset let, obsojene na resne konflikte.

Druga, nemara še bolj akutna kadrovska težava, se nanaša na strukturo igralskega ansambla, saj je polovica igralcev stara med 50 in 55 let, izjemno problematična pa je tudi zev med edino mlado igralko (28 let), ki jo do naslednje, stare 42 let, ločuje polnih 14 let.

Težave na področju infrastrukture smo kot eno največjih nevarnosti pri kontinuiranem razvoju gledališča izpostavili že v prejšnji strategiji. Na kratko: Mladinsko domuje v zgradbi Baragovega semenišča, ki si jo prijateljsko deli s Pionirskim domom, vseeno pa je treba poudariti, da za nas prilagajanje programu v Festivalni dvorani pomeni izgubo približno 30 terminov *prime time* (petkov in sobot) na leto. Drugič, dolgoletne težave z denacionalizacijo so se leta 2017 resda razrešile v prid naše ustanoviteljice, vendar je objekt spomeniško zaščiten, energetsko potraten in zaradi zgrešenih urbanističnih potez v preteklosti, ki so Baragovemu semenišču zaprle pot do Dunajske ceste, težko dostopen.

Naprej: eno izmed dvoran, dva vadbena prostora, vsa skladišča in rezidenčno stanovanje –

govorimo o objektu Stara pošta, ki ga je imelo Mladinsko nekoč v celoti v upravljanju –, najemamo od Gospodarskega razstavišča, najemnina pa kljub županovi intervenciji še vedno predstavlja strošek, enak na primer strošku za srednje veliko gledališko produkcijo, ali če ponazorimo drugače: če ne bi bilo tega stroška, bi bilo Mladinsko tehnično izjemno dobro opremljeno gledališče, imelo bi prenovljeno dvorano, vozni park bi bil precej mlajši in še za marsikaj drugega bi bilo mogoče poskrbeti. Z olajšanjem in pričakovanjem pa ugotavljamo, da se je na ravni ustanoviteljice oblikovala drzna dolgoročna vizija infrastrukturnega razvoja našega gledališča ter celotnega degradiranega območja okoli Baragovega semenišča.

3. LETNI CILJI POSREDNEGA UPORABNIKA, ZASTAVLJENI V OBRAZLOŽITVI FINANČNEGA NAČRTA ALI V LETNEM PROGRAMU DELA

Primerjava realizacije v letu 2018 s finančnim načrtom za leto 2018 in poročilom za leto 2017
po denarnem toku

	realizacija 2018	finančni načrt 2018	finančno poročilo 2017
SKUPAJ PRIHODKI	3.115.390	3.054.903	2.808.946
prihodki za izvajanje javne službe	3.111.337	3.053.403	2.806.836
prihodki iz državnega proračuna	2.330.779	2.377.349	2.394.434
prihodki iz občinskega proračuna	326.000	326.000	152.261
prihodki od prodaje blaga in storitev za izvajanje javne službe	327.669	254.534	260.141
prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	4.053	1.500	2.110
SKUPAJ ODHODKI	3.114.989	3.054.903	2.839.393
odhodki za izvajanje javne službe – plače	1.904.833	1.950.461	1.909.186
izdatki za blago in storitve za javno službo	1.131.198	1.020.942	909.411
investicijski odhodki	74.905	82.000	18.686
odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu	4.053	1.500	2.110

4. FIZIČNI, FINANČNI IN OPISNI KAZALCI REALIZACIJE PROGRAMA

Na podlagi statističnih podatkov je Mladinsko leta 2018 pripravilo **278 dogodkov**, ki jih je obiskalo **45.026** obiskovalcev. Leta 2017 je bilo **263 dogodkov**, ki jih je obiskalo **42.237 obiskovalcev**, leta 2016 pa **262 dogodkov**, ki si jih je ogledalo **44.246** obiskovalcev. Leta 2015 je bilo na **273 dogodkih** **44.094** obiskovalcev, leta 2014 smo pripravili **282 dogodkov**, ki se jih je udeležilo **46.541** obiskovalcev, leta 2013 **296 dogodkov** z **44.123** obiskovalci, leta 2012 pa **255 dogodkov**, ki se jih je udeležilo **42.825 obiskovalcev**.

Povprečna cena vstopnice je bila leta 2018 **9,92 EUR**, zasedenost prizorišč pa **74-odstotna**.

Skupni lastni prihodek se je glede na leto 2017 **povečal za 16 %** in je leta 2018 znašal **322.712 EUR**.

Prihodek iz naslova gostovanj po Sloveniji in v tujini je v Mladinskem tisti dejavnik, ki bistveno vpliva na višino lastnih prihodkov. Ker je bilo število gostovanj precej veliko, je seveda tudi delež prihodka iz tega naslova nadpovprečen.

Nadpovprečno je bilo leto 2018 tudi v segmentu pridobivanja sponzorskih in donatorskih sredstev, ki so znašala **27.084 EUR**, kar je največji dohodek iz tega naslova doslej.

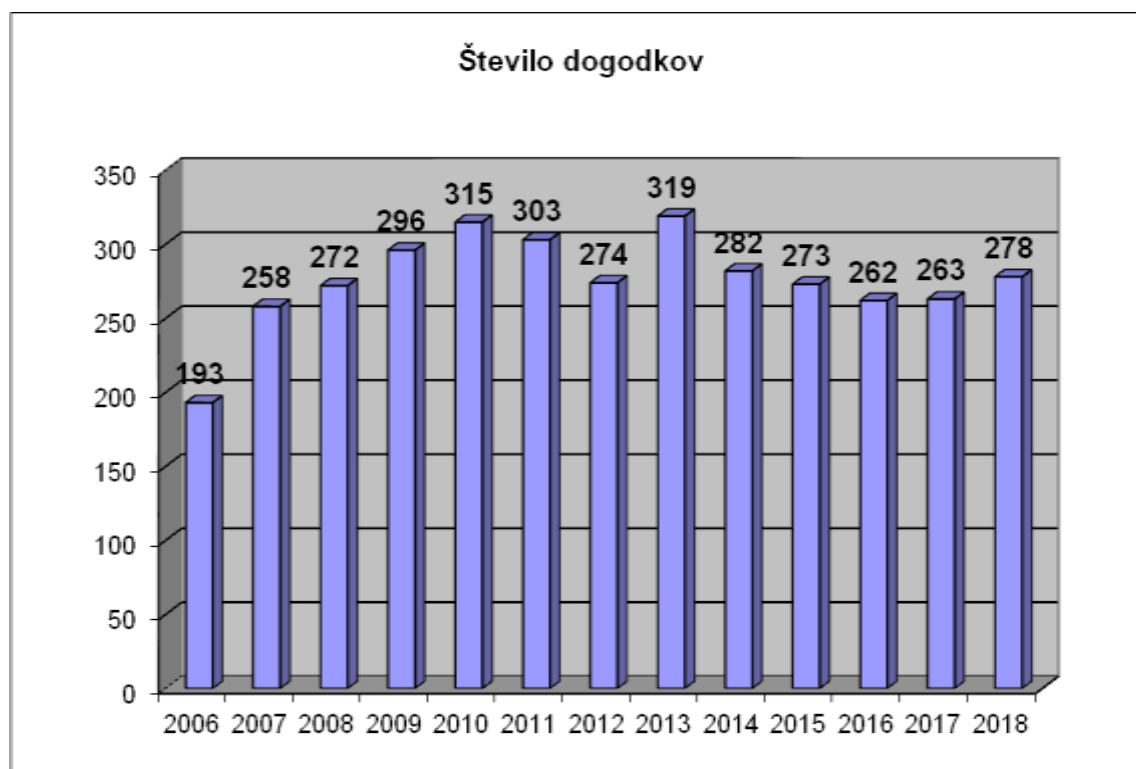
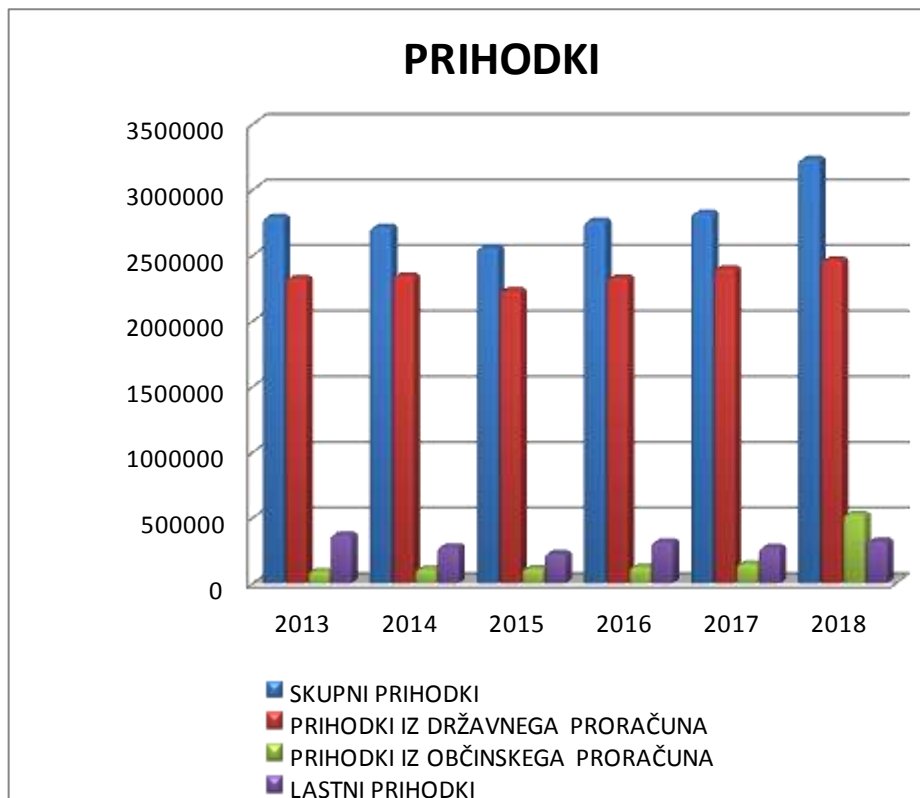

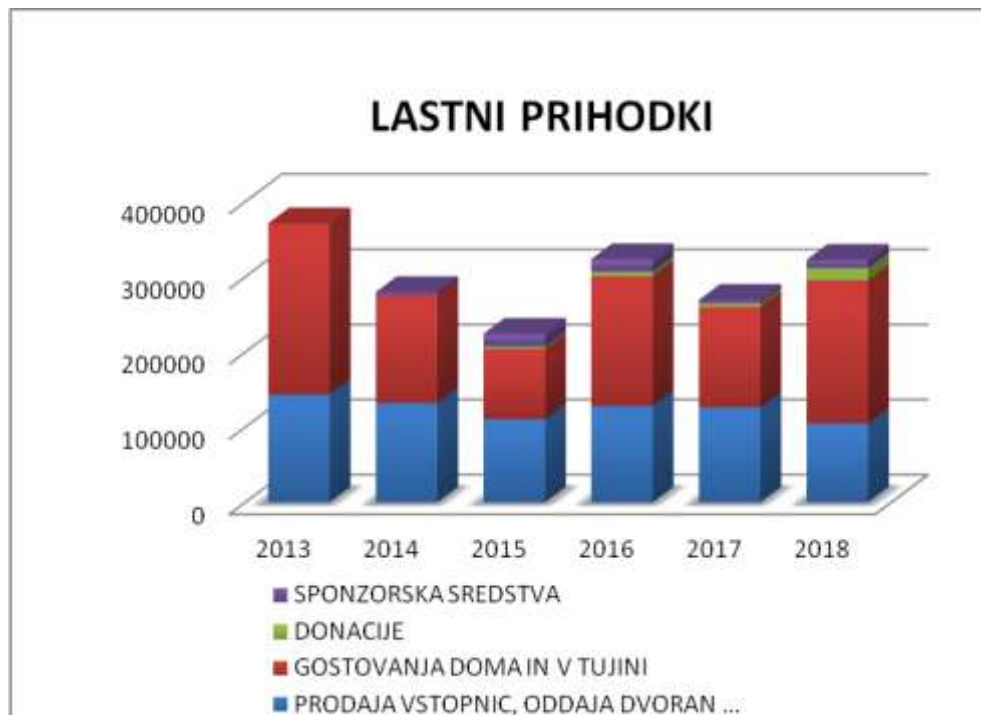
TABELA 2: Struktura vseh prihodkov v letih od 2013 do 2018

PRIHODKI	LETO 2013	LETO 2014	LETO 2015	LETO 2016	LETO 2017	LETO 2018
skupni prihodki	2.790.129	2.713.916	2.558.306	2.760.596	2.821.344	3.233.006
prihodki iz državnega proračuna za program	477.944	483.000	407.200	388.073	382.564	381.431
prihodki iz državnega proračuna za splošne stroške	134.798	146.912	139.566	136.775	142.185	161.238
prihodki iz državnega proračuna za plače	1.711.567	1.714.084	1.685.878	1.804.631	1.874.212	1.923.625
prihodki iz državnega proračuna za investicije						
prihodki iz občinskega proračuna za progr. + mat. str.	75.000	90.000	95.000	107.419	149.000	444.000
prejeta sredstva občinskega proračuna za investicije	18.000	20.000	18.400	17.000		82.000
lastni prihodki vstopnice, oddaja dvoran itd.	143.817	132.129	113.458	127.925	130.551	104.738
lastni prihodki od gostovanj doma in v tujini	227.527	143.791	93.429	172.460	133.648	190.890
donacije, domače in tuje			3.000	5.800	4.500	16.346
sponzorska sredstva		4.000	17.094	16.915	4.684	10.738

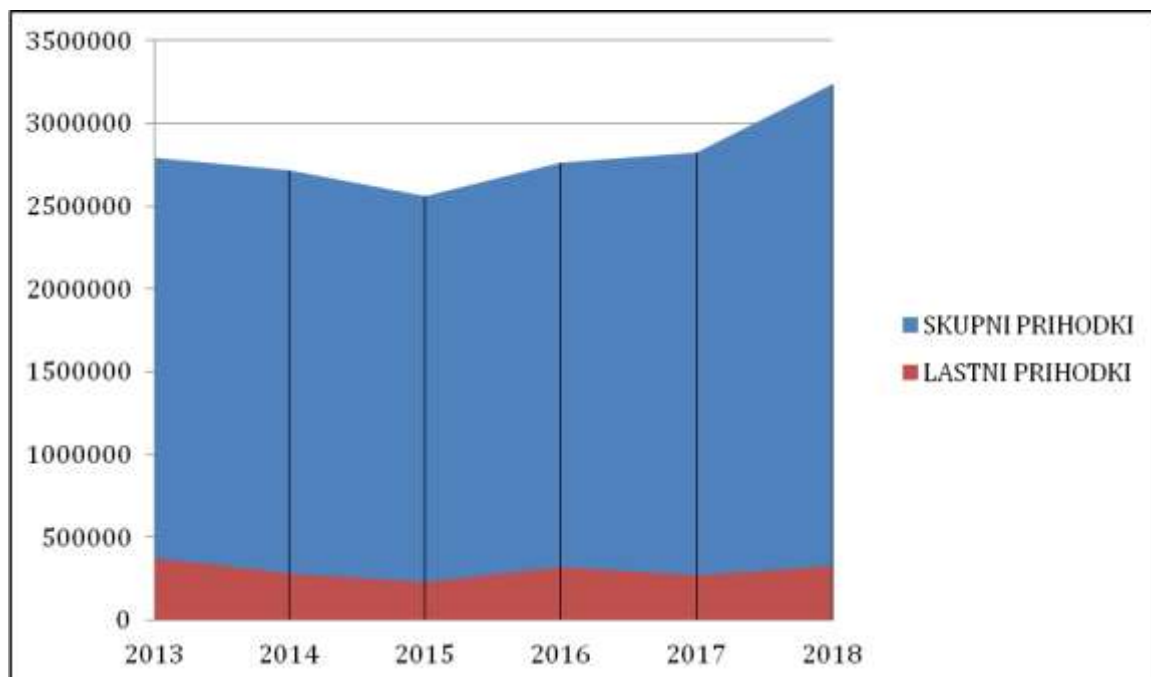
GRAFIKON 2: Struktura prihodkov 2013–2018

GRAFIKON 3: Struktura lastnih prihodkov 2013–2018

GRAFIKON 4: Delež lastnih prihodkov 2013–2018

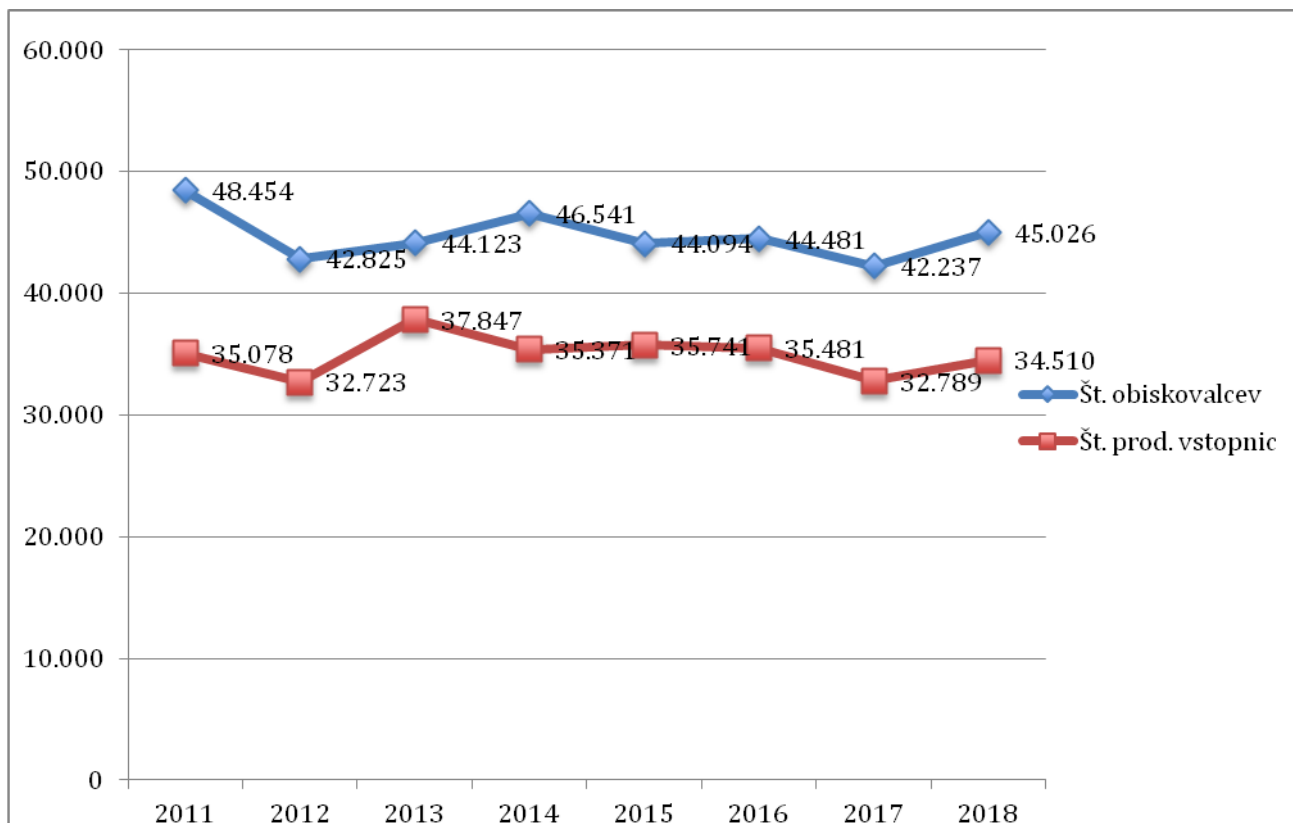

5. ŠTEVILO OBISKOVALCEV IN PRODAJA VSTOPNIC

Tako kot pri kazalniku *delež lastnega prihodka* tudi pri kazalniku *število prodanih vstopnic* ni jasnih pravil, natančne metodologije in na splošno – formalnega soglasja, kaj ti kazalniki sploh vključujejo. Njihovo nedorečenost potrjujejo zlasti pogovori z direktorji drugih gledališč ali njihovimi pomočniki, ki pričajo o tem, da si glede razumevanja določenih kazalnikov nismo enotni.

Leta 2012 smo na predlog ustanoviteljice Slovenskega mladinskega gledališča, Mestne občine Ljubljana, v tedanje poročilo uvedli novo metodologijo beleženja prodanih in izdanih vstopnic, ki jo odlej kontinuirano upoštevamo.

Tudi leta 2018 smo sodelovali z nekaterimi nevladnimi organizacijami, ki smo jim v večini primerov namenili donacije v obliki brezplačnih vstopnic. Že drugo leto pa smo Slovenski filantropiji, ki ji namenimo prispevke od brezplačnih vstopnic za premiere in ponovitve, donirali 1.780 evrov za šolske potrebščine otrok beguncev.

6. OCENA USPEHA PRI DOSEGANJU ZASTAVLJENIH CILJEV V PRIMERJAVI Z DOSEŽENIMI CILJI IZ POROČILA ZA PRETEKLO LETO ALI VEČ PRETEKLIH LET TER POJASNILA V ZVEZI S PODROČJI, NA KATERIH ZASTAVLJENIH CILJEV NISMO DOSEGLI

Program smo izpolnili v obsegu, določenem z Odločbo MzK o financiranju programa dela Slovenskega mladinskega gledališča v letu 2017/2018 št. 6110-181/2017/7 z dne 22. 12. 2017 ter dopolnilno odločbo št. 6110-181/2017/19 z dne 27. 8. 2018 (sredstva za plače v višini 100.056 EUR) ter s pogodbo MOL o financiranju javnega zavoda v letu 2018 št. DS 610-136/2017-5 z dne 8. 1. 2018 ter dvema dopolnilnima odločbama MOL št. DS 610-136/2017-16 z dne 4. 7. 2018 ter št. DS 610-136/2017-23 z dne 23. 10. 2018.

Glede na prejšnje leto smo povečali skupno število prireditev, višino lastnega prihodka ter skupno število gostovanj. Manj je bilo ponovitev premiernih uprizoritev, s tem pa ostajata nižja tudi povprečna zasedenost ansambla oziroma število odigranih predstav na igralca/igralko, a to dejstvo gre pripisati zlasti zamiku dveh premier na začetek leta 2019.

- Predstava *Ariol* v režiji Matjaža Pograjca, ki bi morala biti premierno uprizorjena v začetku decembra 2018, je decembra sicer doživela javno uprizoritev (za zaključeno šolsko skupino), uradno premiero pa zaradi bolezni šele januarja 2019.

- Še večjih težav zaradi precej hudih (življenje ogrožajočih) bolezni je deležna predstava *Baal* v režiji Vita Tauferja (tudi ta bi morala biti premierno uprizorjena decembra 2018), katere premiero smo že dvakrat prestavili, v trenutku, ko pišemo pričujoče besedilo, pa upamo, da bo končno uprizorjena na začetku marca 2019.

- Zlasti zaradi odpovedi koproducenta iz nemškega Dortmundu (sredstva za produkcijo so nam sicer zagotovili) so odpadla nekatera gostovanja predstave *Metamorfoze 4°: Črne luknje* v režiji Bare Kolenc, a smo v skupnem številu te izpade nadomestili z drugimi, neprijavljenimi gostovanji, npr. gostovanjem predstave *Odilo. Zatemnitev. Oratorij.*, s katero smo odprli beograjski Bitef, gostovanjem Frličeve *Preklet naj bo izdajalec svoje domovine!* v mehiškem Guanajuatu ter projekta *Narodna sprava: Predstava za turiste* v poljskem Krakovu na pomembnem festivalu Božanska komedija.

7. OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA FINANČNEGA NADZORA

Notranjo revizijo poslovanja za leto 2018 je v Slovenskem mladinskem gledališču opravil g. Damjan Us, državni notranji revizor (pooblastila ga je ustanoviteljica).

Predmet revizije v letu 2018 je bila ocena pravilnosti poslovanja na področju varnosti in zdravja pri delu ter varstva pred požarom v letih 2017 in 2018. Vse manjše nepravilnosti (zamujanje rokov pri zdravniških pregledih, pri obveščanju zaposlenih in pri pregledu električne napeljave) s področja varnosti in zdravja pri delu smo že odpravili. Na področju požarne varnosti ni bilo ugotovljenih nepravilnosti.

8. OCENA UČINKOV POSLOVANJA POSREDNEGA UPORABNIKA NA DRUGA PODROČJA

Prvo področje, na katero delovanje Slovenskega mladinskega gledališča močno vpliva, je kulturna vzgoja oziroma uprizoritve in gostovanja predstav za osnovnošolsko in srednješolsko mladino, ki skupaj z aktivno organizacijo festivala Bobri naše gledališče med sorodnimi zavodi uvrščajo v sam vrh, ko gre za kadrovske, organizacijske in finančne vložke v kulturno-vzgojne programe.

Naše uprizoritve za otroke in mladino so izjemno kakovostne, polno zasedene in priljubljene, trend ponavljajočega se vsakoletnega obiskovanja naših predstav z istih šol tako kot trend odkupa istih otroških predstav, za kar se odločajo isti organizatorji, pa sta že stalnici.

Področje, na katero naše gledališče prav tako močno vpliva, je še vedno skrb za enakomerno regijsko dostopnost vrhunskih gledaliških vsebin. Že desetletja si namreč prizadevamo za redna gostovanja kakovostnih predstav po Sloveniji, tako da vrhunske gledališke uprizoritve pridejo tudi do okolij, v katerih lastne produkcije na tej umetniški ravni nimajo. Tudi lani so naše predstave gostovale v številnih slovenskih mestih, o čemer poročamo posebej v ustreznem poglavju. Enakomerna regijska dostopnost kakovostnih gledaliških vsebin ostaja ena naših prednostnih nalog tudi v naslednjih letih.

9. POJASNILO IN ANALIZA KADROVANJA

Struktura zaposlenih po tarifnih skupinah:

Zaposleni, ki jih financira MK	I.–IV. tarif. skup.	V. tarif. skupina	VI. tarif. skupina	VII. tarif. Skupina	VIII. tarif. skupina	IX. tarif. skupina	Skupaj
1. Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2019 (a + b)	5	12	8	35			60
a) Št. zaposlenih za določen čas		1	1	6			8
b) Št. zaposlenih za nedoločen čas	5	11	7	29			52
Leto 2018							
Št. zaposlenih s krajšim del. časom	1	2		2			5
Število napredovanj znotraj tarifne skupine	3	7	3	27			40
Število napredovanj v višjo tarifno skupino (navedite v tarifni skupini pred napredovanjem)							
Število premestitev							
Število upokojitev	1						
Število nadomestnih zaposlitev zaradi upokojitev							
Št. odpovedi pogodb o zaposlitvi zaradi poslovnega razloga							
2. Št. zaposlenih, ki so financirani iz drugih virov, na dan 1. 1. 2019, navedite vir:							
3. Skupaj št. zaposlenih 1. 1. 2019 (1 + 2)	5	12	8	35			60

Pregled števila zaposlenih po letih:

4. Zaposleni, ki jih financira MK	I.–IV. tarif. skup.	V. tarif. skupina	VI. tarif. skupina	VII. tarif. Skupina	VIII. tarif. skupina	IX. tarif. skupina	Skupaj
Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2016	6	12	7	35			60
Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2017	6	12	7	35			60
Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2018	6	12	7	35			60
Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2019	5	12	8	35			60

Obrazložitev realizacije kadrovskega načrta:

Leta 2018 je prišlo zgolj do treh bistvenih sprememb, in sicer na delovnih mestih priznani dramski igralec, inspicient in čistilka. Delovno razmerje je zaradi nove zaposlitve prekinil Uroš Kaurin, na delovnem mestu inspicient smo zaradi zaposlene, ki je na porodniškem dopustu, izvedli nadomestno zaposlitev, decembra pa se je upokojila čistilka.

Zaposlitveni postopek na tem delovnem mestu še poteka, s 1. januarjem 2019 pa smo za polovični delovni čas na delovnem mestu priznani dramski igralec zaposlili Vita Weisa.

Skupno število zaposlenih je 60, vendar je zaradi polovičnih zaposlitev ter še trajajočih postopkov za zaposlitev na mestu čistilke in tehnika za področje videa plačna masa na dan 1. 1. 2019 nižja – 58,5 osebe.

Povprečna starost zaposlenih je naslednja:

	Leto:	2018		
	Igralci	Tehniki	Uprava	Skupaj
Povp.	47,87	49,37	46,95	48,06

Igralci

	Ime in priimek	Leto rojstva	Povprečje
		2018	47,87
1	BRIC	1967	51
2	ČERNE	1958	60
3	GODNIČ	1963	55
4	DOBERŠEK	1976	42
5	HRS	1957	61
6	MAČEK	1960	58
7	MAJZELJ	1972	46
8	OBLAK	1966	52
9	KOS	1973	45
10	PETERNELJ	1968	50
11	POTOČNJAK	1958	60
12	PREBIL	1964	54
13	RECER	1966	52
14	RUPNIK	1956	62
15	ŠALEHAR	1969	49
16	BEZJAK	1977	41
17	VARGA	1961	57
18	VASTL	1975	43
19	KAURIN	1985	33
20	ŠEF	1986	32
21	NOVAK	1991	27
22	TOMAZIN	1989	29
23	STEGNAR	1976	42

10. POROČILO O INVESTICIJAH IN NAKUPU OPREME

Za leto 2018 nam je ustanoviteljica z namenskimi sredstvi v višini 82.000 EUR omogočila, da smo po dolгих letih realizirali nekaj nujnih nakupov funkcionalne tehnične opreme ter nujno investicijsko vzdrževanje, in sicer:

- dopolnitev ozvočenja za spodnjo dvorano in gostovanja;
- zamenjava več kot dvajset let starega glavnega lučnega pulta;
- nakup prepotrebnega videoservertja (vsaka druga predstava Mladinskega vsebuje video) ter treh videoprojektorjev;
- zamenjava glavnih antipanic vrat ter ureditev preddverja pred zgornjo dvorano.

Del presežka prihodkov nad odhodki iz preteklih let v vrednosti 4.332,95 EUR smo leta 2018 namenili za druge nujne nakupe oziroma investicije v tehnično opremo.

Seznam nabav sredstev v obdobju

Urejeno po Kontu

Nabava od: 1.01.2018 do:31.12.2018 Stanje na dan:31.12.2018

Uporabnik: MATEJA
Datum izpisa: 13.02.2019

Invent številka	Naziv sredstva	Konto	Strošk.mes to	Končno strm	Nahajališče	Datum nabave	Datum aktiviranja	Stopnja amort	Listina nabave	Listina nabave2	Dobavitelj	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti
001368	LICENČNI PROGRAM ZA TON	003100	00000		7	28.09.2018	28.09.2018	20,00%	22018001148		249 - SKB BANKA D.D.	783,60	39,18
	Skupaj skupina:											783,60	39,18
002025	ZAMETNA ZAVESA ČRNA - ZGORI	021000	00000	00000	2	10.09.2018	10.09.2018	3,00%	22018001069		251 - SCHLAMBERGER D.	2.770,73	20,78
002026	DVOKRILNA VRATA - ZGORNJA	021000	00000	00000	2	6.07.2018	6.07.2018	3,00%	22018000951		2333 - VRATA DERŽIČ	8.225,76	102,82
002027	UREDITEV PREDVERJA - ZGORI	021000	00000	00000	2	8.10.2018	8.10.2018	3,00%				10.103,65	50,52
	Skupaj skupina:											21.100,14	174,12
001339	ZVOČNIK SUBWOOFER IC215S-I	040000	00000	00000	7	1.01.2018	8.01.2018	20,00%	22017001295		297 - MTD ELECTRONICS	10.095,56	1.850,85
001340	ZVOČNIK SUBWOOFER IC215S-I	040000	00000	00000	7	1.01.2018	8.01.2018	20,00%	22017001295		297 - MTD ELECTRONICS	10.095,56	1.850,85
001354	PRENOSNIK HP250G6,i3-6006U	040000	00000	00000	14	14.02.2018	14.03.2018	50,00%	22018000194		274 - ANNI D.O.O.	1.038,24	389,34
001355	LUČNI PULT MQ500	040000	00000	00000	15	5.02.2018	9.03.2018	20,00%	22018000283		199 - GORUP - AUDIO STC	13.517,58	2.027,64
001356	RAČUNALNIK LENOVO Z8350	040000	00000	00000	13	27.02.2018	6.03.2018	50,00%	22018000285		291 - PROGRAMSKI ATEL.	414,05	155,27
001357	TISKALNIK STAR SM-S220I	040000	00000	00000	13	27.02.2018	6.03.2018	20,00%	22018000285		291 - PROGRAMSKI ATEL.	505,39	75,81
001358	VIDEOSTREŽNIK VIOSO-WE-PR	040000	00000	00000	11	15.03.2018	15.04.2018	20,00%	22018000342		2918 - TEKSEL D.O.O.	19.024,54	2.536,61
001359	MacBook Pro 15" TOUCH BAR	040000	00000	00000	7	5.04.2018	5.04.2018	50,00%				2.056,91	685,64
001360	RAČUNALNIK CX3 - PROD.GAL.	040000	00000	00000	13	15.03.2018	15.04.2018	50,00%	22018000428		274 - ANNI D.O.O.	600,33	200,11
001361	ČISTILNIK KARCHER HD 5/15 CX	040000	00000	00000	19	7.09.2018	7.09.2018	20,00%	22018001059		1425 - PODJETJE TRG trg	668,78	33,44
001362	OSEBNI RAČUNALNIK	040000	00000	00000	8	25.09.2018	25.09.2018	50,00%	22018001132		274 - ANNI D.O.O.	827,99	103,50
001363	LASERSKI TISKALNIK HP LASER	040000	00000	00000	8	8.11.2018	8.11.2018	25,00%	22018001427		274 - ANNI D.O.O.	207,01	4,31
001364	EP-EB-2250U	040000	00000	00000	11	14.11.2018	14.11.2018	20,00%	22018001434		2918 - TEKSEL D.O.O.	1.400,47	23,34
001365	EP-EB-2250U	040000	00000	00000	11	14.11.2018	14.11.2018	20,00%	22018001434		2918 - TEKSEL D.O.O.	1.400,47	23,34
001366	EP-EB-2250U	040000	00000	00000	11	14.11.2018	14.11.2018	20,00%	22018001434		2918 - TEKSEL D.O.O.	1.400,47	23,34
001367	BE-MH760	040000	00000	00000	11	14.11.2018	14.11.2018	20,00%	22018001420		2918 - TEKSEL D.O.O.	1.042,54	17,38
001369	THUNDERBOLT 3 DOC	040000	00000	00000	7	31.05.2018	31.05.2018	20,00%	22018000752		249 - SKB BANKA D.D.	317,25	37,01
	Skupaj skupina:											64.613,14	10.037,77
	Vse skupaj:											86.496,88	10.251,07

II. POSEBNI DEL

2. PREMIERE SLOVENSKEGA MLADINSKEGA GLEDALIŠČA V LETU 2018

2.1 Nova pošta

Prva sezona: od oktobra 2017 do maja 2018

Ustvarjalci: **Primož Bezjak, Urška Brodar, Žiga Divjak, Daša Doberšek, Tina Dobnik, Iztok Drabik Jug, Sebastijan Horvat, Janez Janša, Alja Kapun, Uroš Kaurin, Mato Marinček, Katarina Stegnar, Igor Vasiljev, Vito Weis, Gregor Zorc**

Koprodukcija: Slovensko mladinsko gledališče in Maska Ljubljana

Druga sezona: od septembra 2018 do nadaljnjega

Ustvarjalci: **Urška Brodar, Janez Janša, Goran Injac** in drugi sodelavci

O projektu:

V projektu *Nova pošta*, ki je potekal vso sezono 2017/2018 in se v okrnjeni obliki nadaljuje v sezoni 2018/19, združujemo moči z zavodom Maska, ki je, tako kot Mladinsko, zapisan družbeno angažiranemu odnosu do gledališča in umetnosti. *Nova pošta* je eksperimentalen projekt: ni le raziskovalna na ravni ustvarjanja in umetniškega izraza, temveč predstavlja novost tudi kot produkcijski model. Prvo sezono so jo soustvarjali trije režiserji, osem igralcev/performerjev, dramaturginja, in drugi stalni ali občasni sodelavci, ki so se vso sezono posvečali osmišljanju umetniškega delovanja v družbenem kontekstu ter razumevanju in navzočnosti umetnosti v širšem družbenem dogajanju. Razmišljali so, se odzivali, ustvarjali, intervenirali, vzpostavljali prostor dialoga, srečevanj in soočanj. Umetniško so tvegali in poskušali preseči standardizacijo, kakršna vedno bolj obvladuje načine dela v gledališčih in umetnosti nasploh – in tudi končne umetniške izdelke postavlja v predvidljive okvirje, zaradi katerih je njihov družbeni odzven komaj zaznaven ali ničen.

I.

Vsaka pogodba – nova zgodba

8. januar 2018

Se zavedamo pasti, ki prežijo na nas, ko vstopamo na trg gledališkega dela? Kakšni so pogoji? Imamo prave informacije? Kaj pomeni tisto, kar piše v pogodbah? Kakšne so naše možnosti in pravice? Kdaj reči ne? O teh vprašanjih smo na Novi pošti razpravljali že decembra 2017, zaradi intrigantnosti teme in zanimanja poklicne javnosti pa smo tudi januarja pripravili večer, na katerem smo se osredotočili na delovne pogoje igralcev v gledališču, pri filmu in na televiziji. *Nova pošta* ni pravno svetovalno telo, specializirano za zadeve ustvarjanja gledališča, in si tudi ne dela iluzij, da bi to lahko postala. Lahko pa ponudi širok nabor izkušenj z različnih področij delovanja v okviru sodobnih uprizoritvenih praks in te izkušnje solidarno in brez dlake na jeziku deli z drugimi. Kako je v neinstitucionalnih in institucionalnih gledališčih, kako pri filmu, na televiziji, pri komercialnih in nekomercialnih projektih, kako z individualnim in kolektivnim avtorstvom itd.? Na voljo je bila ekipa Nove pošte, ki je predstavila svoje poglede, ugotovitve, zbrane podatke in izkušnje in z veseljem odgovarjala na vprašanja ter poslušala izkušnje in komentarje obiskovalcev. Večer je bil namenjen igralcem, dramaturgom, režiserjem in drugim ustvarjalcem v gledališču ter zainteresirani javnosti.

Mnenje strokovne javnosti

»Člani kolektiva so za začetek seminarja predstavili izsledke svojih raziskav, v katerih so ugotavljali 'stanje na terenu', od plačnih razredov v javnih zavodih do razdeljevanja sredstev za samozaposlene v kulturi. Poleg prekarnih oblik dela namreč tudi na področju rednih zaposlitev prihaja do novih oblik, kot so na primer zaposlitve za polovični ali celo tretjinski delovni čas. Temu primerno manjše je seveda tudi plačilo, a pogosto s tem pride tudi prepoved sprejemanja drugih projektov. [...] Spremeniti je treba miselnost in se samoorganizirati, morda tako kot v Nemčiji, kjer so se umetniki povezali v mrežo, ki deluje kot sindikat, pa je izpostavila dramaturginja Urška Brodar. Kdor koli podpiše pogodbo za manjše plačilo, kot je dogovorjeno znotraj ceha, preprosto ne more biti v tej mreži.«

Deja Crnović, *Dnevnik*, 10. januar 2018

II.

Javno branje odločb Javnega razpisa (JPR_PROG_2018_2021)

18. januar 2018

Foto: Matej Povše

Nova pošta je povabila k javnemu branju odločb Javnega razpisa (JPR-PROG-2018-2021) za izbor javnih kulturnih programov na področju umetnosti, ki jih bo v letih 2018–2021 sofinancirala Republika Slovenija iz proračuna, namenjenega za kulturo. Predstavniki posameznih nevladnih organizacij so prebrali odločbe s področja uprizoritvenih umetnosti, tako tisti, ki so jim sredstva odobrili, kot tisti, ki so ostali brez njih. Sledil je pogovor s predstavniki nevladnih organizacij: Ana Monro, Bunker, Emanat, EnKnapGroup, Flota, Gledališče Glej, Mesto žensk, Mini teater, MN Dance Company, Moment Maribor, Nomad Dance Academy, Pekinpah, PTL, Via Negativa, Zavod Delak, Zavod Maska in zainteresirano javnostjo.

Mnenje strokovne javnosti

»Iz teme se je svetil napis v črno-belih odtenkih 'Zoper to odločbo ni dovoljena pritožba'. Vstopila sem v Novo pošto, prostor, ki je bil nekoč namenjen vajam za predstave Slovenskega mladinskega gledališča. Prostor ima novo ime in novo namembnost. Trije režiserji in osem igralcev bi tam uprizarjali marsikaj. Produkcijsko sta odgovorna Slovensko mladinsko gledališče in zavod Maska. Javno-zasebno partnerstvo, če hočete v popularnem jeziku. Eno od priporočil ministrstva za kulturo je, da se javne in zasebne institucije na področju umetnosti povezujejo. Kazalnik odkljukan. Prostor je bil ta večer, v resnici gre za studio v baraki, razdeljen na dolgo mizo v veliko stoli, nasproti so bili stoli za publiko.

Za mizo so sedeli glavni akterji gledališko-plesnega področja. Vsak je prebral pošto, odločbo o štiriletnem financiranju projekta, ki ga je prijavil. Najprej so prebrali kratek odlomek, splošno o prijavljenem projektu s slovničnimi napakami vred, potem je sledilo branje drugega dela s točkami in kratek zaključek. Med drugim, recimo, slišimo, da je neki zavod vrhunski, referenčen, točk pa je premalo. Potem nekdo dobi najvišje število vseh točk, ampak v splošnem delu piše, da je program ohlapen, nič denarja. Nekateri so dobili manj, drugi več, nekateri nič. Med njimi sedi predstavnik gledališča, ki je dobilo Boršnikovo nagrado za najboljšo predstavo, pa predstavnica društva, kjer dela koreograf, ki je gostoval na avignonskem festivalu, zavod, ki je za predstavo dobil nagrado na Tednu slovenske drame, na Bitefu ... Gostovali so od Balkana do Južne Amerike, posegajo po vesolju. Manj točk, manj ali nič denarja. Med njimi je tudi organizacija, ki je prvič dobila sredstva za štiri leta. Bravo, veseli smo zanje. Pomislila sem, kako bi bilo, če bi avtorji teh odstavkov in točkovanj sami brali, kar so napisali. V odmoru pade prva neformalna kritika: dramsko besedilo ne dosega odličnih performerjev. Polno glavo birokratske latovščine sem odnesla domov, na pogovoru nisem ostala.

Osem organizacij za uprizoritvene umetnosti je dobilo sredstva. Število odobrenih je enako kot pred štirimi leti, le prejemniki so se spremenili. Janez Janša, direktor Maske, je v oddaji Studio City povedal, da to za Masko pomeni pet plač javnih uslužbencev letno. Dodal je še, da je proračun za vse nevladne organizacije v kulturi za približno dva milijona manjši, kot je država dala za žičnate ograje na meji. Za Masko nič dodeljenih sredstev pomeni konec. Ja, lahko se prijavijo na razpis za projekte, kar znese nekaj tisoč evrov na projekt. Ne morejo kandidirati za evropska sredstva in sodelovati v domačih ter mednarodnih koprodukcijah, kjer so bili do zdaj zelo uspešni. Dokaz so nagrade, tudi prostor Nove pošte, kjer je bilo javno branje odločb. Odkar obstaja štiriletni programski razpis, so dobivali sredstva. Seveda gre za sofinanciranje, nihče ni v celoti pokrit z državnim denarjem. Bili so uspešni, zanesljivi partnerji, gostovali so po svetu, izdajali knjige, revijo, izobraževali in delali projekte. Komisija je njihovo preteklo delo ocenila kot vrhunsko. Mimogrede, na razpisu dobite več točk za lepo spisano prijavo kot za preteklo delo. Država je v Masko vlagala, ta je rasla, redno in občasno zaposlovala sto ljudi. Država je tako slabo zavarovala večletno investicijo. Eno od sporočil rezultatov razpisa je za vse, tudi tiste, ki so prvič dobili sredstva: dobro delajte z javnim denarjem, bodite uspešni in prej ko slej vas bomo odrezali.

Ohlapne odločbe so samo simptom kulturne politike. Ne sledijo dikciji zakona, ki pravi, da morajo biti razlogi za odločitev natančno navedeni. Tisti večer so bile natančne samo številke. Točke in evri. Po zakonu lahko, kar pomeni, da ni nujno, sestavijo rezervno listo, v

primeru povečanja sredstev. Minister pa jih lahko zaprosi za ponovno presojo, nikakor pa ne sme posegati v svetost odločitve strokovne komisije.

'V primeru sprostitev ali povečanja proračunskih sredstev lahko minister izda novo odločbo, s katero se na podlagi rezervne liste ... odobri financiranje že zavrženega kulturnega projekta oziroma kulturnega programa ali poveča obseg sofinanciranja že odobrenega kulturnega programa oziroma kulturnega projekta,' pa zakon odškrne vrata ministru. Lahko po črki zakona pomeni, da možnost je, ni pa nujno. Duh zakona pa bi lahko pomenil, da če minister vidi problem, ker so bili, recimo, najboljši in uspešni zavrženi, bi premetal lastni proračun in pač zagotovil več denarja za nekaj vrhunskih organizacij. Ne govorimo o vsotah, ki bi ogrozile proračun ministrstva, kaj šele države. Za drobiž gre. Nič v primerjavi z milijoni, ki jih je dobil, da pokrpa plače javnih uslužbencev – ti so seveda zakonska obveznost, vse preostalo je arbitrarno.

Problem ni samo v branju črk in nerazumevanju duha zakona. Še večji problem je to, da se je število nevladnih organizacij povečalo tudi zato, ker je to edini način, da pridejo do nekaj denarja, tudi za naraščajoče število prekarcev. Za hiperprodukcijo javnega in zasebnega sektorja so odgovorni odločevalci, ki jo zahtevajo pod geslom 'za več dela manj denarja'. Potem pa so presenečeni, ko se na razpis za štiri leta prijavi 63 nevladnih organizacij, denarja pa je za 27. Medtem ko je kulturna politika spala ali pa imela vmes veliko več denarja za več miru, se je scena razbohotila. V vrhunske ustvarjalce in socialne probleme.«

Jedrč Jež Furlan, *Dnevnik Objektiv*, 27. januar 2018

»Čigavo bo ministrstvo?

FINANCIRANJE PROGRAMOV KULTURE

Vprašanje umetniško, načini boja politični, so predsinoči izrisali prostor potencialne nove kulture upora ustvarjalci uprizoritvenih umetnosti – s podporo tudi izjavnih institucij

Vsi so večletni ustvarjalci. Sedem žensk in devet moških, ki so sedeli za improvizirano dolgo mizo in brali. Mladi in stari. Vsak zase. Vrstni red je bil abecedni, dolžina odločb pa različna le za dolžino nekaj vrstic. Možnosti pritožbe ni, je pisalo zunaj še pred vstopom.

'V skladu s formulo v g. točki je izračunano ...'

'Program je dober, a ne izkazuje presežkov ...'

'Program ni uravnotežen ...'

'Prijavitelj je relativno visoko ocenil višino avtorskih honorarjev ...'

'Program je dober, a obstaja vsebinski in produkcijski manko ...'

'... zahteva se, da projekt doseže vsaj 81 točk.'

'Na podlagi vsega zapisanega je minister za kulturo odločil ...'

Pritožba ni mogoča. 'V zadnjih dvanajstih letih smo z našim delom in projekti v ta prostor prinesli 2 milijona evrov, sedaj pa ne vem, kako bom v prihodnje lahko prežvela svoja otroka,' je opisovala konkretne posledice suhoparnih odločitev ena od ustvarjalk. Z izjemno mednarodno prepoznavnostjo, a z nezadostnim programom, po oceni komisije. 'Kar je ministrstvo zapisalo v odločbi, faktično ne drži, tako glede števila premier kot glede števila ponovitev,' je razočarano odkimal drug uprizoritveni umetnik. Od 17 prijavljenih projektov na področju uprizoritvene umetnosti je ministrstvo enega zavrglo, osem pa jih je zavrnilo. Kljub odlični gospodarski situaciji, v kateri naj bi bila država, je umetnikom vlada namenila za 11 odstotkov manj sredstev.

Javni razpis za sofinanciranje javnih kulturnih programov neodvisnih umetniških produkcij v obdobju 2018–2021 je zadnja eskapada ministrstva pod vodstvom Toneta Peršaka. Konec leta 2016 je kljub uporabi celotne kulturniške skupnosti vladi vsilil v sprejem uredbo o samozaposlenih v kulturi, za katero je ministrstvo obljubilo – še preden je bila sprejeta –, da jo bo nemudoma začelo spreminjati in izboljševati v sodelovanju s kulturnimi ustvarjalci. Do danes ostaja uredba enaka. V zadnjem letu je ministrstvo predstavilo nacionalni program za kulturo, ki je prav tako naletel na popolno zavrnitev in zgroženost kulturnih ustanov, organizacij in posameznih ustvarjalcev. Javni razpis je le zadnja kaplja – tokrat, se zdi, čez rob. Kulturni ustvarjalci so soočeni s spoznanjem, da jim nasproti stoji administrativni urad, ne pa politično-družbeni organ, ki naj bi zastopal, odpiral in omogočal prostor kulturnega delovanja in življenja družbe. Zato so včeraj zvečer v okviru projekta Nova pošta v koprodukciji Slovenskega mladinskega gledališča in Maske organizirali javno branje odločb javnega razpisa in razpravo, kako naprej.

'Dela je toliko, da nam zmanjkuje energije in časa za boj.'

'Ministrstvo poskuša med nami ustvariti razdor.'

'Sili se nas, da naredimo čim več za čim manj denarja.'

'Neodvisna produkcija je ključno prispevala k temu, da se je slovensko uprizoritveno umetnost postavilo v mednarodni prostor.'

'Imamo kulturno ne-politiko, ki nas umešča med kulturno industrijo in socialno podporo.'

'Lahko si umetnik, a moraš biti vseskozi vrhunski. In ko boš šel v pokoj, boš za to dobil 300 evrov. Temu se ne reče biti umetnik, ampak biti socialni primer.'

'Zagotovo se da napredovati tudi prek trpljenja, a to je šlo predaleč.'

Na dogodku so poleg številnih posameznih ustvarjalk in ustvarjalcev sodelovali tudi vsi, ki so s svojimi vlogami na področju uprizoritvenih umetnosti sodelovali na razpisu: Bunker, Gledališče Ane Monro, Gledališče Glej, Društvo Pekinpah, Mesto žensk, Emanat, KUD Moment, Maska, UD M&N UC, Nomad Dance Academy Slovenia, Via Negativa, Delak, En-Knap, Flota, Plesni teater Ljubljana, Mari o Net.te.

Nerazdeljenih 100.000 evrov

Kulturno ministrstvo je za omenjeni javni razpis predvidelo 2,5 milijona evrov. Pri tem je že vnaprej predvidelo in omejilo število možnih projektov, ki se jih lahko podpre na enem od štirih področij: 8 na uprizoritvenem, 8 na glasbenem, 7 na vizualnem področju in 4 projekte na področju intermedijskih umetnosti. V prejšnjem obdobju, leta 2013, sredi krize, je bila višina razpisanih sredstev za 286.000 evrov ali dobro desetino višja.

Ministrstvo je prejelo 63 vlog – 35 projektov več od dovoljene 'kvote'. A vendar ni podelilo kar 100.000 evrov razpisnih sredstev. Po našem izračunu je seštevek odobrenih sofinanciranj 2.400.019,99 evra, pri čemer so izbrali le 27 projektov. Enaindvajset od njih je sofinanciranih z manj kot stotimi tisočaki. To pomeni, da bi ministrstvo lahko sofinanciralo vsaj še en prijavljeni projekt ali pa bi izbrane projekte financiralo bližje zaprosenim vsotam.

Na ministrstvu pojasnjujejo, da bodo nerazdeljeni denar, pa tudi razliko, za kolikor je bil razpis nižji od prejšnjega, razdelili med številne druge razpise s področja umetnosti.«

Kristina Božič, *Večer*, 20. januar 2018

III.

Gostovanje predstave *Kletev* v izvedbi Nove pošte

23. januar 2018

Nova pošta je odprla nov programski sklop Gostovanja. Zaradi najaktualnejših rezultatov slovenske kulturne politike in splošne klime na področju uprizoritvenih umetnosti v Sloveniji, kjer v zadnjih letih, kljub gospodarski rasti, opažamo izrazito zategovanje pasu, stagniranje in potiskanje na obrobje, smo se počasi, a vztrajno spremenili v veličastno gledališko provinco. Do nas ne pridejo ne presežki institucionalne ne neinstitucionalne evropske in svetovne scene, se pravi, da si nimamo možnosti ogledati predstav, ki obravnavajo pomembne teme zdajšnjosti in ki to počnejo na uprizoritveno inovativne načine, s čimer širijo obzorja tako občinstva kot lokalnih ustvarjalcev. Na Novi pošti smo to vrzel zapolnili in kot prvo v sklopu pripravili gostovanje predstave *Kletev* Stanisława Wyspiańskiego v režiji Oliverja Frlića; februarja 2017 je bila premierno uprizorjena v gledališču Teatr Powszechny v Varšavi in že vse od takrat sproža nasprotujoče si odzive javnosti ter tako med drugim opozarja na to, da ima kultura, natančneje gledališče, na Poljskem pomembno družbeno vlogo. Gostovanje smo izvedli po najboljših močeh in s sredstvi, ki so nam bila na voljo: ker predstave nismo mogli pripeljati v Ljubljano, smo jo odigrali sami. Sledil je pogovor z režiserjem Oliverjem Frlićem in ustvarjalci.

Mnenje strokovne javnosti

»Kontroverznost prizorov, po kateri je gledališče Oliverja Frlića prepoznavno, deluje v slovenskem okolju nekoliko drugače. Prizor felacije, na primer, ki poteka med papežem in mlado poljsko igralko, med sinočnjim občinstvom ni izzval take reakcije, kot se je to zgodilo v Varšavi. Prav tako je tudi žaganje in požig križa deloval prej žalostno kot nekaj, kar v človeku prebudi ali upor ali pa olajšanje. Programski sklop gostovanja, ki so ga z včerajšnjim dogodkom začeli v Novi pošti, je zanimiva zanka, ki naj, po besedah avtorjev, zapolnjuje vrzel, ker v Sloveniji ne vidimo več, predvsem zaradi finančnih razlogov, pomembnih predstav iz tujine.«

Petra Tanko, Radio Slovenija, Svet kulture, 24. januar 2018

IV.

Nov mandat za neodvisno kulturo

Pogovor s predstavniki političnih strank
5. februar 2018

Foto: Matej Povše

V času globalne krize je bila Slovenija ena izmed redkih držav v Evropski uniji, ki je drastično zmanjšala proračun za kulturo, neodvisna kultura v predvolilnem času ni nikoli tema pogovorov, hkrati pa se zdi, da si stranke v povolilni kombinatoriki kulturno ministrstvo podajajo kot kompenzacijo za druge, »pomembnejše« resorje. Zato ni presenetljivo, da je v zadnjih štirih letih prišlo do veliko konfliktov med kulturnim ministrstvom in ustvarjalci, da dialoga praktično ni bilo in da so bile sprejete škodljive poteze, ki so zamajale kulturni ekosistem.

Kam bo šla kultura v prihodnjih štirih letih? Kako politične stranke vidijo rešitev za negotovi položaj neodvisne kulture in kdo se bo zavzel za povečanje sredstev in oblikovanje konsenzualne in razvojne kulturne politike na področju neodvisne kulture?

Društvo Asociacija, Slovensko mladinsko gledališče in Zavod Maska smo pripravili pogovor,

na katerem so predstavniki parlamentarnih strank lahko pojasnili svoje poglede na reševanje položaja nevladnih organizacij, tudi glede na rezultate programskega razpisa Ministrstva za kulturo v obdobju 2018–2021.

K sodelovanju smo povabili predstavnike vseh političnih strank v Državnem zboru, pogovora, ki ga je vodila Tanja Lesničar Pučko, pa so se udeležili:

- Dragan Matić, Stranka modernega centra,
- Samo Bevk, Socialni demokrati,
- Violeta Tomič, Levica,
- Ljudmila Novak, Nova Slovenija.

Mnenja strokovne javnosti

»Protest pred jutrišnjim slavljem

Po sinočnjem pogovoru s predstavniki političnih strank v Novi pošti so danes predstavniki javnih kulturnih ustanov in nevladnih kulturnih institucij še enkrat ponovili nezaupnico delu kulturnega ministrstva

V Novi pošti v koprodukciji Slovenskega mladinskega gledališča in zavoda Maska so ponedeljkov večer zastavili ambiciozno. Polna dvorana umetnikov in kulturnih delavcev se je želela s predstavniki političnih strank pogovarjati o novem mandatu za neodvisno kulturo. A so za mizo sedeli le štirje parlamentarci: Dragan Matić (SMC), Samo Bevk (SD), Ljudmila Novak (NSi) in Violeta Tomič (Levica). Vsi so si odgovornost za vse večje nezadovoljstvo med kulturnimi delavci podajali kot vročo žerjavico in dvigovali roke. Ugotavljali so, da nihče od njih ni iz stranke, ki v tem mandatu vodi kulturni resor. A se vsi dobro zavedajo, na kar že leta opozarjajo kulturniki – da je kulturni proračun osiromašen in da je Slovenija ena redkih držav, ki je v času krize denar, namenjen kulturi, občutno zmanjšala – pri čemer so se v največji meri zmanjšala sredstva prav za neodvisni, nevladni kulturni sektor.

Krivi so delavci

Dragan Matić, ki predseduje parlamentarnemu odboru za kulturo, je priznal, da ima tudi sam več vprašanj kot odgovorov, ko pride do delovanja kulturnega ministrstva pod sedanjim ministrom Tonetom Peršakom. Pri tem je večkrat ponovil, da ne vidi druge rešitve, kot da si nevladni sektor izbori drugačno zakonsko ureditev, ki bo še jasneje zahtevala od ministrstva, da upošteva njihove predloge in jih vključuje v procese oblikovanja kulturne politike.

Kulturniki po 27 letih samostojnosti začenjajo vse bolj spoznavati, kaj pomeni status svobodnih kulturnih delavcev, ki jih podpira s plačilom minimalnih socialnih zavarovanj kulturno ministrstvo: revščino v upokojenskih letih, vse dotlej pa za večino življenje brez možnosti izgradnje gotove eksistencialne osnove. To, da samozaposleni pridobijo pravico do bolniškega nadomestila šele po 30. dnevu bolniške, pa praktično pomeni, da večina samozaposlenih kulturnih delavcev dela tudi, ko so bolni. Na to, da je prav nevladni sektor na kulturnem področju najbolj prekariziran in zato tudi najbolj izpostavljen tveganju revščine, je

posebej opozorila Violeta Tomič. A sta hitro tako poslanec največje vladne stranke, Dragan Matić, kot do nedavna predsednica NSi, Ljudmila Novak, padla v stare vzorce delitev in izgovorov: ali da je problem v tem, da je nevladni sektor premalo financiran zaradi stalnih sredstev za javni sektor, ali pa da je problem v tem, da imajo v javnih zavodih kulturni delavci celo zaposlitve za nedoločen čas, zaradi česar jih delodajalci ne morejo dovolj zlahka odpustiti in zamenjati. Temu, da je potrebno fleksibilizirati delovno okolje v javnih kulturnih zavodih, je pritegnil tudi nekdanji direktor Cankarjevega doma Mitja Rotovnik.

Tako v politiki opozorila kulturnikov o nevezdržni situaciji naletijo le na izraze obžalovanja in kimanje z glavo, da res ni lepo, da kulturno ministrstvo ne spoštuje zakonskih določb, da mora kulturno politiko oblikovati skozi dialog s kulturnimi ustvarjalci in njihovimi organizacijami. 'Ne gre za uresničevanje javnega interesa v kulturi, če minister svojih odločitev ne oblikuje skozi dialog,' je povedal Dragan Matić. A kaj dlje od tega ni šlo. Samo Bevk je realno dodal, da bo 'dialog treba okrepiti, a bo za to treba počakati na novo garnituro, saj se tej čas izteka'.

Ministrstvo je resno in sistemsko provincializiralo slovensko kulturo.

Zastava leti

Tako je želja ene od kulturnih delavk v dvorani Nove pošte, da bi nekdo kulturo uvrstil v razvojno os Slovenije, ostala prosto lebdeča na entuziazmu ustvarjalcev. Simon Kardum, direktor Centra urbane kulture Kino Šiška, je danes na množičnem sestanku kulturnih ustvarjalcev v ljubljanskem Lutkovnem gledališču pokimal, da je celotni mandat sedanje vlade na področju kulture le velika, zapravljena in izgubljena priložnost. Jadranka Plut iz društva Asociacija je ponovno spomnila, da so prav kulturni delavci tisti, ki pridobijo proporcionalno največ evropskih sredstev in da ima kultura nedvomne multiplikativne učinke – tudi na gospodarsko rast. Uroš Korenčan, predsednika kolegija direktorjev slovenskih gledališč, pa je ponovil, kako so po srečanjih in pogovorih z ministrom za kulturo na koncu ugotovili, da je sedanji predlog novele zakona zastavljen natančno v nasprotno smer od vsega, o čemer so z ministrom govorili. 'Jemljejo nam avtonomijo delovanja in poslovanja,' opozarja Uroš Korenčan, da ne gre za nerazumevanje, ampak za zlonamernost, ki je zadaj za obema programskima dokumentoma, ki so ju v zadnjem letu pripravili na kulturnem ministrstvu. Zato kulturniki pozivajo ne le k čim prejšnji menjavi ministra, ampak tudi k prestrukturiranju kulturnega ministrstva, saj trenutno s svojo uradniško miselnostjo duši kulturni prostor. Umetniški vodja Mladinskega gledališča Goran Injac je ob tem dodal, da v delovanju sedanjega ministrstva prepozna 'resen in sistemski načrt, da se slovensko kulturo provincializira'.

Tudi zato se bo jutri zvečer po zaključku proslave pri Cankarjevem spomeniku pred Cankarjevim domom in nasproti parlamenta odločalo o nadaljnji usodi prve slovenske zastave v realnem veselju. Na kulturni praznik pa se bo ponovno odvila protestna predstava *Ekscentrik: Nenehna Antigona*. Od kulture upora je zaenkrat vendarle ostalo nekaj več kot le obleka.«

Kristina Božič, Večer, 6. februar 2018

V.

Sindikata za umetniški prekariat?

Pogovor o izzivih sindikalnega organiziranja
15. februar 2018

Foto: Matej Povše

Na uprizoritveni sceni se že vrsto let soočamo s slabšanjem razmer za delo in ustvarjanje. Na eni strani imamo obstoječe sindikate, stanovska društva in zagovorniške organizacije ter njihove številne pobude za to, kako stanje izboljšati, na drugi pa ministrstvo, ki nenehno sprejema odločitve brez dialoga s strokovno javnostjo.

Kako bi se morali organizirati, da bi skupaj zaustavili uničujoče trende zniževanja standarda dela in delovanja? Na kakšen način, če sploh, lahko sindikati zastopajo umetniški prekariat in kakšne so njihove realne omejitve? Kakšne so druge oblike povezovanja? Kaj bi morali zahtevati, da bi se stanje izboljšalo? Kako reformirati status samozaposlenih v kulturi, da bo omogočal človeka vredno življenje? S kom se samozaposleni v resnici pogajajo o pogojih svojega dela in kaj vse je treba urediti, da bo njihovo delo sploh mogoče?

Na pogovor o sindikaliziranju prekariata s fokusom na uprizoritvenih umetnostih – pripravili smo ga v sodelovanju s spletnim portalom Skozi oči prekariata – smo povabili predstavnike

sindikatom, stanovskih društev in zagovorniških organizacij:

- Branimirja Štruklja (SVIZ – Sindikat za vzgojo, izobraževanje, znanost in kulturo Slovenije);
- Denisa Miklavčiča (Glosa);
- Sašo Pavček (ZDUS – Združenje dramskih umetnikov Slovenije);
- Marka Funkla (Sindikat prekarcev);
- Tjašo Pureber (Društvo Asociacija).

Pogovor je vodila Kristina Božič.

VI.

Fokus: Schlingensief

Projekcije filmov in pogovori v sodelovanju z Goethe Institutom Ljubljana

Od 16. do 18. marca 2018

Foto: Matej Povše

Christoph Schlingensief (1960–2010) je bil *enfant terrible*, kontroverzni nemški filmski in gledališki režiser, pisec in aktivist. Njegove umetniške akcije so bile pogosto na meji sprejemljivega, z njimi je dosledno drezal v boleče točke umetniškega establišmenta in družbe. Mediji so o njem in njegovih akcijah radi poročali škandalozno, da se jim ni bilo treba vsebinsko poglobljati vanje. Med Dokumento v Kasslu leta 1997 so Schlingensiefa začasno celo zaprli, ker je v okviru akcije *Mein Filz, mein Fett, mein Hase – 48 Stunden überleben für Deutschland* (*Moj filc, moja mast, moj zajec – Preživeti 48 ur za Nemčijo*) nosil tablo z napisom »Tötet Helmut Kohl« (Ubijte Helmuta Kohla).

Petek, 16. 3., ob 19.00

Tujci, raus! Schlingensief's Container

Ausländer raus, Schlingensiefs Container / Foreigners out! Schlingensief's Container

Režija: Paul Poet

Foto: Filmgalerie 451

Vznemirljiva, pronicljiva in zabavna kronika in refleksija o eni največjih potegavščin javnosti in aktivističnih akcij. Avstrija 2000: Takoj potem ko so svobodnjaki (FPÖ) pod Jörgom Haiderjem vstopili v vlado – prvič po drugi svetovni vojni je namreč stranka skrajne desnice postala uradna predstavica države –, je razvpiti nemški režiser Christoph Schlingensief prikazal edinstveno obliko protesta. V srcu Dunaja je postavil javno koncentracijsko taborišče. V njem so številne kamere – kot satira na televizijske resničnostne šove, zlasti *Big Brotherja* – nadzorovale ducat prosilcev za azil, mimoidoči so jih lahko hranili in si jih ogledovali, dva od njih pa so s pomočjo spletnega glasovanja izgnali iz države.

Ob 20.30 pogovor s Clausom Philippom in Veronico Kaup-Hasler, vodila Urška Brodar

Foto: Matej Povše

Claus Philipp je bil do leta 2008 vodja uredništva za kulturo pri avstrijskem dnevniku *Der Standard*. Od takrat je direktor Mestnega kina Dunaj in priključene videoteke. Izdal je knjige o Alexandru Klugeju, Christophu Schlingensiefu, Ulrichu Seidlu in drugih. Bil je dramaturg pri projektih, kot je Schlingensifova AREA 7, in seriji performansov v okviru festivala Štajerska jesen (Steirischer Herbst) *Otroci mrtvecev* (*Die Kinder der Toten*).

Veronica Kaup-Hasler je izvršna direktorica, kuratorica in dramaturginja. Med letoma 2006 in 2017 je bila izvršna direktorica festivala sodobne umetnosti Štajerska jesen. Poleg tega sodeluje v številnih mednarodnih žirijah, dela za različne sklade in je od leta 2008 članica sveta Univerze za glasbo in uprizoritvene umetnosti na Dunaju. Od leta 1995 do 2001 je bila festivalska dramaturginja na Dunajskih slavnostnih tednih (Wiener Festwochen), kjer je med drugim razvijala projekte, kakršen je bil kontejnerska akcija Christoph Schlingensiefela. Od leta 1998 sodeluje z režiserjem Lucom Bondyjem. Od 1998 do 2001 je bila predavateljica na Akademiji lepih umetnosti v okviru magistrskega študija pri prof. Erichu Wonderju. Od 2001 do 2004 je bila umetniška direktorica festivala Theaterformen v Hannoveru in Brunswicku.

Sobota, 17. 3., ob 19.00

[Teror 2000](#)

Terror 2000

Režija: Christoph Schlingensief

Foto: Filmgalerie 451

Nemčija takoj po združitvi. Ljudje blaznijo, slepo sovraštvo proti priseljencem je nekaj običajnega. Socialnega delavca, katerega naloga je, da odpelje poljsko družino do cilja (priseljenskega taborišča v majhnem podeželskem mestu), skupaj z omenjeno družino ugrabijo. Glavni inšpektor Koern in njegovo dekle začneta preiskavo, med katero se znajdeta v svetu obsesivnega seksa, poželenja in vseprežemajoče neracionalne ljubezni do nemškega naroda. Rasizem se ne začne pri obriti glavi in bulerjih, ampak v srcu družbe ...

Ob 20.15: pogovor (po Skypu) z Matthiasom Lilienthalom, vodila Urška Brodar

Matthias Lilienthal je bil od leta 1992 do 1999 glavni dramaturg gledališča Volksbühne am Rosa-Luxemburg-Platz pod umetniškim vodjo Frankom Castorfom in je k sodelovanju med drugim povabil Christopa Marthalerja in Christopa Schlingensiefela. Bil je programski vodja festivala Gledališče sveta (Theater der Welt) 2002 v Bonnu, Düsseldorfu, Kölnu in Duisburgu. Za ta festival je razvil format *X Apartments*, ki so ga doslej prilagodili za različna okrožja v Berlinu pa tudi za mesta, kot so Caracas, Istanbul, São Paulo, Varšava, Johannesburg, in veliko drugih. Od leta 2003 do 2012 je bil umetniški vodja in direktor gledališča HAU (Hebbel am Ufer) v Berlinu, kjer je redno predstavljal in pripravljaval produkcije kolektiv Rimini Protokoll. Veliko prahu sta dvignila zaključna megalomaska projekta HAU, *Neskončna zabava*, 24-urna tura po utopičnem zahodu, in *Velika svetovna razstava* (v sodelovanju z raumlaborberlin), za prizorišče katere jeslužilo odsluženo letališče Tempelhofer Feld. Od septembra 2012 je Lilienthal deset mesecev predaval kot rezidenčni profesor programa domačega delovnega prostora v Aškal Alwanu v Bejrutu. Bil je programski direktor festivala Gledališče sveta 2014 v Mannheimu. Od sezone 2015/16 je direktor gledališča Münchner Kammerspiele.

Nedelja, 18. 3., ob 19.00

Nemški pokol z motorko

Das deutsche Kettensägenmassaker / German Chainsaw Massacre

Režija: Christoph Schlingensief

Foto: Filmgalerie 451

Nedelja, 18. 3., ob 20.30

120 dni Bottropa

120 Tage von Bottrop / The 120 Days of Bottrop

Režija: Christoph Schlingensief

Foto: Filmgalerie 451

VII.

Fokus: Zentrum für politische Schönheit

Predstavitelj skupine in delavnica v sodelovanju z Goethe Institutom Ljubljana

Od 19. do 23. marca 2018

Katharina Haverich in Cesy Leonard iz skupine Zentrum für politische Schönheit

Foto: Matej Povše

Na akcije Christopa Schlingensiefela se s svojim delom sklicuje sodobna aktivistična skupina Zentrum für politische Schönheit (Center za politično lepoto), ki se v medijih sooča s podobnim šikaniranjem. Njen moto je: Ko politika ne opravlja več svoje vloge, mora to početi umetnost.

Zentrum für politische Schönheit (Center za politično lepoto) je jurišna enota, ki vzpostavlja moralno lepoto, politično poezijo in človeško veličino, obenem pa si prizadeva ohraniti humanitarnost. Pri tem uporablja najbolj inovativne oblike politične performativne umetnosti in razširjen pristop h gledališču: umetnost mora povzročati bolečino, provocirati in se upirati. Njihove akcije odmevajo tudi pri nas – nazadnje lanskoletna postavitelj replike spomenika

holokavstu v neposredni bližini hiše politika skrajno desničarske stranke Alternativa za Nemčijo (AfD).

Predstavitve dela skupine in delavnica (od torika, 20. 3., do petka, 23. 3.) pod vodstvom skupine Center za politično lepoto je potekala v angleščini. Udeležili so se je prijavljeni posamezniki, starejši od dvajset let, različnih porekel in profilov, ki jih zanima politični aktivizem.

Udeleženke in udeleženci delavnice s predstavnicama Centra za politično lepoto

Foto: Matej Povše

VII.

6

31. marec 2018

Foto: Matej Povše

Krstna uprizoritev

Režija: **Žiga Divjak**

Koprodukcija: Slovensko mladinsko gledališče in Maska Ljubljana

Igrajo: **Iztok Drabik Jug, Alja Kapun, Katarina Stegnar, Vito Weis, Gregor Zorc**

Pomoč pri raziskavi: Maja Ava Žiberna

Oblikovanje videa: Domen Martinčič

Na videu: Sajjad Ahmadi, Ojalan Alothman, Sayed Mahdi Hashemi, Erfan Gulzari, Omid Moradi, Majid Tahiri

Oblikovanje zvoka: Iztok Drabik Jug

Oblikovanje svetlobe: David Orešič

Svetovalka za kostumografijo: Slavica Janošević

Svetovalka za jezik: Mateja Dermelj

Vodja predstave: Mato Marinček

Producentka: Tina Dobnik

O predstavi

Predstava tematizira konkretni dogodek iz leta 2016: v Dijaški in študentski dom Kranj so poskušali namestiti šest mladoletnih beguncev brez spremstva, vendar so zaradi nasprotovanja staršev in lokalne skupnosti morali ta načrt opustiti. Dokumentarno gradivo, dopolnjeno s fiktivnimi dialogi, zgradi srhljivo kronologijo človeških strahov in predsodkov.

Mnenje strokovne javnosti

»V času, ko svetu vladata kaos in nasilje in smo priča tako hudemu razčlovečenju ljudi, se lahko vendarle že nehamo spraševati, kakšni ljudje so begunci. Resnično vprašanje je, kakšni ljudje smo mi. Edini uravnotežen odziv na situacijo je solidarnost – to ni idealiziranje beguncev, to je normalen odgovor na stisko sočloveka.«

Zala Norčič, Sigledal, Študentska kritika, 30. maj 2018

»Z vzpostavitvijo antagonizma med zasebnim in javnim Divjak razkrije mehanizme rasizma tihe družbene sredine, ki ni nastrojena proti Drugemu zaradi drugačne kulture, barve kože ali vere, temveč je podstat njihovega rasizma ekonomska. [...] Obrazi šestih begunskih otrok, ki jih v videu gledamo v ozadju predstave, zato izpričujejo, da begunska tragedija ni le posledica nekakšne 'zaostalosti' držav, od koder prihajajo begunci, temveč da ima Evropa globok problem s svojim razumevanjem življenja, dela in sočloveka, ki se kaže tudi v odnosu do otrok, ki so pribežali iz pekla državljanskih vojn.«

Marjan Horvat, *Mladina*, 13. april 2018

»Predstava je zastavljena minimalistično, z minimalnimi glasbenimi in svetlobnimi efekti, ter gradi zlasti skozi sopostavljanje različnih diskurzivnih praks – umirjene intimne izpovedi, uradniškega naslavljanja izza mikrofona ter zlorabe privilegirane pozicije izrekanja: kdor ima v rokah mikrofona, bo bolj slišan in ima družbeno moč – ne zato, ker bi bil utemeljen ali pravičen, temveč ker je najglasnejši. Predstava skozi neolepšano navajanje uradnih aktov in elektronskih sporočil oriše brutalnost in psihopatologijo neke sovražnosti ter razkrajanje možnosti za družbeni dialog. [...] [O]drsko delo, ki naslovi enega izmed ključnih in skrajno skrb vzbujajočih pojavov naše družbe ter dve leti po dogodkih poskuša ponovno odpreti prostor za dialog. Pogumna in nujna predstava.«

Anja Radaljčič, *Delo*, 4. april 2018

»Vse dileme strahu

Politično gledališče je očitno še edini način, kako zaježiti družbeno amnezijo. Predstava *6* obudi dogodke izpred poldruga leta, ki ne smejo zdrsiti v pozabo. Februarja 2016 so v Dijaški in študentski dom Kranj poskušali nastaniti šest mladoletnih prosilcev za azil brez spremstva. Nastanitve ni bilo zaradi nasprotovanj staršev in štiriindvajsetih profesorjev bližnje Gimnazije Franceta Prešerna, občine in krajevne skupnosti.

Raziskovalni projekt *6* je silno pomembno obujanje kritičnega samopremisleka in koristno, nujno soočenje s strahovi vseh sort, pred tujci, izgubo službe, agresijo množice. Predvsem pa samospraševanje o izgubi temeljne človečnosti. In ena zadnjih možnosti, da take nacionalne histerije sovražnosti ne ponovimo nikoli več. Kot opomin deluje teatarska rekonstrukcija dogodkov, ki se danes z distance še bolj razgaljajo v vsej svoji sramotnosti. In preperečuje, da ne zapademo pod vpliv večinskemu mnenju o nepotrebnosti kopanja po preteklem, ker da je prihodnost preveč pomembna.

Begunska kriza po slovensko je dosegla najbolj razdiralne razsežnosti leta 2016 s strašljivim epilogo – žico na meji in protesti po mnogih slovenskih krajih, kjer so načrtovali begunske centre, od Lendave prek Lenarta, Kidričevega, Šenčurja do Metlike ... Zapisnike s sej teh mestni svetov poslušamo z odra. Razdiralna politika in strah, ki se je destruktivno zavlekel po vsej deželi, sta vrhunec dosegla prav v gorenjski prestolnici, kjer so se že pred sedmimi leti mestni svetniki izkazali z nevsakdanjo ksenofobijo, ko niso potrdili Ivane Djilas za direktorico Prešernovega gledališča z diskriminatornim argumentom, da 'si želijo nekoga iz Kranja'.

Ravnateljica kranjskega doma Judita Nahtigal (ki je, kot je razvidno iz kolofona, osebno sodelovala pri nastanku predstave), je bila pripravljena begunce s privolitvijo kolektiva v domu začasno namestiti, a nestrpna okolica je temu ostro nasprotovala. Ta sramotna kranjska zgodba, v kateri sta eskalirala strah in nestrpnost do tujcev, begunskih otrok, je okostje predstave snovalnega, dokumentarnega projekta peterice igralcev Iztoka Drabika

Juga, Alje Kapun, Vita Weisa, Gregorja Zorca in Katarine Stegnar, ki se jim je na videu Domna Martinčiča pridružila šesterica beguncev Saljad Ahmadi, Ojalan Alothman, Sayed Mahdi Hashemi, Erfan Gulzari, Omid Moradi in Majid Tahiri. Na premieri so bili tudi med publiko. Danes so v azilnem domu v Postojni.

Režiser Žiga Divjak, lanski Borštnikov nagrajenec za režijo predstave *Človek, ki je gledal svet*, je dobil novo priložnost v SMG. Vnovič je senzibilno in angažirano povezal resnične dogodke, raziskal dejstva na terenu (s pomočjo novinarka Maje Ave Žiberna) in z igralci spletel pristno ustvarjalsko sožitje. Dokumentarno gradivo so odlično inkorporirali v zasebnost, v refleksije o tem, kaj je etično in prav in kaj zgolj samoohranitveni manever posameznikov pred podivjano, vse nevarnejšo množico. Kako torej ohraniti humanizem in hkrati tudi službo. Očitno v danem primeru nemogoče.

Središčna točka preloma je, ko se dvom zazre v dobroto, ko strah za eksistenco prevpije občutek za dobro in prav, za drugega, ogroženega in ranljivega. Ko se začne valiti kepa najprej strahu, potem pa mržnje in ksenofobije. Žal je Kranj z okolico – spomnimo se samo v predstavi omenjenega Šenčurja in traktorjev nad begunce – odigral v teh dogajanjih masovne psihoze res neslavno poglavje nacionalne ksenofobije.

Pred nami je torej peterica posameznikov, ki se vsak po svoje spoprijemajo s strahovi v času sovraštva. To je peterica zaposlenih iz kranjskega doma, ki so bili najbolj na udaru zasebnih prelomov in zunanjih pritiskov – ravnateljica, vzgojitelj, upravljavec-ekonom, kuharica in vratar. Vsi so za to, da se šest begunskih dečkov, starih od deset do štirinajst let, sprejme v prazno nadstropje kranjskega doma. Vztrajajo dolgo, dokler jih ne premaga surov boj za eksistenco in val sovražnosti povampirjene okolice.

Spredej so stoli, zadaj mikrofoni, od koder brutalno doni javnost, vedno glasnejša je in vse bolj podivjana fašistoidna. Dramaturgija je precizna, subtilno sta vodena temperatura predstave in ritem – od začetne pritajene, zasebne govorice se stopnjuje do končne frenezije. Igralci so k dokumentarnemu materialu – elektronskim sporočilom, govorom na zloglasnem sestanku v domu, ko je padla odločitev o tem, da nastanitve ne bo – črpali iz avtentičnih pogovorov s protagonisti dogodkov.

Temeljno sporočilo dogajanja je bilo nekako tako: v domu, kjer so tudi vrhunski športniki, pa res ne more biti begunskih otrok, »teh dezertorjev, teroristov«, kot je bruhalo iz množice. Na zadnji steni odra vso predstavo počasi spremljamo video posnetke obrazov šestih fantov. Tistih, ki naj bi predstavljali grožnjo za slovenski vrhunski šport, po mnenju nekaterih staršev, kar velike večine. Tistih, zaradi katerih naj bi otroke izpisali iz kranjskega doma.

19. februarja 2016 sta ravnateljico dijaškega doma Kranj nenapovedano obiskala podžupan in vodja službe za zaščito Mestne občine Kranj. Z enim samim vprašanjem – kako bomo to preprečili. Seveda so mislili na nekaj drugega kot ustvarjalci predstave, ki se sprašujejo dvosmerno. Torej preprečili kaj? To, da bi v dijaški dom prišli mladoletni prosilci za azil, ali to, da bi bili starši dijakov proti? Seveda politika, ne leva ne desna, nikoli ni na etični strani. Predstavo bi morala predvajati nacionalna televizija, da bi dosegla enake množice, kot so pred letom in pol fašistoidno rohnele proti dečkom, ki so izgubili vse. Morda bi tisti strah nadomestil vsaj sram.«

Melita Forstnerič Hajnšek, *Večer*, 3. april 2018

Predstava je na 53. Borštnikovem srečanju prejela Veliko nagrado za najboljšo uprizoritev, uvrščena je bila v tekmovalni program 49. Tedna slovenske drame v Kranju.

VIII.

Umetnik na delu: kreativni proces Walida Raada

Delavnica

12. april 2018

Foto: Tina Dobnik

Umetnik Walid Raad se je o umetniških postopkih svojega ustvarjanja pogovarjal s študenti in drugimi zainteresiranimi obiskovalci.

Dogodek sta pripravila Odprta katedra AGRFT in Nova pošta.

Dan prej je s predavanjem gostoval v Stari mestni elektrarni, kjer je predstavil *The Atlas Group*, umetniški projekt o dolgoletnih vojnah v Libanonu.

Walid Raad je umetnik in profesor umetnosti na (še vedno plačljivi) šoli za umetnost The Cooper Union v New Yorku. Med njegova dela sodijo *The Atlas Group*, petnajst let (1989–2004) trajajoči projekt o sodobni zgodovini Libanona, ter aktualna projekta *Things I Could Disavow* in *Sweet Talk*. Je tudi avtor številnih knjig, kot so *Walkthrough*, *The Truth Will Be Known When The Last Witness Is Dead*, *My Neck Is Thinner Than A Hair*, *Let's Be Honest*, *The Weather Helped* ter *Scratching on Things I Could Disavow*.

S samostojnimi razstavami je med drugim gostoval v pariškem Louvru, newyorškem Muzeju sodobne umetnosti ter muzejih, galerijah in festivalih, kot so ICA (Boston, ZDA), Museo Jumex (Ciudad de México, Mehika), Kunsthalle Zürich (Zürich, Švica), The Whitechapel Art Gallery (London, Velika Britanija), Festival d'Automne (Pariz, Francija), Kunsten Festival des Arts (Bruselj, Belgija) in The Hamburger Bahnhof (Berlin, Nemčija). Njegova dela so bila razstavljena tudi na Documenti 11 in 13 v nemškem Kasslu, na Beneškem bienalu in na bienalih Whitney v New Yorku (2000 in 2002), brazilskem São Paulu in turškem Carigradu, na forumih Home Works I in III v libanonskem Bejrutu ter v številnih drugih muzejih, bienalih in ob različnih priložnostih po Evropi, Bližnjem vzhodu, Aziji ter v Severni in Južni Ameriki. Raad je prejemnik nagrad ICP Infinity Award (2016) in Hasselblad (2001), Guggenheimove štipendije (2009), nagrade Alpert za vizualno umetnost (2007), nagrade za fotografijo Deutsche Börse (2007), nagrade Camera Austria Award, Rockefellerjeve štipendije ter številnih drugih štipendij, priznanj in nagrad.

IX.

S*S

8. maj 2018

Foto: Sandi Fišer

Ustvarjalci: **Urška Brodar, Daša Doberšek, Tina Dobnik, Iztok Drabik Jug, Janez Janša, Alja Kapun, Uroš Kaurin, Matevž Kolenc, Mato Marinček, Katarina Stegnar, Nika Švab, Vito Weis, Gregor Zorc**

O predstavi

Uprizoritev novega slovenskega dramskega besedila, pri katerem je sodelovalo več kot 50 slovenskih avtorjev, pokaže tisto plat spleta, kjer se pod krinko »svobodnega izražanja« bohota sovražni govor in trolovsko podpihovanje sporov, in tako opozori na nenehno širjenje meja sprejemljivega govora. Raziskuje vprašanje, kako anonimna javnost ustvarja vzporedno resničnost in ob tem z izjemno preprostimi in izčiščenimi gledališkimi sredstvi doseže močan in trajen učinek.

»Slovenci bomo stali inu obstali, zapomnite si to, duše prodane, ki se sramujete samih sebe in ogrožate našo domovino Slovenijo. Bog je velik.«

Mnenje strokovne javnosti

»V bran umetnosti in kulture

Nova pošta je med drugim mesto artikulacije problematičnih simptomov kulturne politike v obliki javnih debat, delavnic in izobraževanj različnih pristopov družbenega uprizarjanja ali pa strateško vznikajočih gledaliških dogodkov. Eden takih je tudi predstava S*S.

»S*S je preprost enourni zvočno-gledališki dogodek, pod okrilje njegovega naslova je mogoče strpati različne besedne igre. Zlasti pa je predstava odziv na spletno komentatorstvo, ki že precej časa priča o tem, da možnost svobodnega izražanja, ki ga omogočajo spletni mediji, bolj kot demokratizacijo ali pluralizacijo mnenj prinaša sovražni govor ter trolarsko podpihovanje nestrpnih odzivov. Eden nedavnih reprezentativnih plazov tovrstnega spletnega obračunavanja se je zgodil ob podelitvi nagrad Prešernovega sklada Simoni Semenič in Maji Smrekar. Pri tem ni šlo le za gnevno izživiljanje, omogočeno s spletno anonimnostjo, temveč tudi napade vidnih uporabnikov facebooka, zgroženih, razžaljenih, prizadetih zaradi domnevne deviantnosti kulture in sodobne umetnosti. Vendar S*S, v očeh teh istih komentatorjev verjetno kvaziumetniški blef kvaziumetnikov, ne privzame vloge apologeta sodobne umetnosti – postopek je precej preprostejši in učinkovitejši.

Brez neposrednega obsojanja neokusnih in sovražnih spletnih napadov na umetnici S*S za svojo temo in gradivo vzame dejanske komentatorske zapise in iz njih sestavi 'novo slovensko dramsko besedilo' več kot 50 slovenskih avtorjev. Pa če so ti to želeli ali pa ne. Da bi besedilo lahko razburkalo grumovsko-dramski ceh, po izkušnjah sodeč ni velikega upanja.

S*S uporabi resnične citate, ki jih kolektiv Nove pošte (brez živih igralskih teles ali imen ostajajo v anonimnosti) zvočno postavi v udoben prostorski ambient. Njihovo interpretacijo podloži s humornimi zvočnimi dodatki in igralsko banalizacijo – nekateri komentatorji govorijo s polnimi usti, različnimi naglasi, poudarki in intonacijami. Tako se komentarji iz neke oblike spletne javnosti, v kateri delujejo skrb vzbujajoče, grozeče, mrakobno, predvsem pa prevladujoče, preselijo v drugo, gledališko javnost. Pod stropom viseče sekire in klade označujejo pomensko dvojnost: če je v prvi sferi na tialu komentarjev izprijenost umetnosti, tu osmešeni komentarji cepijo same sebe. Sprejme jih smejoča se skupnost in papagaj, ki vso predstavo kot edini živo nastopajoči žvrgoli že slišano in povedano. Kar problema spletnega komentiranja seveda ne razreši, morda se od njega v gesti smešenja celo prehitro odvrne, mu pa prireže krila moči, samoumevnosti in razširjenosti.«

Rok Bozovičar, *Dnevnik*, 11. maj 2018

»Da bi se obiskovalci lahko osredotočili na izjave spletnih 'junakov', je predstava le zvočna. Edina njena vizualna sestavina so v les zabite sekire nad udobnimi naslanjači obiskovalcev in papagaj v kletki sredi dvorane; morda so te 'rekvizite' snovalci predstave uporabili zato, da bi izpostavili papagajevstvo anonimnih forumašev in posvarili, da je lahko vsakdo izmed obiskovalcev tarča žaljenja, kakršnega sta bili deležni umetnici, če se znajde v rokah nevednežev. Seveda je predstavo, sestavljeno iz pritlehnih in vulgarnih izjav, mučno poslušati, vendar je poučna, saj so snovalci z dramatizacijo celotnih forumskih nizov prikazali, kaj se zgodi s tehničnimi argumenti, denimo izjavami Maje Smrekar v intervjuju za *Mladino* ali mnenjem Vaska Simonitija o njenem delu, če se znajdejo v krempljih nezadovoljnih forumašev.«

Marjan Horvat, *Mladina*, 11. maj 2018

»Predstava S*S pa je dala prostor diskusiji in replikam, ki jih je sprožila podelitev nagrade Prešernovega sklada Simoni Semenič. Njeno delo tesno prepleta osebno pozicijo nosečnice z ogorčenostjo nad takratnim političnim položajem in v kombinaciji obojega še vedno močno razvema javno mnenje.«

Mojca Podlesek, Radio Študent, 2. november 2018

»S*S je instalacija, ki publiko umesti v 'dnevno sobo', skupni – hkrati javni in zasebni – družbeni prostor, ki s scenografijo ustvarja prostor med 'buržujskim in rustikalnim' in v kateri prisluhnemo 'readymade' materialu, posnetku besedila, ki je v celoti (razen posnetka pogovora z Vaskom Simonitijem) iz komentarjev s forumov, spletnih portalov in socialnih omrežij. [...] Spretna dramaturgija S*S osvetli procese, ki iz del Semenič in Smrekar preidejo k številnim nevraltičnim točkam družbe; razkrivajo se latentne seksualne frustracije (dojenje je seksualizirano, grožnje avtoricama so pogosto seksualne), na dan izbruhne slovenska travma partizanov in domobrancev, najmočnejše pa se izrazi negativen odnos do feminizma, ki je takoj povezan z LGBT in drugimi osvobodilnimi boji.«

Anja Radaljic, *Delo*, 2. november 2018

X.

Male kraje

Kako velike so male kraje (ali: po poti SA)

24. maj 2018

Foto: Nada Žgank

Režija: **Sebastijan Horvat**

Ustvarjalci: **Alja Kapun, Katarina Stegnar, Iztok Drabik Jug, Vito Weis, Gregor Zorc, Sebastijan Horvat, Urška Brodar, Mato Marinček, Tina Dobnik**

O predstavi

Današnji čas je čas restavracije, ki je razglasil, da revolucije niso mogoče in da so povrh vsega tudi gnusne. Superiornost bogatih je prav tako naravna kakor izvrstna.

»Dvignili smo ti minimalca in socialno podporo, kaj bi pa še rad?«

»Živimo v času, ko nekateri kršijo zakon, zato, ker nimajo druge možnosti, iz revščine, obupa ali samouničevalne frustracije, medtem ko ga drugi kršijo z diametralno nasprotno družbene in politične pozicije ter imajo za to povsem drugačne oziroma nasprotno motive.«

Male kraje so nastale kot analiza in sinteza opravljenega dela na Novi pošti in doseženih ciljev. Vendar se nevsiljivo prelijejo v širšo družbeno stvarnost in zavrtajo v teme, relevantne za vse. Z uporabo subverzivne afirmacije in nenehnim prepletanjem osebnega in fiktivnega ustvarijo bogat, večplasten, duhovit in intriganten gledališki univerzum.

Mnenje strokovne javnosti

»Kritika predstave *Male kraje*: Sklepni vrhunec Nove pošte

Utegnilo bi se zdeti, da je avtorski projekt *Male kraje* zgolj še eden v nizu dogodkov Nove pošte, ki se v pomladnih mesecih spontano razraščajo ter ustvarjajo nepričakovani vtis produktivnosti projekta. Še posebej, ker je Nova pošta v svojo zasnovo vsadila neobremenjenost z umetniškim rezultatom, izdelkom-predstavo in torej v klasičnem gledališkorepertoarnem smislu ni obljubljala mnogo. *Male kraje* govorijo o tem, kaj se v časovni razklenjenosti lahko dogaja z eksperimentom, nepogojenim z gledališko produktivnostjo, predvsem pa opravijo notranjo revizijo lastne pozicije.

Predstava *Male kraje* ne kontekstualizira le predhodnih dejavnosti Nove pošte, ampak razgrne tudi protislovja znotraj kolektiva in osebne poglede na projekt. Zaveda se moralizatorskih pasti angažiranosti ter izključevanja in zapiranja pred delom realnosti, s katero ne deli ideološke podlage. Dogodek dekonstruira celotno delovanje Nove pošte ter tako napravi logično gesto, ki soočanje z izzivi družbene sedanjosti kot programsko vodilo projekta premesti na osebno raven posameznika v kolektivu Nove pošte. Pri tem se ne namesti na oder, temveč publiki odpre hrbtno stran, kjer so ustvarjalci preživeli največ časa – v delovni sobi Nove pošte, polni časopisov in gradiva, ki se je nabralo tekom sezone, skozi monologe predstavi različna doživljanja, dileme, frustracije in njihovo prepletenost s subjektom izrekanja.

Pravzaprav predstava izhaja iz preigravanja osebnega in fiktivnega, iz prehajanj med izkušnjami sodelujočih pri Novi pošti, ki za različne tematske poudarke uporabljajo številne diskurze, od avtobiografskega do neposredne citatnosti in prikritega privzemanja tujega govora, ki ga kot lastnega vtkejo v pripoved. Alja Kapun pri delu v gledališču zahteva red in pogoje za preživetje družine, emocionalni vrhunec svojega monologa pa naglo razveže z ironično-tehničnim komentarjem o iskrenosti joka. Vita Weisa lastna načelna drža peha v prekarno negotovost, ki sproži presenetljiv žolčni izbruh sovraštva do vseh. Katarina Stegnar odpre utišano problematiko seksizma v kulturi, hkrati pa privzame posplošene protifeministične floskule in utrjeno patriarhalno matrico. Gregorja Zorca zmede možnost

plačanega ne-dela in kulturniškega parazitiranja v Novi pošti, medtem ko Iztok Drabik Jug odrsko igro predstavi kot terapevtski odmik od samega sebe.

Moč njihove pripovedi ob igralski veščini natančno oblikuje režijsko vodstvo Sebastijana Horvata, ki v prizorih iskrenosti, trenutkih, v katerih se igralci kot da spontano razgalijo, poudari prikrto ideološkost tega govora. Čeprav osebno predpostavlja neko izvorno resnico in njeno čistost, se ta vselej izkaže prikrto ideološka. In kot očitno neskladna nemalokrat tudi nevzdržno komična. Če se zdi, da potencial družbene relevantnosti teatra morda ne leži v presečišču javne ustanove (Slovensko mladinsko gledališče) in nevladnega zavoda (Maska) ali v procesualni inovativnosti, je to zato, ker učinkovitost, s katero *Male kraje* zaokrožujejo para(lelni) program Nove pošte, temelji v povratku k intimni bližini in moči igralske pripovedi.«

Rok Bozovičar, *Dnevnik*, 30. maj 2018

»Projekt *Nova pošta* je bil že v osnovi zasnovan kot eksperimentalno soustvarjanje zelo različnih umetnikov, kolektiva igralk in igralcev, zaposlenih in samozaposlenih, ki so generacijsko nekje na sredini med dvema starejšima in tretjim mlajšim režiserjem. Predstava *Male kraje* temelji na sintezi dela, ki je potekalo od preteklega oktobra do zdaj, ko se njihova skupna rezidenca s prihodnjim tednom sklepa. V posameznih monologih so igralci in igralko premišljevali ustroj projekta, h kateremu so bili povabljeni, pri tem, da je vsak izmed njih v širšem vsebinskem in slogovno individualnem pasusu naslovil posamezno izhodišče, ki smo jih tudi že prepoznali v produkciji posameznih etap *Nove pošte*. Vrednost posameznih monologov se je odražala predvsem v njihovo izhodiščno osebnost, v razvoju pripovedi pa širši občini vpetosti problema v vrednostni sistem kulturnega vzorca, ki mu pripadamo, ga soustvarjamo in nujno prevprašujemo. [...] Politično gledališče, ki svoje teme ne naslavlja neposredno ali pamfletno, temveč utemeljeno v zgodbah vsakdanjosti, ki jo živimo tukaj in zdaj.«

Petra Tanko, Radio Slovenija, 25. maj 2018

»Nova predstava v koprodukciji Slovenskega mladinskega gledališča in Maske je premiero v Novi pošti doživela večer pred izidom tokratne številke *Mladine*. Ustvarjalci projekta Alja Kapun, Katarina Stegnar, Iztok Drabik Jug, Vito Weis, Gregor Zorc in Sebastijan Horvat so današnji čas označili za čas restavracije, za čas, ki je razglasil, da revolucije niso mogoče in da so povrh vsega tudi gnusne. Superiornost bogatih je prav tako naravna kakor izvrstna. Še ena v nizu angažiranih predstav Nove pošte, ki ostro zarežejo v sodobni čas.«

Izak Košir, *Mladina*, 1. junij 2018

XI.

Okrogla miza: Prekarnost v kulturi, umetnosti in novinarstvu

29. maj 2018

Foto: Tina Dobnik

Življenjske zgodbe kulturnikov, umetnikov, novinarjev in lektorjev so pogosto vezane na prekarnost. To dejstvo negativno vpliva tako na kreativnost in svobodo izražanja, kakor tudi na socialne razmere, v katerih ljudje živijo.

Organizatorji dogodka: Inštitut za študije prekariata, Nova pošta in Asociacija
Soorganizatorji: Društvo slovenskih novinarjev, Sindikat slovenskih novinarjev, Društvo slovenskih pisateljev, Kino Šiška, Španski borci, Gledališče Glej, Študentska Iskra in DiEM Ljubljana

Druga sezona Nove pošte

XII.

Abonma Simona Semenič

Od 11. do 27. oktobra 2018

Foto: Nada Žgank

Zasnova abonmaja: Teja Reba in Janez Janša

V okviru mednarodnega programa Mesto umetnic

Produkcija: Mesto žensk in Nova pošta (Slovensko mladinsko gledališče in Maska)

Koprodukcija: Bunker, KD Integrali društvo, Slovenski gledališki inštitut, Akademija za gledališče, radio, film in televizijo

Simona Semenič, celostna gledališka ustvarjalka, je leta 2018 prejela nagrado Prešernovega sklada za ustvarjalni opus zadnjih dveh let. V utemeljitvi je zapisano, da je »ena najpomembnejših sodobnih slovenskih gledaliških osebnosti«. Končno je dramatičarka, performerka, producentka, pedagoginja, pisateljica ter seveda tudi dramaturginja in režiserka zavzela osrednje odre slovenskega gledališkega ustvarjanja in s svojim delom prepričala tako nacionalno komisijo za literaturo kot komisijo za scenske umetnosti.

Abonma Simona Semenič je prinesel prerez njenega delovanja kot dramatičarke, performerke in izjemne gledališke osebnosti.

Mnenje strokovne javnosti

»Abonma si je za iztočnico postavil dramski opus dramatičarke Simone Semenič kot sodobno prelomnico v slovenski dramatik in Simono Semenič kot gojiteljico slovenske dramske pisave, performerko in navsezadnje človeka v današnjem svetu. Od performansov v njeni režiji se abonma razteza vse do premiere bolj teksta kot predstave *jerebika*, *štrudelj*, *ples pa še kaj*, v kateri je bilo besedilo v celoti projicirano na zadnjo stran dvorane. Predavanja, okrogla miza in simpozij so pripomogli k razčesavanju in kategorizaciji njenega opusa, vendar so z okroglo mizo dali prostor tudi njeni viziji močnejše in vitalnejše mlade dramatike, ki pa jo je potrebno tudi angažirano uprizarjati.

Pozicija Simone Semenič je ostra, cinična, predvsem pa kritična do trenutnega sveta ter hkrati tudi do same sebe. Vsa ta načela so se kristalno zrcalila skozi celoten abonma.«

Mojca Podlesek, Radio Študent, 2. november 2018

Nedelja, 7. 10., ob 19.00 – Stara mestna elektrarna

Jaz, žrtev. – performans (v angleščini)

Foto: Nada Žgank

Simona Semenič je svoj prvi besedni solo z naslovom *Jaz, žrtev.* premierno predstavila leta 2007 v okviru 13. Mednarodnega festivala sodobnih umetnosti – Mesto žensk. V avtobiografskem besedilu in predstavi, v kateri tudi nastopa, se ukvarja s svojimi bližnjimi srečanji s temnimi silami te in one sorte. Spregovori o izkušnjah z epilepsijo in zdravstvenim sistemom, z genitalnim herpesom in zdravstvenim sistemom, pa še s čim in z zdravstvenim sistemom.

Nedelja, 7. 10., ob 20.30 – Stara mestna elektrarna

drugič – performans (v angleščini)

Foto: Nada Žgank

Predstava *drugič*, premierno izvedena leta 2014 na 20. Mednarodnem festivalu sodobnih umetnosti – Mesto žensk, je vsebinsko nadaljevanje Simoninega prvega sola; kjer se prvi solo konča, se drugi začne. Dobesedno. »Pustite mi kaditi« – zadnja replika v performansu *Jaz, žrtev*. – je prva replika v predstavi *drugič*. Simona se sprehodi skozi zadnja leta, v katerih se je na ta in oni način spopadala s poslabšanjem epilepsije in, neizogibno, z zdravstvenim sistemom.

Mnenje strokovne javnosti

»Semenič namreč v svoje delo brezpogojno vpeljuje prejemnika umetniškega dela, ga postavi v svoje čevlje s tem, da ga direktno ogovarja ali pa mu besedilo izroči v glasno branje. Tako gledalec lažje oblikuje empatijo do avtorice, saj s tem postane del performansa in zatorej del njenega sveta. Semenič mu omogoči, da bolj jasno ugleda njeno vizuro sveta in preko tega njen kritičen pogled na dogajanje v njem. Kar se dotakne gledalca, ni le domišljenost v uprizoritvenem konceptu ali obrnitev h gledalcem, temveč pričevanje poetski artikuliranosti med prvim in drugim performansom.«

Mojca Podlesek, Radio Študent, 2. november 2018

Ponedeljek, 8. 10., ob 10.00 – Slovenski gledališki inštitut

Vsak cuka svojo delicijo – Amfiteatrov simpozij

Foto: Nada Žgank

Simona Semenič, celostna gledališka ustvarjalka, je lani prejela nagrado Prešernovega sklada za ustvarjalni opus zadnjih dveh let. Kot dramatičarka in pisateljica je leta 2017 izdala dve knjigi, *me slišiš* in *Tri drame*, doslej je zbrala tri nagrade Slavka Gruma za najboljše slovensko dramsko besedilo, spoštljivo število njenih besedil doživi uprizoritev tako pri nas kot na tujem. Petra Vidali je takole označila »tematske preokupacije njene dramatike: odkrivanje systemskega, legalnega in toleriranega nasilja – političnega, vojaškega, finančnega in vedno znova, v vseh obdobjih in plasteh družbe, spolnega; seciranje pozicije moči in podrejenosti; dajanje glasu potlačenemu, zamolčanemu in marginaliziranemu«. V zadnjih besedilih pa Simona Semenič razvija predvsem erotični besednjak in se pogumno loteva (ženske, a lahko bi zapisali tudi sodobne) seksualnosti na način, ki ga v slovenski dramatiki še nismo videli.

Vodja simpozija: Maja Šorli

Četrtek, 11. 10., ob 19.00 – Nova pošta
Jaz, žrtev. – *performans*

Četrtek, 11. 10., ob 20.30 – Nova pošta
drugič – *performans*

Nedelja, 14. 10., ob 19.00 – Nova pošta
Jaz, žrtev. – *performans*

Nedelja, 14. 10., ob 20.00 – Nova pošta
O uprizarjanju nove dramatike – okrogla miza

Foto: Nada Žgank

Na okrogli mizi, ki jo je moderirala Brina Klampfer, na njej pa sodelovale_i Katja Gorečan, Varja Hrvatina, Maša Pelko in Dino Pešut, so se spraševale_i, kako prakse Simone Semenič vplivajo na obzorje mladih dramatičark_ov. Ali potreba po »dramskem aktivizmu«, značilnem zanjo, obstaja tudi pri mlajši generaciji?

Petek, 19. 10., ob 19.00 – Nova pošta
S*S – predstava

Petek, 19. 10., ob 20.00 – Nova pošta
Zbor za publiko – pogovor

Po predstavi S*S je bil Zbor za publiko, ki ga je moderirala Alja Lobnik.

Zbor za publiko je vrsta javnih diskusij, na katerih se gledalke_ci sodobnih scenskih umetnosti sprašujemo, zakaj jih gledati.

Sobota, 20. 10., ob 19.00 – Nova pošta
S*S – predstava

Petek, 26. 10., ob 18.00 – Nova pošta
»Ima u tome nešto lepo« (Marković) – predavanje Alje Lobnik

Foto: Nada Žgank

Alja Lobnik se je posvetila dogodkovnosti tekstualnih leg Simone Semenič, žmohtnosti njene pisave, s katero izigrava slovenščino in ji daje živost, pa tudi brezrezervni žgečkljivosti, ki se sprehaja po tabujih inhibirane seksualnosti in moško-ženskih odnosih ter nonšalantno razkriva proizvodnjo in avtonomijo »ženskega« seksualnega užitka.

Mnenje strokovne javnosti

»[P]redavanje Alje Lobnik, 'Ima u tome nešto lepo.', ki prvenstveno naslavlja performanse Simone Semenič, skozi dramatičarkino delo naslavlja načine, kako ženska prek lastne telesnosti (lahko) politično nastopa proti represivnim politikam, pri čemer s Foucaultom poudarja, da gre (vsak) tekst skozi telo in ne more biti (od)vezan od telesnega. [...] Podobno kot je telo določano prek politik, tradicij in družbenih imperativov, ga določa tudi prostor, opozarja Lobnik, kar je eden izmed razlogov, da Semenič v svojih besedilih in performansih tudi prostore polni z novimi, predružačenimi vsebinami, s čimer se spreminja tudi telo, ki ta prostor naseljuje. Semenič v polje zaznave privede telesa, ki so nenormativna, odklonska, partikularna.«

Anja Radaljac, *Delo*, 2. november 2018

Petek, 26. 10. ob 19.00 – Nova pošta
jerebika, štrudelj, ples pa še kaj – premiera

Sobota, 27. 10., ob 19.00 – Nova pošta
jerebika, štrudelj, ples pa še kaj – po predstavi pogovor z avtorico

XIII.

Simona Semenič

jerebika, štrudelj, ples pa še kaj

26. oktober 2018

Foto: Andraž Kobe

Režija: **Janez Janša**

Igra: **Stane Tomazin**

Animacija: **Luka Umek**

Glasba in oblikovanje zvoka: **Eduardo Raon**

O predstavi

Besedilo Simone Semenič je izjemna komedija, prava besedilna bravura, ki se po eni strani igra z žanrom komedije s tem, da preizprašuje meje komičnega, po drugi strani pa z meščansko predpostavko gledališča, ki je provokacijo pripravljeno sprejeti, a le do določene mere. Že v »napotkih za uprizoritev« avtorica neizprosno zahteva redukcijo kakršnihkoli kompromisov, zato ne preseneča, da so nekateri umetniški vodje slovenskih gledališč to besedilo zavrnilo: »Če imajo igralka in igralci kakršenkoli predsodek ali težave z goloto in seksualnostjo na odru, naj ne sodelujejo pri uprizarjanju tega besedila.« Na prvi pogled je *jerebika, štrudelj, ples pa še kaj* igra o nekem zgodovinskem času (šestdeseta leta prejšnjega stoletja) in o manifestacijah temeljne slovenske ideološke razklanosti (klerikalni in liberalni pol) v Vipavski dolini. A bolj se zadeva razpleta, bolj postaja igra portret sodobne slovenske družbe, v kateri ideološko prepričanje zlahka zamenja pragmatična korist. Besedilo v svoji intenziteti nenehno prehaja med časi in kraji in je v tem smislu celo bolj podobno filmskemu scenariju. Filmska in metagledališka govorica sta podlagi za neke vrste ambientalno filmsko postavitev.

Mnenje strokovne javnosti

»Besedila, ki preigravajo formalna gledališka sredstva in v sebi nosijo literarno dramsko in tudi že uprizoritveno raven. Močna in prepoznavna avtorska pisava, ki didaskalijo vzpostavlja kot dramsko repliko in sredstvo v komunikaciji z občinstvom ter drzno in brezkompromisno dregne v vozlišča naše družbe. V ta opus besedil Simone Semenič se vpenja tudi *jerebika, štrudelj, ples pa še kaj*, humorna odslikava ideološkega razkola med ta-k-mašnimi in ta-rdečimi, postavljena v Vipavsko dolino v šestdeseta leta minulega stoletja. [...] Na trenutke zapade v ilustrativnost in formalno preigravanje, kjer ritem podajanja replik prehiteva sposobnost aktivne imaginacije gledalca, spet drugič pa glasbena dramaturgija zvočne krajine, vključujoč ritem, podajanje replik izredno učinkovito in domiselno izpostavi vsebinske, predvsem humorne vidike besedila, zato je predstava vsekakor izredno zanimiva izkušnja.«

Saška Rakef, Radio Slovenija, 27. oktober 2018

»[O]sebe, ki pripadajo političnim opcijam, ki se izključujejo, se povezujejo prav skozi seksualnost, ki je v dramskem besedilu izmaknjena hierarhičnim razmerjem. [...]

[T]udi *jerebika, štrudelj, ples pa še kaj* feministični boj tesno povezuje z ekonomskim, antikapitalističnim in okoljskim bojem ter pokaže, da so boji proti represijam medsebojno prepleteni in povezani.«

Anja Radaljčič, *Delo*, 2. november 2018

»Ena izmed redkih, ki si je zagotovila kontinuirano uprizarjanje tekstov, je Simona Semenič, ki seveda že sodi v srednjo generacijo dramskih piscev. Prav njeni besedili še *ni naslova* (po motivih Don Juana) v režiji Tomija Janežiča (del teksta so prispevali tudi drugi ustvarjalci predstave) ter *jerebika*, *štrudelj*, *ples pa še kaj* v režiji Janeza Janše veljata bodisi po strukturi, modusu in ne nazadnje zaradi dolžine trajanja ali kot specifična predstava brez igralcev za posebna dogodka jesenskega dela letošnje gledališke sezone.«

Peter Rak, *Delo*, 22. december 2018

»Kljub taki preprosti zasnovi je rezultat dokaj učinkovit, med drugim zlasti zato, ker 'uprizoritev', posejana z vrsto duhovitih domislic, skozi akt imaginacije uspešno izostri 'performativno' razsežnost avtoričine pisave. [...]

V tej navidezni prostodušnosti se igra giblje na tankem robu banalnega, kajti ta naturalistična karikatura domačnosti bi se utegnila v premalo preiščeni odrski aktualizaciji hitro izroditi v ceneno, skrajno vulgarno burko, čemur pa se tokratni uprizoritveni dispozitiv zlahka izogne; namesto tega postreže z zabavnim 'režiranjem' besedila, denimo s posegi v tipografijo (različne debeline in velikosti črk za posamezne osebe, zameglitve replik pri časovnih preskokih – v animaciji Luke Umeka). Toda uspe mu pokazati tudi, da obratu v razposajeno 'ljudskost' sploh ne manjka kritičnega stališča, gre zgolj za komentar drugačne vrste – za namerno neposreden poskus 'rehabilitacije' oziroma 'normalizacije' človeške seksualnosti na odru.«

Gregor Butala, *Dnevnik*, 14. december 2018

2.2

Bara Kolenc

Metamorfoze 4°: Črne luknje

Foto: Radovan Jaušovec

Končna inačica besedila je nastala v sodelovanju z ekipo. Predstava poteka v angleščini in slovenščini, z nadnapisi.

Režija: **Bara Kolenc**

Igrajo:

Janja Majzelj

Blaž Šef

Matija Vastl

Dramaturgija: Goran Injac

Asistenca režije: Ana Laura Richter

Glasba in hrup: Matevž Kolenc

Oblikovanje svetlobe: Peter Pivar

Scenografija: Bara Kolenc, Barbara Stupica

Kostumografija: Ana Laura Richter, Slavica Janošević

Vodja predstave: Urša Červ

Prevod v slovenščino: Miklavž Komelj, Tina Malič

Prevod v angleščino: Aleksandra Žerjav

Lektorica za slovenščino: Mateja Dermelj

Lektorica za angleščino (govorjeno): Aleksandra Žerjav

Lektorica za angleščino (pisno): Jana Renée Wilcoxon

Koprodukcija: Slovensko mladinsko gledališče (Ljubljana), Schauspiel Dortmund, Center ubrane kulture Kino Šiška (Ljubljana)

Premiera: 10. marec 2018

O predstavi

Črna luknja je točka čiste singularnosti. Je nemogoč pogoj možnosti tako snovi kakor antisnovi, je polje popolnega izničenja in obenem mesto stvarjenja. Predstava se preko metafore črnih lukenj ukvarja z erozijo zahodnjaške tradicije humanizma, ki je v zgodovini imperializma dobila napadalne značilnosti in katere spodvoj vase lahko danes opazujemo v razmestitvi pozicij moči, statusa resnice in etičnih vrednot. Smo danes sploh še lahko humani? Smo sposobni sočloveku pogledati v oči, v črno luknjo njegove zenice? Smo sposobni razumeti točko nič, to skrajno metafizično točko fenomena črne luknje, da bi lahko presegli stereotipe in predsodke? Kaj pa, če humanost ni v sočutnem zrenju v zenico sočloveka, ampak v radikalnem soočenju z možnostjo, da je oko drugega le zaslon, ki odseva naše lastne sanje, želje in strahove? Kaj, če črna luknja ni nekje na drugi strani, temveč je zareza v nas samih?

Mnenje strokovne javnosti

»Predstava uspešno prenaša na oder formo intervjuja oziroma pogovora; fizik (v predstavi sicer preimenovan) v različnih časoprostorih (npr. v zaporu, doma, v studiu ter v različnih časovnih obdobjih) podaja intervjuje, ki vselej gravitirajo k 'črni luknji' njegovega življenja; obsodbi sodelovanja s teroristi. [...]

Performans vzpostavlja fragmentarnost in nezaključenost informacij, ki tvorijo mrežo človeškega bivanja, tudi skozi uprizoritvene drobce, krajše prizore, ki se pojavljajo med intervjujem/intervjuji, ter razdrobljeno naslavlja tudi teme umetne inteligence, pogleda, (ne)zmožnosti stika s sočlovekom in druge.

Kar ujamemo le mimobežno, z enega vidika, se zatakne v tej mimobežnosti in vedno gravitira k njej. To obče spoznanje se poveže s spoznanjem o reprezentaciji terorizma znotraj zahodnih politik in popolnega spregledovanja kompleksnosti bodisi lastne pozicije bodisi pozicije drugega. Predstava nepretenciozno, presenetljivo neobremenjeno spregovori o terorizmu in realijah sodobne politike, obenem pa naslovi tudi obča vprašanja, ki povratno pojasnjujejo prav brezizhodnost trenutne politične situacije.«

Anja Radaljic, *Delo*, 22. marec 2018

»Bara Kolenc zna biti natančna prav v vzpostavljanju vizualne podobe odra in celotne sugestivnosti ambienta kot instalacije z učinkom monumentalne sile [...]. Ko ob vstopu v dvorano v nosnice zareže vonj gume in se pogled ustavi na stolpih ogromnih gumijastih obročev na odru, je metafora jasna in podvojitve z zvokom razburkanega morja kmalu zatem niti ne potrebujemo. Uprizoritev se sicer ne spusti v obravnavo toka migrantov in beguncev, a vendarle jo zanima osrčje evropske krize ob soočanju kultur. Še točneje, nezmožnost soočanja in obenem ta nezmožnost kot simptom notranje evropske krize in krize posameznika iz zahodnega sveta.«

Nika Arhar, portal MMC RTV Slovenija, 17. marec 2018

»Četrto od *Metamorfoz*, večletnega avtorskega projekta, ki ga Bara Kolenc snuje v odnosu do monumentalnega Ovidovega dela, zaznamuje dvodelnost gradiva, jezika, pripovednega načina in konceptualne zasnove. Oder zgornje dvorane SMG postane prostor nizanja teh dvodelnosti, medtem ko je njihov stik, ki povezuje pomenske dimenzije predstave, v nestanovitnosti sklepnega oblaka dima. [...]

Večplastna sopostavitve obeh polov predstave njuno pomensko zvezanost prepusti krhkemu ravnovesju, ki se kot meglica dviguje in čez hip že razblini. Občutek splošne brezizhodnosti in vznikajoče grožnje kanalizira skozi kompleksnost, ki je zavita v distopično črnino, iz katere

svetloba nikoli ne uide, a vendarle vsebuje utopično špranjo, skozi katero vseeno pride noter.«

Rok Bozovičar, *Dnevnik*, 14. marec 2018

»Te različne perspektive pogleda na stvari, to konstruiranje paralelnih resničnosti odlično odraža besedilo predstave, ki ga odlikuje večplasten zapis zgodbe muslimanskega znanstvenika, zgodbe, katere tragičnost odraža vprašanje: Torej, kaj ste najprej, musliman ali znanstvenik? Družbeni plasti njegove zgodbe ustvarjalci kot paralelno resničnost sopostavijo njegov notranji svet, plastenje resničnosti pa odraža tudi uprizoritveni kod predstave kot celote, ki temelji na prepletanju različnih žanrov in postopkov. Besedilno raven dopisujejo glasbeno vizualne krajine, dokumentarni lok predstave sekajo poetični zapisi in groteskni performativni vložki, drobljenje totala resničnosti pa odraža tudi sočasno uprizoritev predstave tako na odru kot, preko prenosa izbranih fragmentov predstave, na svetovnem spletu. Katera je torej tista resničnost, ki je naša resničnost?«

Saška Rakef, Radio Slovenija, 11. marec 2018

Projekt je prejel nagrado *Werkauftrag des Theatertreffen Stückemarkts 2016*, ki jo financira Zvezna agencija za državljansko vzgojo – Bundeszentrale für politische Bildung (bpb).

2.3

Peter Mlakar • Dragan Živadinov

Odilo. Zatemnitev. Oratorij.

Foto: Nada Žgank

Režija: **Dragan Živadinov**

Igrajo:

Primož Bezjak

Gledališki zbor, Franz

Damjana Černe

Gledališki zbor

Sara Dirnbek k. g.

Gledališki zbor

Ivan Godnič

Gledališki zbor, Göring

Jure Henigman

Odilo Globočnik

Željko Hrs

Gledališki zbor, Himmler

Uroš Maček

Gledališki zbor, Domobranec

Maruša Oblak

Gledališki zbor

Ivan Peternej

Vodja gledališkega zbora

Robert Prebil

Gledališki zbor

Ivan Rupnik

Gledališki zbor

Romana Šalehar

Gledališki zbor

in kot gostje

Žiga Mlakar, Pino Zupančič

Domobranca

Jan Kmet

Bobnar

Luka Bokšan, Darjan Anej Fras, Benjamin Jeram, Aljaž Mamič Lebar, Blaž Novak

Zastavonoše

Gašper Šenica

Formacija

Žan Augustinčič, David Farčnik, Blaž Fideršek, Matej Kurinčič, Miha Mihaljčič, Juš Šoltes

Oktet Filozofske fakultete

dr. Tjaša Ribizel

Umetniška vodja Okteta Filozofske fakultete

Scenografija in kostumografija: Dunja Zupančič

Introvizija: Janez Pipan

Dramaturgija: Tery Žeželj

Glasba: Dario Seraval

Koreografija: Marko Mlačnik, Ivan Peternelj

Oblikovanje digitalnih konstrukcij: Boris Balant

Animacija digitalnih konstrukcij: Gregor Balog

Lektorica: Mateja Dermelj

Oblikovanje svetlobe: David Cvelbar

Oblikovanje zvoka: Jure Vlahovič

Oblikovanje maske: Nathalie Horvat

Asistenca režije: Anže Rogelja

Asistenca produkcije: Jera Topolovec

Vodja predstave: Liam Hlede

Koprodukcija: Center urbane kulture Kino Šiška

Premiera: 20. april 2018

O predstavi

Gledališka predstava *Odilo. Zatemnitev. Oratorij.* je premiero doživela v negotovosti pred morebitnim izbruhom novega svetovnega spopada. Gestrateški in geopolitični interesi,

vzponi nacionalizmov in rasizmov. Novice so srhljivo podobne tistim, ki so jim bili priča naši predniki pred drugo svetovno vojno in med njo.

Odilo Globočnik je senčna podoba slovenske zgodovine. Je tisti Slovenec, ki je v hierarhiji nemškega nacističnega sistema zasedel najvišje položaje. Tisti Slovenec, ki je nagovarjal množico na enem od razvitih nürnberških nacističnih shodov. Tisti Slovenec, ki je uresničeval operacijo Reinhard in bil odgovoren za smrt milijonov. Tisti Slovenec, ki je izumil uničevalno koncentracijsko taborišče. Tisti Slovenec, ki je upravljal koncentracijsko taborišče Rižarna.

Za projekt so tako ključni jasno protinacistično stališče in ubijanje Globočnikovega imena ter preprečitev vstajenja njegovih dejanj. Uprizoritev se metodološko odreka razumevanju njegovih dejanj in nacionalsocializma kot nečesa normalnega. Še več, z obredom ubijanja imena hoče enkrat za vselej opraviti tako z Odilom Globočnikom kakor tudi z nacizmom in fašizmom ter onemogočiti njuno vrnitev in vnovični vzpon. Predstava znotraj okvira obreda ubijanja imena uprizarja zavest o posebljenem zlu in se odpoveduje vstopu v gledališki identifikacijski model. Nacionalsocializem je največji realizem v zgodovini človeštva!

Mnenje strokovne javnosti

»Živadinov se odpoveduje realističnosti, realizmu, ki ga filozof Peter Mlakar, avtor drame o Globočniku, ki je bila osnova za prestavo, poveže z nacizmom, katerega imenuje največji realizem. In prav nedobesednost, abstraktnost, preprečuje, da bi to postala zgolj še ena naracija v politiki in biografiji. Skozi obrednost se razkriva metafizika zla nacizma, ki je bil en sam obred zločina.«

Polona Balantič, TV Slovenija, 26. april 2018

»Že dolgo ni Živadinov s svojo estetiko deloval tako učinkovito aktualno in v neposredni komunikaciji s sporočilom. Tehnična brezhibnost in koherentnost koncepta je vnovič osupljiva. Redka, edinstvena pravzaprav v današnjem teatru.«

Melita Forsterič Hanjšek, *Večer*, 20. junij 2018

»Pozicija gledaliških ustvarjalcev ne dopušča dvoma: nacizem je (bil) absolutno zlo, Odilo Globočnik pa eden njegovih najučinkovitejši izvajalcev. 'Zelo talentiran zločinec', ki med kegljanjem načrtuje uničenje Poljske. Človek, ki v Trstu vodi morilsko tovarno Rižarna. Zato

nima pravice do besede in možnosti priziva. Zato njegove besede skandira zbor. Prav tako jasno izraženo je stališče do domobrancev, ki jih Globočnik v predstavi nagovarja z 'rojaki domobranci' in jih želi ob sebi, v Gorici in Trstu, saj so Slovenci 'moje ljudstvo'. Predstava ne odpira vprašanja kolaboracije, ampak domobrance prikaže kot, sicer manj pomembne, pomagače absolutnega zla. Zato jim ob koncu svetuje: bodite neslišni, nevidni, nepremični. Brez pravice do priziva.«

Poljanka Dolhar, *Primorski dnevnik*, 28. april 2018

»*Odilo. Zatemnitev. Oratorij.* je v prvi vrsti predstava-izjava, s tem pa tudi odkrita politična gesta, ki je v svojem stališču (popolni obsodbi nacizma in kategoričnem zavračanju njegovih 'izpeljank') skrajno neposredna, čeprav na trenutke morda ne vselej enako razločna. To je pravzaprav enourni zarotitveni obred izganjanja zla iz skupnosti, ki se preišljeno odmika od režima 'dramskega' in tudi vsake konkretnije personalizacije, vključno z naslovnim (ne)junakom; vlogo resničnega protagonista zavzame zbor kot zastopnik občestva ter nosilec ideje uprizoritve. V tem se predstava navezuje na starogrške (pred)gledališke oblike, ki do določene mere odsevajo tudi v organizaciji scenskega prostora, razlika pa je v tem, da tu ne gre za ritualno obnavljanje 'mitične' vsebine, temveč se to vsebino priključijo le zato, da bi sejo 'demitiziralo' ter dokončno uničilo – ali z besedami zbora: 'Oživili te bomo samo zato, da pokončamo tvoje ime.'«

Gregor Butala, *Dnevnik*, 24. april 2018

»[V predstavi *Odilo. Zatemnitev. Oratorij.*] vsi elementi, igra, prostor in svetloba, glasba, koreografija ter seveda besedilo ubrano razgrajujejo njegovo [Globočnikovo] ime. To se je s polaganjem njegovih besed in uniform v usta in na telesa zbora razteležalo in se razkrajalo v izrečenih besedah in koreografskih upodobitvah ter se izgubljalo v zrak z jasno odločitvijo, da je možnost pomiritve ali sprejetja izključena. [...] To zaznamuje tudi konec predstave, ko igralski zbor odloži Odilove uniforme, z gesto evidentiranja 11 koncentracijskih taborišč na Poljskem pa se pietetno pokloni žrtvam, odide z odra in se tudi med zasluženim aplavzom ne vrne. Gledališče in resničnost se stekata v eno, in sporočilo predstave *Odilo. Zatemnitev. Oratorij.* vsebuje toliko svetlobe, da neobremenjeno zveni v nadaljnji premislek.«

Petra Tanko, Radio Slovenija, 21. april 2018

»*Odilo. Zatemnitev. Oratorij.* se s simbolnim dejanjem izničenja Odilovega imena vzpostavlja tudi kot gledališka intervencija oziroma protest proti znova porajajočim se oblikam fašizma, rasizma, seksizma, ksenofobije in nacionalizma, ki postajajo del predstave z besedilnimi aluzijami na sodobne zastraševalne in zatiralne politike (osredotočenost na družino, redukcija oseb ženskega spola na družbeno vlogo zgolj matere, potiskanje ženske v zasebno sfero, zastraševalne rasistične in nacionalistične politike, zastraševanje pred 'krajem delovnih mest' idr.). Zatorej ne gre le za ubijanje Odilovega imena, temveč tudi že za ubijanje zatiralnih politik, ki šele vznikajo.«

Anja Radaljac, *Delo*, 26. april 2018

»Ubijanje imena ni le ubijanje človeka ali osebe, temveč ideje, ki jo je nosilo. S tem ne ostane ob robu aktualno političnega mrmrajoč kritike, temveč jasno in glasno zavzame stališče, česa si ne bi smeli več dovoliti. Nedopustno je, da se iz zgodovine nič ne učimo in mirno gledamo ekstremistična nacionalsocialistična gibanja, ki ponovno požirajo spravo, mir ter razumnost. Zlo je potrebno zličkati do obisti in ga vreči v grob. Za zmeraj. Upajmo, da tokrat za zmeraj.«

Mojca Podlesek, Radio Študent, 24. april 2018

Predstava je bila uvrščena na Borštnikovo srečanje, Maribor, kjer smo jo odigrali 24. 10. 2018, ter na festival Bitef (Beograd, Srbija), kjer smo jo 13. 9. 2018 odigrali dvakrat.

2.4

Po izvorni koreografiji Marie Stokłosa

Narodna sprava: Predstava za turiste

Foto: Matej Povše

Režija: **Wojtek Ziemilski**

Igrajo:

Maria Stokłosa

Damjana Černe

Primož Bezjak

Besedilo in oblikovanje svetlobe: Wojtek Ziemilski

Dramaturgija: Sodja Zupanc Lotker

Asistenca režije: Alicja Balcerak

Kostumografija: Slavica Janošević

Oblikovanje svetlobe: Marijan Sajovic

Oblikovanje maske: Nathalie Horvat

Prevod (poljščina, angleščina): Aleksander Nowacki

Prevod (slovenščina): Barbara Skubic

Lektorica za slovenščino: Mateja Dermelj

Lektorica za angleščino: Aleksandra Žerjav

Nadnapisi: Tina Malič

Producent: Katarzyna Sztarbała

Vodja predstave: Liam Hlede

Projekt soorganizira Inštitut Adama Mickiewicza v okviru mednarodnega kulturnega programa ob stoti obletnici vnovične samostojnosti Poljske – POLSKA 100.

Financira Ministrstvo za kulturo in nacionalno dediščino Republike Poljske kot del večletnega programa NIEPODLEGŁA 2017–2021.

Koprodukcija: Komuna// Warszawa

Predstava je v angleščini s slovenskimi nadnapisi.

Premiera: 6. junij 2018 (Mladinsko), 21. junij 2018 (Varšava)

O predstavi

Predstava, ki temelji na vsakič novi izvorni koreografiji Marie Stokłosa, poskuša doseči nemogoče: voditi gledalce skozi vse, iz česar sestoji gibanje telesa – osebo, njeno biografijo, filozofijo, zgodovino. Neznano bo postalo znano, ples bo ubeseden, tradicija neokrnjena.

Ker je Mariin ples kot bombon. Tako je kakor takrat, ko greste k babici, ona pa ima bombone. In vzamete bombon in je sladek. In nočete govoriti o tem. Nočete poznati sestavin bombona

ali vedeti, če povzroča raka. Ona reče: »Bombone imam, bi kakšnega?« Vi pa rečete: »Ja!« In ga pojedite. In je sladek. Vse telo se vam trese zaradi sladkorja. Živite drobcene sanje. Drobčen kos čudovitosti v realnem času. In to je vaša najpolnejša izkušnja.

Plesno-gledališka uprizoritev je zasnovana na intimni zgodbi, postavljeni v kontekst velikih političnih in sistemskih sprememb. Ustvarili smo jo v sodelovanju s kolektivom KOMUNA// WARSZAWA v okviru njihovega cikla *Pred vojno / Vojna / Po vojni*.

Mnenje strokovne javnosti

»To je skrajno izčiščeno odrsko delo, ki je tako rekoč brez scenografije, brez rekvizitov (razen enega obešalnika), glasba je minimalistična. Najizrazitejši odrski element je svetloba, ki – zlasti ob koncu predstave – s spreminjanjem moči in barve luči, ki obliva bolj ali manj nespremenljiv odrski prizor, deluje kot množenje in menjavanje perspektiv, ki istemu prizoru dajo (tudi dobesečno) različne odtenke ter pomene. Predstava v celoti temelji na prav takšnih detajlih in subtilnem podajanju sporočila. Osnova postavitve je improvizirana in tako neponovljiva koreografija poljske koreografinje in plesalke Marie Stoklosa, ki jo 'interpretirata' Damjana Černe in Primož Bezjak. (Besedilo predstave je pripravil Wojtek Ziemilski.) Interpretacija sprva z ironijo zavrne nekatere kritiške pristope k sodobnemu plesu in se osredotoči na bivanje telesa v danem trenutku (kar je seveda nova interpretacija, ki je skozi predstavo ves čas prav tako blago ironizirana). Eno izmed ključnih vprašanj, ki si jih predstava zastavlja, je vprašanje, kaj vse soustvarja in sonarekuje telo in gib v danem trenutku. [...] Gledališko delo umirja in teži k spravi na nevsiljiv, preiščujoč, odprt način, z menjavo fokusa. Učinkovita in povedna predstava.«

Anja Radaljac, *Delo*, 11. junij 2018

Narodna sprava: Predstava za turiste je plesno-gledališka uprizoritev, ki se 'spravljivega' okvirja dotika na nepričakovan in mestoma zabaven način. Precej bolj kot na pomiritev ideoloških razlik političnega prizorišča se nanaša na uprizoritveno spravo telesa, gibanja in naroda. Režiser Wojtek Ziemilski za izhodišče vzame kompleksen preplet gibanja in telesa v sodobnih plesnih praksah in mu doda interpretativno pripoved, ki na videz združuje nasprotujoče si odrske procese. Tako poskuša individualizirano telo, ki je zmožno konceptualne abstrakcije, in vsakič znova improvizacijsko raziskuje koreografske in izvedbene možnosti (Maria Stoklosa), od tega le manjši del pod glasbenim okriljem nezgrešljivega hita bossa nove *Garota de Ipanema*, nevtralizirati s popisovanjem in prevajanjem giba v besedo. V tej vlogi moderatorjev, komentatorjev, razlagalcev plesnega telesa nastopita Damjana Černe in Primož Bezjak, ki v angleščini (razumljivi tako turistom kot plesnim nepoznavalcem) posredujeta in razlagata, kaj sestavlja gibanje, zunanje privlake in notranje impulze ter vse, kar se je lahko vpisalo v plesno telo. V njem iščeta izvor in manifestacijo zgodovinskega gibanja, biološke vplive in biografske okoliščine – gibanje in

telo nista povsem avtonomni, ampak podrejeni vsakokratni interpretaciji. Na tak način začetno individualnost historizirata (judovska provenienca z vso zgodovinsko prtljago), predvsem pa zvežeta z narodno pripovedjo.«

Rok Bozovičar, *Dnevnik*, 12. junij 2018

Predstava je bila uvrščena na prestižni Mednarodni festival Božanska komedija v Krakovu (Poljska), na katerem smo jo odigrali 9. decembra 2018.

2.5

Simona Semenič

še ni naslova

Foto: Žiga Koritnik

Izhodišče za ustvarjalni proces je mit Don Juana.

Dodatno besedilo so prispevali ustvarjalci predstave.

Režija: **Tomi Janežič**

Igrajo:

Neda R. Bric

Daša Doberšek

Tomi Janežič k. g.

Nataša Keser k. g.

Boris Kos

Mirjana Medojević k. g.

Anja Novak

Draga Potočnjak

Matej Recer

Blaž Šef

Daniel Day Škufca k. g.

Stane Tomazin

Matija Vastl

Dramaturgija: Tomi Janežič

Scenografija: Branko Hojnik

Izbor glasbe: ustvarjalci predstave

Kostumografija: Marina Sremac

Oblikovanje zvoka: Silvo Zupančič

Oblikovanje svetlobe: David Cvelbar, Tomi Janežič

Asistenca režije: Mirjana Medojević, Daniel Day Škufca

Asistent scenografije: Aleksander Vujović

Video: Dušan Ojdanič

Oblikovanje maske: Nathalie Horvat

Svetovalka za jezik: Mateja Dermelj

Vodja predstave: Gašper Tesner

Premiera: 6. oktober 2018

O predstavi

Don Juan je eden tistih literarnih likov, ki so doživeli največ obdelav. Za izhodišče si ga je vzel tudi Tomi Janežič z ekipo, ki se mu je raziskovalno in laboratorijsko približevala vso sezono 2017/2018. Vzporedno s tem je nastajalo novo dramsko besedilo Simone Semenič z naslovom *še ni naslova*. Avtorica se je Don Juanu, ki tokrat nosi kleno slovensko ime Janez, približala z vidika njegovih »zapeljank« in posledic njegovih dejanj – ki se vsa zlijejo v celoto v enem samem hipu, enem samem utripu srca. V trenutku, ki je potreben, da telo, ki zdrsne z ležišča, trešči na trda tla. Besedilo se je, kot se je izkazalo, izvrstno povezalo z gradivom, nastalim na vajah, in Janežič ga je subtilno združil v bogato, razplasteno celoto, ki dodaja še en pogled na brezštevne različice Don Juana in donjuanizma, predvsem pa spregovori o naših radostih, upanjih, strahovih in stiskah. Tukaj in zdaj.

Mnenje strokovne javnosti

»Tematike stereotipnega in nespornega donjuanovskega mačizma se besedilo loti z vidika posledic, kot so posilstva, zavrnitve, vprašanje živeti ali umreti, odtekanje življenja v razočaranju, prometna nesreča, občutek luzerja, sanje sesute v prah ... Vse to je v gledališču Semeničeve in Janežiča, z odlično igralsko ekipo, lepo, mogočno in magično, povzpeto na raven ujetega trenutka, ki je prehodni. Vse elemente uprizoritve prežema občutenje prehodnosti, v kar popeljejo tudi gledalca in ga dobesedno prevetrijajo.«

Petra Tanko, Radio Slovenija, 7. oktober 2018

»Janežičev psihodramski režijski in dramaturški pristop in ostra, razplastena dramska pisava Semeničeve nas soočita z enkratno rinfuzo vsega odrskega. Pred nami je avtopsiha živega odrskega organizma, ki do kapilar pulzira v trajajoči hipnosti. Čas jemljemo na mnoge načine, percepcija trenutka je osupljiva. Skorajda prazno prizorišče naselijo izpovedi, fantazije, travme. Ves človeški material se razstavi pred nami v vsej svoji veličini in bedi. Tematiziranja klišejskega donjuanstva v vseh njegovih pojavnih oblikah se lotevajo v mejnih legah zlorab, posilstev, smrti, odnosa do transcendence, življenjskih porazov, deziluzij. [...] Požrtvovalen igralski ansambel, ki mu nič človeškega ni tuje [...], je dobesedno pustil dušo na odru. Tako od blizu in zares jih še nismo vzeli, kot bi bili na kakem internem srečanju z njimi skorajda. [...] *še ni naslova* je pravi naslov za nedefiniranost, razprtost begotnosti teatra. Drzna, odlična programska poteza sicer zvečine zelo drugačnega, družbeno angažiranega SMG.«

Melita Forstnerič Hajnšek, *Večer*, 9. oktober 2018

»Režiser besedilo poveže z gradivom, nastalim na vajah, vendar strukturno razdelitev še vedno pusti zaznavno – tekst preplete z nizanjem osebnih pripovedi. [...] V prostorskem razgrinjanju besedilne razplatenosti Janežič še podkrepi številne časovnosti, ki jim igralske izpovedi vnesejo dodatno vsebinsko dostopnost (seksualne izkušnje, zlorabe moči, posledice donjuanovskega/janezovskega mačizma). Celotna igralska zasedba, naj omenim Anjo Novak, Staneta Tomazina, Natašo Keser, Blaža Šefa, Borisa Kosa, z individualno presunljivo, odrsko odgovorno ter kolektivno pripadno igro zgradi ganljiv, mučen, humoren in estetsko dovršen gledališki organizem; v igro se vključuje tudi Janežič, ki jo ritmizira in zaostrojuje. Dogodek bo zaradi nepodrejenosti rigidni strukturi naslednjič gotovo zaživel nekoliko drugače, ne da bi osiromašil svojo živost. Ob razbremenjenosti fiksacije pomena, ki jo prinaša časovna razprtost (in odločitev za preživetje dneva v gledališču), še *ni naslova* ravno skozi trajanje preizkusi drugačen način imaginacije in gledanja – občutljivosti, ki v vzniku skupnosti, v sebi, v drugem, v dnevu, v trenutku, v vseh teh začasnostih in identitetah lahko prepozna čudež.«

Rok Bozovičar, *Dnevnik*, 10. oktober 2018

Predstava je bila uvrščena v tekmovalni program 49. Tedna slovenske drame v Kranju.

2.6

Ana Vujanović, Marta Popivoda

Narodna sprava: Krajine svobode

Foto: Ivian Kan Mujezinović

Režija: **Ana Vujanović, Marta Popivoda**

Igrajo:

Damjana Černe

Vida Rucli

Katarina Stegnar

Pričevanja in intervjuji: Zora Konjajev, Sonja Vujanović, Zdenka Kidrič

Dodatna besedila: Damjana Černe, Katarina Stegnar

Dramaturgija: Ana Vujanović

Video: Marta Popivoda

Asistentka režije in dramaturgije: Tery Žeželj

Koreografija: Sheena McGrandles

Scenografija: Matej Stupica

Sodelavka za kostumografijo: Slavica Janošević

Filmska fotografija: Lev Predan Kowarski

Svetovalec za montažo: René Frölke

Lektorica: Mateja Dermelj

Strokovna sodelavca: Ana Hofman, Gal Kirn

Asistent dramaturgije (študijsko): Jernej Potočan

Asistentka kamere: Gaja Naja Rojec

Prevod v slovenščino: Sonja Dolžan

Prevod v angleščino: Vid Ropoša, Sandra Lukič, Žarko Cvejič

Lektorica za angleščino: Jana Renée Wilcoxon

Oblikovanje svetlobe: David Cvelbar

Oblikovanje zvoka: Silvo Zupančič

Video tehnika in mapiranje: Dušan Ojdanič

Vodja predstave: Liam Hlede

Pevski zbor: Amila Adrovič, Teja Bitenc, Urška Cocej, Sabina Črnica, Polona Glavan, Anja Kocman, Mateja Kuntarič, Mojca Peternel, Ana Smerdu, Tanja Urek, Silvia Viviani, Gaja Vudrag, Anamarija Žagar

Premiera: 29. november 2018

O predstavi

Krajine svobode so umetniško-politično popotovanje po krajinah protifašističnega in komunističnega spomina, ki ga ni strah poetičnosti, čustvenosti, čutnosti in

eksperimentalnosti, hkrati pa konceptualno in racionalno zarisuje problem izbrisa tega spomina iz današnje evropske družbe. Na podlagi dokumentarnega besedilnega gradiva, kakršno so dnevniki partizank iz druge svetovne vojne in intervjuji z njimi, odpira širša vprašanja o protifašističnih herojinjah, o ženskem obrazu vojne ter odnosu med spominom in zgodovino. Obiskovalce vabimo, naj nekaj časa preživijo z umetnino in drug z drugim ter ustvarijo skupne poglede na to, kaj se danes dogaja v svetu okrog njih. Kar se dogaja, pa je spomin, ki se bori, da bi ostal zgodovina, in potrebuje nas, žive, da bi ga takšnega tudi ohranili.

Mnenje strokovne javnosti

»Vse bolj jasna in unikatna prepoznavnost programske usmeritve Slovenskega mladinskega gledališča kot enega od institucionalnih gledališč v našem prostoru je, da v njegovi produkciji nastajajo v času trajajoče in različnih prostorih uprizarjanja raztezajoče se predstave. Replike predstav v smislu poudarjanja konteksta, v katerega je delo vpeto, se tako v različnih formatih, od sporočil za javnost do novinarskih konferenc in širše dejavnosti Mladinskega, ki izhaja iz deklarirane političnosti njegove programske usmeritve, začnejo uprizarjati že preden vstopimo v dvorano, in se ponovno prek sporočil za javnost ustvarjenih v gledališču ali kot odziv kritiške in strokovne pa tudi širše javnosti, razlivajo v čas, ko aplavz ponikne. Ta proces, časovnost in produkcijska večplastnost tokrat zanimivo odseva tudi v premierno uprizorjeni *Narodni spravi: Krajine svobode*. Predstava sodi v opus del, ki so plod večletne interdisciplinarne raziskave avtoric na temo antifašističnega nasledstva jugoslovanske socialistične revolucije v času druge svetovne vojne. Avtorici izhajata iz dokumentarnega gradiva, pričevanja partizank in se osredotočita na v prostoru in spominu manj vidno vlogo žensk v organizacijah odpora. Uprizoritveni kod temelji na raztezanju predstave v času in prostoru, na minimalizmu in repetivnosti, celo meditativnosti vizualnih in zvočnih slik, ki v scenografski rešitvi Mateja Stupice delujejo kot nekakšno razstavljanje spomina, plastenje, razpiranje. Predstavo dodatno kontekstualizirajo besedila, objavljena v gledališkem listu. Zlita z izkušnjo poziva k preizpraševanju ciljev scenarijev narodne sprave, ki se, po besedah avtorice in producentov predstave, danes uprizarjajo tako v slovenskem kot širšem postjugoslovanskem in tudi evropskem prostoru.«

Saška Rakef, Radio Slovenija, 30. november 2018

»Ženski obrazi vojne in vsakodnevno življenje za podobami iz prvih bojnih linij prinašajo drugačen ritem spomina, organiziran skozi počasno in mehko valovanje gledališke situacije, ki se razteza skozi prostor. [...] Prostor, video, svetloba, zvok, pete pesmi, besedilni in gibalni fragmenti v razprostrti časovnosti skupnega sooblikujejo krajine neke osebne in skupne zgodovine, v katerih nobeno telo ni izvzeto. Tega uprizoritev ne dosega le z minimalnimi in precizno oblikovanimi režijskimi rešitvami, temveč v veliki meri z organizacijo skupne naselitve te instalacije, ki gledalcem ne usmerja pogleda niti ga ne točkovno priteguje,

temveč mu omogoča tudi zgolj prisotnost, potapljanje v situacijo in izkustvo ter avtonomno izbiro lastne gledalske pozicije in pozornosti, ki se lahko v navezavi na dogajanje prepusti tudi povsem notranjim tokovom čutne imaginacije.«

Nika Arhar, MMC RTV SLO, 4. december 2018

»*Krajine svobode* so predstava mnogih vizur in perspektiv, a njen začetek in konec jasno vzpostavita središče uprizoritve. V centru uprizoritvenega prostora se nahaja svetla lesena scenska konstrukcija (scenografija Matej Stupica), s pomočjo katere režiserki Ana Vujanović in Marta Popivoda subtilno oblikujeta glavni pomenski poudarek predstave – mobilizacijo spomina na antifašizem v aktualni kolektivni spomin in zgodovinsko vednost. Središčni spomenik, na katerega je projicirano valovanje morja, ni monumentalen v smislu nedotakljive veličine, temveč je sestavljen iz zgodovinskih ostalin, je blok preteklosti, zgrajen iz spominskih delcev. Morda zveni abstraktno, vendar uprizoritev prav stvarno razstavi ta konstrukt – razprtje objekta zgodovine spremljajo spominske pripovedi, ki gradijo sedanjo zgodovinsko zavest. [...] Spominske fragmente ženskega pogleda na dogodke druge svetovne vojne, ki jih z nežno pozornostjo in odgovornostjo podajajo Katarina Stegnar, Damjana Čeme in Vida Rucli, je na trenutke morda težko razlikovati med seboj, kar zgolj poudari kolektivno pripadnost. Njihovo počasno gibanje podaljšuje zgodovino, ne le z vračanjem v izvorni čas druge svetovne vojne, temveč tudi v prihodnost, v katero je naperjena in kamor vodi zborovski pevski zamah.«

Rok Bozovičar, *Dnevnik*, 4. december 2018

»Vojna je kot dihanje brez zraka, pravi ena od udeleženk protifašističnega boja. To vzdušje vojne predaja predstava *Krajine svobode*, za njo stojijo konkretne osebe. Zdravnica Zora Konjajev, organizatorica varnostno-obveščevalne službe OF Zdenka Kidrič in soorganizatorica uporniškega gibanja v Auschwitzu Sonja Vujanović. Fragmenti iz njihovih zgodb postanejo del gledališke krajine, kajti avtorici sledita ideji dramaturgije krajine, in tu gre za žanr, ki v obliki koreografiranih instalacij vedno bolj prodira v sodobno umetnost. Gledalci se znajdemo na odru, na odejeh. Na platnih gledamo esejistične refleksije lokacij vojne in grajenje spomina nanjo. Igralke v koreografiji počasnega giba predajajo anekdote in misli udeleženk vojne, zbor sestavi atmosfero. Kdor pričakuje sklenjen dramski tekst, bo razočaran. A večmedijska gledališka instalacija vendar prenese sporočilo – ženske v vojni govorijo drugače. Ker, ja, tudi to, da si v hudih časih urediš pričesko, se kljub preplašenosti odločiš za drzno reševanje pšenice, vse to govori o tem, da te vojna ni premagala, ti ni vzela dostojanstva.«

Pia Svetec, TV Slovenija, 30. november 2018

»Čeprav *Krajine svobode* delujejo kot nežno, žensko videnje antifašističnega boja, pa vsebujejo tudi aktivistične tone, čeprav drugačne od tistih, ki so značilni za 'razbijaški' levičarski teater. Avtorici namreč v predstavi gledalce spomnita, da je 'odpor proti fašizmu možen v vsakršnih razmerah, bil je možen v okupirani Ljubljani, celo v Auschwitzu', hkrati pa s poudarkom na telesnosti presegata po njunem mnenju 'zastarelo levičarsko ideologijo', ki povsem zanemarja dejstvo, da 'ideologija vedno deluje tudi z vsiljevanjem življenjskih slogov'.«

Marjan Horvat, *Mladina*, 30. november 2018

3.2 BOBRI

S premiero predstave *Sončnica na Luni* v produkciji Lutkovnega gledališča Ljubljana se je na kulturni praznik, 8. 2. 2018, v Centru urbane kulture Kino Šiška končal že 10. ljubljanski festival kulturno-umetnostne vzgoje Bobri. Videli smo ugledališčenih šestnajst pesmi za otroke iz antologije *Sončnica na rami* (Mladinska knjiga Založba, 2017) in eno, ki je bila napisana na novo.

Festival, katerega osrednja tema je bila poezija, je obiskovalcem na raznolike načine predstavil slovenske pesnice in pesnike, pesmi in rime, jih spodbujal k branju, pisanju in igranju s poezijo. Program je bil znova zelo pester in raznolik. Prireditve so bile kljub slabemu vremenu zelo dobro obiskane in obiskovalci so jih odlično sprejeli. Osrednje gledališke, filmske, glasbene, plesne predstave so spremljali zanimivi pogovori in srečanja z ustvarjalci.

Na festivalu je **petinsedemdeset producentov** izvedlo **več kot sto šestdeset prireditev**, ki se jih je udeležilo prek **šestnajst tisoč obiskovalcev**.

Bobri so se tudi lani pridružili mednarodnemu projektu *Small size dnevi*, v okviru katerega so se od 26. do 28. januarja po vsem svetu zvrstili številni dogodki, namenjeni najmlajšim.

V okviru projekta *Bobrove mlade oči* so otroci iz treh ljubljanskih osnovnih šol festival spremljali kot pisci kritik, novinarskih prispevkov, snemalci reportaž, fotografi in sodelujoči na prireditvah. Projekt je nastal v sodelovanju s kritičarko, dramaturginjo in novinarko Zalo Dobovšek, fotografinjama Urško Boljkovac in Kajo Brezočnik, Centrom urbane kulture Kino Šiška ter Infodromom (mentorica Tina Antončič).

V sodelovanju z oddajo za otroke Studio Kriškraš in Infodromom – informativno oddajo za mlade v produkciji RTV Slovenija, Bobrovim dnevnikom in revijo za mlade Pil je potekal natečaj poezije, ki je otroke in mlade spodbujal k pisanju pesmi in verzov, pa tudi k temu, da so svoje vtise o pesmih, s katerimi so se srečali na prireditvah in delavnicah v sklopu festivala, prelili v besede ali risbe.

Festival je bil tudi lani gostil predstavo iz tujine. V Moderni galeriji so obiskovalci lahko sodelovali na multimedijški interaktivni instalaciji *Muzej plesa* kolektiva uprizoritvenih umetnosti VRUM, ki je v Ljubljano prišel iz Hrvaške.

Bobri so se znova potepali. V Domžalah je program potekal že tretje leto, in sicer v Kulturnem domu Franca Bernika, Mestnem kinu, Slamnikarskem muzeju in Galeriji Domžale.

V Sežani, kjer so lani pripravili zelo obsežen program, pa so se dejavnosti odvijale v Kosovelovem domu, Kosovelovi spominski sobi in Kobilarni Lipica.

Ob deseti obletnici Bobrov je bila v prenovljenih prostorih Pionirskega doma – Centra za kulturo mladih v vili na Komenskega 9 razstava plakatov, katalogov, risb in fotografij s preteklih festivalov.

Na Vodnikovi domačiji Šiška so organizatorji odprli *Pesmovadnico*, interaktivno razstavo o poeziji, ki vabi k raziskovanju, branju in poslušanju pesmi slovenskih in tujih pesnic in pesnikov, odkrivanju pesniškega jezika, urjenju v kovanju verzov ter k pesniškemu ustvarjanju. *Pesmovadnica* je bila v Galeriji Vodnikove domačije Šiška odprta vse do 15. marca 2018.

3. 3. MLADINSKO_DIALOG

DEŽELA PRIDNIH – ERIK VALENČIČ

Vzhod in Evropa

Gost: dr. Primož Šterbenc

Klub Mladinsko, 26. januar ob 20.00

Erik Valenčič se je z dr. Primožem Šterbencem pogovarjal o razmerah na Bližnjem vzhodu in o tem, kako vplivajo na evropsko varnost. Dotaknila sta se vprašanja, kako verski ekstremizmi napajajo ideološke in obratno. Po terorističnih napadih v Evropi in prihodu več kot milijon beguncev se v Evropi krepi skrajna desnica. Se bo Evropska unija na dolgi rok znala spopasti z vzroki za islamski fundamentalizem na stari celini in zajezi naraščajoči fašizem in rasizem ali pa ji po najslabšem scenariju zares grozi celo razpad?

Poklicni nebulotik

Gost: Miha Šalehar

Spodnja dvorana, 7. marec ob 20.00

Poklicni nebulotik in Jebi-V-eter, kot se na svojem *čivkaškem* profilu predstavlja sam, se je tokrat iz gostitelja prelevil v gosta. »Včasih vse steče kot po maslu in se zgodi eden tistih pogovorov, pri katerih ti ni treba gledati na list z vprašanji, včasih pa človeka napak oceniš, v oddajo pride s ščitom okoli sebe in tok vprašanj ne steče,« je nekoč povedal. Erik Valenčič se je z Miho Šaleharjem pogovarjal o marsičem in o ničemer. Ampak v glavnem o marsičem.

Kakšna odlikovanja nosijo najboljši fotografi?

Gost: Arne Hodalič

Spodnja dvorana, 9. april ob 20.00

Arne Hodalič je eden najbolj znanih slovenskih lovcev na fotografije. Skozi svoj objektiv je ujel že nešteto zgodb o lepotah življenja in travmah smrti. Če vsaka fotografija šteje tisoč besed, potem je Hodalič v življenju napisal že zbirko enciklopedij. Erik Valenčič se je z njim pogovarjal o njegovih avanturističnih izkušnjah in izzivih, o njegovih zdajšnjih ambicijah ter načrtih za prihodnost. Poskušala sta odgovoriti na preprosto vprašanje, ki zahteva zelo kompleksen odgovor: kako postati dober fotograf.

V iskanju svetosti sveta

Gost: Robert Friškovec

Klub Mladinsko, 21. maj ob 21.00

Erik Valenčič se je s katoliškim duhovnikom Robertom Friškovcem pogovarjal o položaju religije v današnji, moderni družbi, o Frančiškovem načinu papeževanja ter njegovem odnosu do cerkvene hierarhije in največjih tabujev. Skupaj sta iskala odgovore na vprašanja, kot so: Ali je religija potrošništva, ki obljublja instant srečo, zamenjala stare religije, ki obetajo blagostanje v naslednjem življenju? Zakaj tolikšno širjenje sovraštva in nestrpnosti prav v Jezusovem imenu? Ob vseh katastrofah, človeških in naravnih, okoli nas – kakšna prihodnost čaka našo družbo in človeštvo nasploh?

Ne bomo tiho

Gosta: Svetlana Slapšak in Goran Injac

Nova pošta, 4. oktober ob 20.00

Tudi v Sloveniji smo priče krepitvi skrajne desnice, povečevanju nacifašizma in hujskaštvu zoper drugačne in drugače misleče. Na muhi skrajnih desničarjev sta se znašla tudi antropologinja in *Večerova* kolumnistka Svetlana Slapšak ter umetniški vodja Mladinskega

Goran Injac. Med pogovorom so skušali analizirati razloge za to in odgovoriti na vprašanje, kako se lahko kot civilna družba temu pojavu upremo.

Naj sije rdeča zvezda

Gostja: Svetlana Makarovič

Zgornja dvorana, 26. november ob 20.30

Ni več časa za sprenevedanje. Vzpon slovenske skrajne desnice in njeno odkrito koketiranje s klerofašizmom zahtevata pogum in odločen odpor svobodomiselnih ljudi ter civilne družbe v celoti. Svetlana Makarovič zadnja leta neumorno poziva k duhovni prenovi Osvobodilne fronte in povrnitvi sijaja rdeči zvezdi kot simbolu boja za svobodo vseh ljudi. Mi, nasledniki bork in borcev proti fašizmu in nacizmu, moramo nadaljevati njihov boj, kadarkoli družbene okoliščine to zahtevajo. Svetlana Makarovič in Erik Valenčič sta se pogovarjala o tem, kako mora ta boj potekati.

DEŽELA PRIDNIH – BOŠTJAN NARAT

(Ni)sva idiota: Zakaj vztrajati na obkoljenih frontnih črtah humanizma?

Gosta: Andraž Teršek, Boštjan Videmšek

Spodnja dvorana, 10. januar ob 20.00

Sama sta se odločila, da se bosta pogovarjala v *Deželi pridnih*. Sama sta izbrala naslov in sama na njegov konec postavila vprašaj. In ker sta v igri onadva, Andraž Teršek in Boštjan Videmšek, bi bilo težko drugače. Pronicljiva opazovalca našega časa trdno stojita na okopih svojih stališč in se hkrati zavedata, da mišljenja, ki se dogaja nekje med sistemom in občutkom, med argumentom in poezijo, nikoli ne smemo zakoličiti s piko. In prav to je tisto, zaradi česar je njuna misel smiselna, zanimiva in tehtna.

Jezik: moj, tvoj, naš in samo-svoj

Gost: Kozma Ahačič

Klub Mladinsko, 27. februar ob 20.00

Kozma Ahačič je zanimiv človek. Kot jezikoslovec, katerega osnovno raziskovalno področje je zgodovina slovenskega jezika, bi se moral po vseh pravilih skrivati v zaprašenih pisarnah znanosti ter tam tiho delati. In to Kozma Ahačič v resnici tudi počne: raziskuje jezik in opravlja svoje poslanstvo. To pa je v preteklem času zaradi portala Fran in njegovih dveh slovníc za mlade tako močno prestopilo meje znanstvene srenje, da je bil izbran za *Delovo* osebnost leta. A to je v resnici nepomembno, pomembna sta človek in njegova misel. In pomemben je jezik, ki prek Ahačičevega dela postaja in ostaja ena ključnih točk refleksije o kulturi, umetnosti, družbi in politiki. Kako misliti jezik med svobodo in normo, med sredstvom komunikacije in umetniškim izrazom, med osebnim in kolektivnim itd., je bila tema pogovora februarske *Dežele pridnih*.

Kdor ne dela, naj ne je!

Gostja: Anja Golob

Klub Mladinsko, 29. marec ob 20.00

21. marec je svetovni dan poezije. Dober teden pozneje smo v Deželi pridnih gostili Anjo Golob, pesnico, dramaturginjo, kritičarko, predvsem pa lucidno opazovalko prostora in časa, v katerih prebivamo. Govorili smo o poeziji kot delu. O poeziji kot zavezi. O poeziji kot modusu bivanja ter etični in politični drži. In pa o tem, kaj pomeni biti pesnica v državi, v kateri oblastniki stisko ustvarjalk in ustvarjalcev komentirajo z modrostmi tipa *Kdor ne dela, naj ne je*. Lahko pesem premaga cinizem? Ali pa si mora za to nadeti boksarske rokavice?

Odilo: ime pozabe

Gostja: Marta Verginella

Klub Mladinsko, 17. maj ob 20.00

O Odilu Globočniku v šoli nismo izvedeli ničesar, tudi na gimnaziji ali fakulteti ne. Zanj po vsej verjetnosti nismo slišali še nikoli, in to kljub temu, da gre za enega najhujših, najbolj krutih in »najučinkovitejših« nacističnih klavcev, katerega izvor in življenje sta neposredno

povezana z našimi kraji in kraji blizu nas. Verjetno pa bi bilo besedi *kljub temu* smiselno nadomestiti z *ravno zato*. Odilo je tipičen primer zgodbe, o kateri bi raje vedeli nič kot karkoli. Zgodovinski spomin ima namreč vselej tudi svojo hrbtno plat, ki se imenuje amnezija. In prav tja smo v majski *Deželi pridnih* poskušali pogledati z zgodovinarico Marto Verginella.

Jaz, državljan. Jaz, umetnik. Uvertura.

Gost: Ivan Novak

Klub Mladinsko, 17. oktober ob 20.00

Geslo trenutne sezone Slovenskega mladinskega gledališča *Jaz, državljan. Jaz, umetnik*. nagovarja na mnogo ravneh, kot takšno pa zahteva poglobljen in večplasten premislek. Razmerje umetnosti do politike in države je ena njenih temeljnih aporij. V oktobrski izvedbi *Dežele pridnih* smo se je lotili s pomočjo človeka in ustvarjalca, ki te teme na različne načine preigrava že več kot tri desetletja, predvsem v kontekstu Laibacha in NSK. Ivan Novak. Državljan. Umetnik.

Don Juan v Deželi pridnih

Gostja: Alenka Zupančič

Klub Mladinsko, 17. november ob 20.30

Don Juan je bil ključna osebnost jeseni 2018 v Slovenskem mladinskem gledališču, zato se je ustavil tudi v *Deželi pridnih*. Z njim smo se soočili s pomočjo filozofinje Alenke Zupančič, ene najprodornejših intelektualek slovenskega prostora zadnjih desetletij.

3.4. IZREDNI IN IZJEMNI DOGODKI

GOSTOVANJE TEATRA GORKI IZ BERLINA

V Slovenskem mladinskem gledališču je 17. 11. 2018 gostovalo berlinsko Gledališče Maksima Gorkega s predstavo *Stroj Hamlet* v režiji Sebastiana Nüblinga, ki jo je uprizoril tamkajšnji Exil Ensemble.

Gostovanje je bilo del izmenjave z Gledališčem Gorki, v okviru katere je Slovensko mladinsko gledališče na njihovem odru (in prvič v Berlinu) pred tem odigralo predstavo *Preklet naj bo izdajalec svoje domovine!* Oliverja Frljića. Tako smo navezali prvi tesnejši stik z enim najuglednejših nemških institucionalnih gledališč, ki je po profilu in načelih sorodno našemu, in upamo, da ga bomo v prihodnje še nadgradili in razvijali. Hkrati je bila to priložnost slovenski prostor obogatiti z (dodatnim) vpogledom v gledališko dogajanje v drugih kulturnih okoljih in ga tako postaviti v mednarodni kontekst. Ali z besedami novinarke Polone Balantič (TV Slovenija, Odmevi): »Gostovanje Gorki Theatra je pomemben dogodek, saj v Ljubljano prinaša vsaj droben moment trenutno vrhunskega in aktualnega evropskega gledališča.«

Gostovanje je bilo v času naraščajoče ksenofobije in šovinizma zlasti do prišlekov iz islamskih kulturnih okolij pri nas še posebej dragoceno tudi kot primer dobre prakse integracije beguncev. Exil Ensemble je namreč platforma za profesionalne umetnike v izgnanstvu in od leta 2016 deluje v Gledališču Maksima Gorkega. Sedem umetnikov iz Sirije, Palestine in Afganistana tako ob podpori Zveznega kulturnega sklada, sklada LOTTO Berlin in sklada Mercator mladi performerji v Gorkem še naprej deluje v svojem poklicu: z dramaturško podporo razvijajo projekte in enkratne dogodke v Studiu R, sodelujejo v produkcijah Gorkega in se na delavnicah pod vodstvom uveljavljenih gledališčnikov ukvarjajo z različnimi načini igranja.

O predstavi:

Heiner Müller

STROJ HAMLET

Uporabljena so tudi besedila Ayhama Majida Aghe

Režija: Sebastian Nübling

Dramaturgija: Ludwig Haugk

Scenografija in kostumografija: Eva-Maria Bauer

Glasba: Tobias Koch

Igrajo: Maryam Abu Khaled, Mazen Aljubbeh, Hussein Al Shatheli, Karim Daoud, Tahera Hashemi, Kenda Hmeidan, Yousef Sweid

Projekt Exil Ensembla

Produkcija: Gledališče Maksima Gorkega (Berlin)

Beseda »stroj« se v vsem Shakespearu pojavi enkrat samkrat. Nanaša se na telo, ki so mu kot čudesu, sestavljenemu iz veliko različnih delov, v obdobju zgodnjega razsvetljenstva pogosto rekli stroj. Tudi sama Shakespearova drama je tak stroj gledaliških čudes. Refleksija o smrti in veri, o normah in norosti, o moči in nemoči. In poleg vsega tega je to še veliko besedilo o gledališču samem. Leta 1977 ga je Heiner Müller priredil v *Stroj Hamlet*, besedilo, ki ima »stroj« že v naslovu.

Exil Ensemble se v *Stroju Hamlet* posveča dramatiku, ki radikalno presprašuje položaj intelektualca v svetu s tečajev, secira Shakespeara in preostale fragmente potem spet sestavi.

Predstava je bila odigrana v nemščini, angleščini in arabščini, spremljali pa so jo slovenski nadnapiši. V zgornji dvorani Slovenskega mladinskega gledališča si jo je ogledalo 234 gledalcev (94-odstotna zasedenost dvorane).

PRODUKCIJA AGRFT NA NOVI POŠTI

Slovensko mladinsko gledališče je prostor Nove pošte odstopilo študentom AGRFT za produkcijo VI. semestra dramske igre in gledališke režije in tako nadaljevalo tradicijo sodelovanja s prihajajočimi rodovi gledališčnikov, ki se je vzpostavila v zadnjih letih.

Produkcija *Kralj na Betajnovi* – besedilo sta po Cankarju priredili režiserka in dramaturginja Maša Pelko in Anja Krušnik Cirnski – je učinkovito izkoristila prostorske možnosti na Novi pošti. Nastala je razgibana ambientalna uprizoritev, ki je bila pred kratkim uvrščena tudi v spremljevalni program 49. Tedna slovenske drame v Kranju; selektor Marko Sosič je svoj izbor utemeljil z besedami: »Svež pristop k razmisleku o posledicah brezkompromisne oblasti.« V Mladinskem smo jo leta 2018 odigrali štirikrat, med 11. in 14. junijem. Ogledalo si jo je 279 gledalcev, kar ob razmeroma skromnem številu mest, ki jih ponuja Nova pošta, še bolj pa tako specifična postavitvev, pomeni več kot 100-odstotno zasedenost.

O predstavi:

Produkcija VI. semestra DI in GLR

Ivan Cankar:

KRALJ NA BETAJNOVI

Priredba besedila: Maša Pelko, Anja Krušnik Cirnski

Režija: Maša Pelko

Dramaturgija: Anja Krušnik Cirnski

Scenografija: Aleksander Vujović, Katja Marinič

Kostumografija: Nina Čehovin

Glasba: Beti Strgar

Oblikovanje luči: Juš Zidar

Igrajo:

Jožef Kantor, fabrikant: Matic Valič

Hana, njegova žena: Lucija Harum

Francka, njuna hči: Ana Penca

Pepa, njuna mlajša hči: Beti Strgar

Nina, sorodnica Kantorjevih: Anuša Kodelja

Župnik: Blaž Popovski

Krnc, nekdanji štacunar in krčmar: Borut Doljšak

Maks, njegov sin: Timotej Novaković

Franc Bernot, posestnik, absolviran tehnik: Lovro Zafred

Lužarica: Lina Akif

Sodnik: Gregor Podričnik

Mentorji

Dramska igra in gledališka režija: doc. Nataša Barbara Gračner, izr. prof. mag. Sebastijan Horvat

Scenografija: izr. prof. mag. Jasna Vastl

Kostumografija: red. prof. Janja Korun, asist. mag. Tina Kolenik

Jezik in govor: asist. dr. Nina Žavbi Milojevič

Kralj na Betajnovi, četrta drama Ivana Cankarja, je bil napisana leta 1901 in vse do danes ohranja skoraj nepredstavljivo aktualnost, tako na področju političnega in družbenega kakor intimnega. Osnovno strukturo ene najznamenitejših slovenskih dram tvorita vzpon fabrikanta

Kantorja, ki brčne s poti vsak kamen, ki mu onemogoča imeti vse, po čemer hlepi požrešna kapitalistična roka, in na drugi strani vagabund Maks, ki zahteva pravico vesti in svobode. Drama v sebi nosi kriminalno zasnovo, vendarle pa v jedru ostaja zgodba o moči družinske celice. Tokratna postavitve v priredbi študentov dramske igre in režije tretjega letnika AGRFT ohranja Cankarjevo pripovedno linijo, toda zgodbo prestavi v en sam dogajalni dan, ki ima za vse udeležene usodne posledice. Uprizoritev skuša prodreti v doslej neraziskane plasti zgodbe in v ospredje postavlja predvsem vprašanje, kje imajo v izrazito moški zgodbi prostor ženske, ki naj bi sicer bile zgolj neme pričevalke.

UMETNOST IN TRAVMA

Javno predavanje izr. prof. mag. Tomislava Janežiča ob izvolitvi v naziv redni profesor za področje gledališka in radijska režija

Spodnja dvorana, 21. maj ob 17.00

Biografije umetnikov neredko razodevajo povezavo med travmatičnimi dogodki iz njihovih življenj in njihovimi umetninami. V marsikaterem primeru se zdi celo, da je njihovo umetniško poslanstvo tako ali drugače neločljivo povezano s travmatičnim ozadjem. Po drugi strani se travme razkrivajo kot vir osebnih in ustvarjalnih preprek. Kako je s tem v gledališču? Travma med omejitvijo in navdihom: predavanje je predstavilo nekatere primere iz umetnosti ter iz avtorjeve režijske in psihodramske prakse.

JEZDEC

Spominski park Navje, 2. oktober ob 20.00

Pripovedovalsko-glasbeni dogodek na pokopališču v okviru gostujočega festivala TINTA

Odprtje letošnjega festivala stripa Tinta je potekalo v nenavadnem vzdušju, namreč v temi na znamenitem ljubljanskem pokopališču Navje, kjer so oživali projicirani odlomki iz risoromana *Jezdec* (*Der Schimmelreiter*). Ilustratorica in predavateljica na Visoki šoli za umetnost v Braunschweigu Ute Helmbold ga je ustvarila na podlagi istoimenske novele nemškega realističnega klasika Theodorja Storma, izšle v letu avtorjeve smrti, 1888.

Pripoved s primesmi grozljivega bi slovenskemu občinstvu težko predstavili v ustrežnejšem okolju, enkratni dogodek pa je počastil tudi izid risoromana *Jezdec* v prevodu Mojce Kranjc.

Izvedba: Tomaž Gubenšek, Drago Ivanuša

Organizacija: VigeVageKnjige, Mladinsko in Kino Šiška

PREDSTAVITEV KNJIGE *PSIHODRAMA* DR. VLADIMIRJA MILOŠEVIČA

Spodnja dvorana, 18. december ob 20.00

Psihodrama je psihoterapevtska metoda, ki kot osnovno sredstvo terapevtskega postopka uporablja scenske tehnike oziroma dramsko igro. Takšen pristop je zanesljivo in učinkovito terapevtsko sredstvo, ki paciente angažira in jih vodi k udeležanju terapevtske spremembe, saj spodbuja njihovo spontanost in ustvarjalne potenciale.

Gosta: Vladimir Milošević, Tomi Janežič

Voditeljica: Silvija Jovanović

Organizacija: Založba Primus

3.5 BOŽIDAR – klubski in glasbeni večeri v Klubu Mladinsko

S 1. novembrom 2017 je v trendovsko prenovljenih prostorih Kluba Mladinsko začel delovati bar Božidar, ki je poleg stalnega zagotavljanja gostinskih storitev v sodelovanju z Mladinskim začel izvajati tudi klubski in koncertni program. Božidar je sčasoma postal priljubljeno zbirališče. Tovrstno javno-zasebno partnerstvo ima dva cilja: Mladinskemu zagotavljati nove ciljne skupine, ki v gledališče zahajajo redko ali pa nikoli, hkrati pa na degradiranem območju na robu mestnega središča vzpostaviti družbeni in družabni prostor, ki bo predstavljal svojevrstno kulturno oazo zunaj strogega centra mesta.

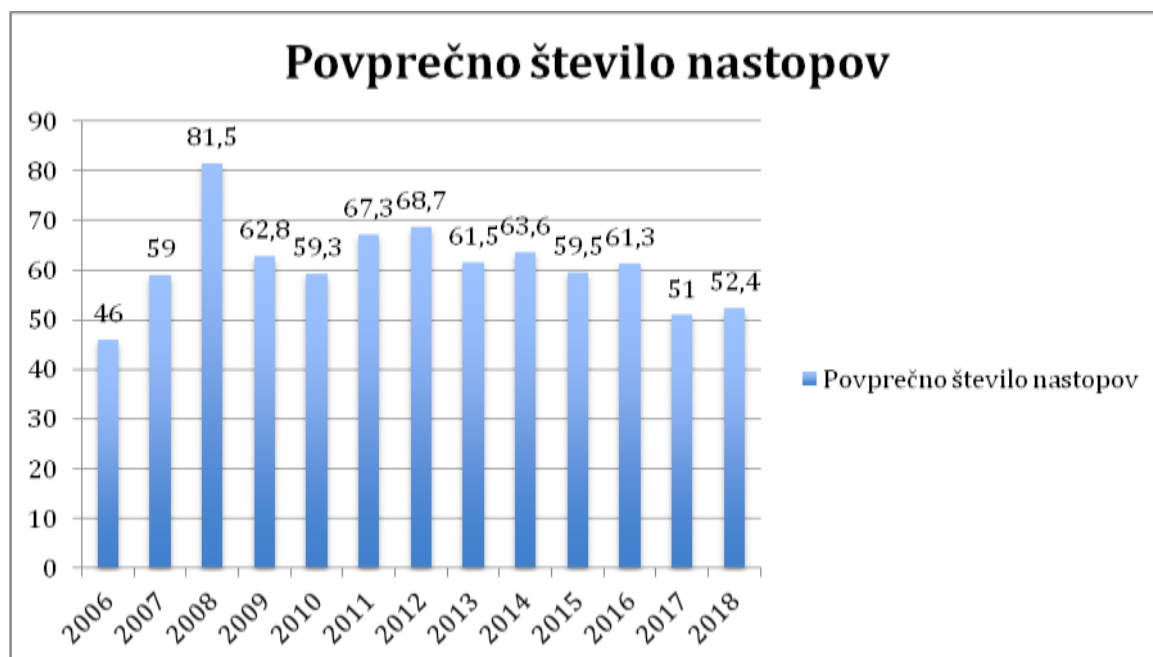
Leta 2018 je bilo 61 klubskih dogodkov. Ob tem je treba dodati, da razen koncertov, ki se odvijajo v naši spodnji dvorani in so nastali v skupni organizaciji z barom Božidar, teh dogodkov ne upoštevamo pri splošni statistiki (število dogodkov, obiskovalcev ...).

DOGODKI	DATUM
1 Nou let v Božidarju!	1. 1. 2018 ob 1.00
2 Stascha v Božidarju	12. 1. 2018 ob 23.00
3 Lil Ris in Futon v Božidarju	19. 1. 2018 ob 23.00
4 Le Berg v Božidarju	2. 2. 2018 ob 22.00
5 Iggy Dope v Božidarju	7. 2. 2018 ob 23.00
6 Kvalitat: Looney Tunes	10. 2. 2018 ob 23.00
7 Nitz in Lara v Božidarju	16. 2. 2018 ob 23.00
8 Jon K b2b Illum Sphere – All night longgg!	23. 2. 2018 ob 23.00
9 ČOMPE – 24 let kasneje!	24. 2. 2018 ob 21.00
10 Softskinson v Božidarju	9. 3. 2018 ob 22.00
11 GOR hip hop večer: K'Pow / LazyOne / Saraieva	10. 3. 2018 ob 22.00
12 Persons from porlock v Božidarju	14. 3. 2018 ob 21.00
13 KALU v Božidarju	23. 3. 2018 ob 22.00
14 Ijon Tihi v Božidarju	30. 3. 2018 ob 22.00
15 STIROPOR pres.: Steven Julien aka Funkineven (Apron rec / UK)	13. 4. 2018 ob 23.00

16	Brassfoot v Božidarju	26. 4. 2018 ob 23.00
17	Rx:tx vs. Stiropor: Zaltan & Tim Parker	11. 5. 2018 ob 23.00
18	Lost Tapes w. Alessandro Adriani	18. 5. 2018 ob 23.00
19	Otvoritev terase & piknik + Stojan: Ordinary Love	25. 5. 2018 ob 17.00
20	Mimoza: Ivan Smagghe	1. 6. 2018 ob 23.59
21	Borka: Like a Jungle Sometimes	8. 6. 2018 ob 23.00
22	House, House and more House!	15.–16. 6. 2018
23	Disco Durum: Cigarettes & Beverages	23. 6. 2018 ob 19.00
24	Big Nose Ent & rx:tx predstavljata: The Splinta Experience	6. 7. 2018 ob 19.00
25	No Ordinary Love – Stojan	13. 7. 2018 ob 19.00
26	Žiga Murko v Božidarju	20. 7. 2018 ob 19.00
27	Božidar Open #1	25. 7. 2018 ob 18.00
28	Lost Beats: Ninja, K'Pow, SunnySun	26. 7. 2018 ob 18.00
29	Ciklon: Vuka & Kosta	27. 7. 2018 ob 19.00
30	Bakto predstavlja: Varljivo leto '18	1. 8. 2018 ob 19.00
31	Stiropor pres.: ZADIG (Construct Re-Form / FR)	3.–4. 8. 2018
32	Cigarettes & Beverages – Disco Durum, Dojaja	10. 8. 2018 ob 19.00
33	Mary, don't go!	14.–15. 8. 2018
34	On Rotation: Stascha & Maša	17. 8. 2018 ob 19.00
35	Litošt pred Božidarjem	22. 8. 2018 ob 21.00
36	Božidar & Journey of Sound pres.: Dimensions Festival Pre-party	27. 8. 2018 ob 19.35
37	Rok Zalokar Trio pred Božidarjem	29. 8. 2018 ob 20.00
38	Lost Beats: Dado, Sushi, Zhe	30. 8. 2018 ob 19.00
39	Božidar Open #2	6. 9. 2018 ob 18.00
40	Christian Kroupa pred Božidarjem	7. 9. 2018 ob 20.00
41	Cigarettes & Beverages: Disco Durum	14. 9. 2018 ob 20.00
42	Festival Spider 2018 / D & G Afterparty	16. 9. 2018 ob 23.00
43	DVMIR & Shao pred Božidarjem	21. 9. 2018 ob 19.00
44	Ciklon & On Rotation: Stascha, Vuka and friends	28. 9. 2018 ob 18.00
45	Zamenite mi glavo – Lavka	5. 10. 2018 ob 22.00
46	Like A Jungle Sometimes	12. 10. 2018 ob 22.00
47	STIROPOR Festival 2018	18. - 20. 10. 2018
48	Lost Beats: Dado, Sushi, Zhe	25. 10. 2018 ob 20.00
49	No Ordinary Love – Stojan & Ichisan	26. 10. 2018 ob 22.00
50	Just Friends	31. 10. 2018 ob 21.00
51	Hepi brzdej Boži <3	2. 11. 2018 ob 22.00
52	Zamenite mi glavo: Lavka Nitz	9. 11. 2018 ob 22.00
53	Commercial Break in Elovetric v Božidarju	16. 11. 2018 ob 22.00
54	Like A Jungle Sometimes – Borka & Čunfa	23. 11. 2018 ob 22.00
55	Ciklon & On Rotation: Herzog, Vuka & Stascha	30. 11. 2018 ob 23.00

56	House, house and more f house	7. 12. 2018 ob 23:59
57	Božidar w/ josey Rebbele (UK) + Matter release after party!	14. 12. 2018 ob 23:59
58	Kraftwear – sejem kreativnega tekstila	15. 12. 2018 ob 15.00
59	No Ordinary Love – Stojan & Borut Cvajner	21. 12. 2018 ob 23.00
60	Lost Beats Special presents: TikOgO (Berlin)	27. 12. 2018 ob 20.00
61	Nou let v Božidarju!	31. 12. 2018 ob 23:59

4. ZASEDENOST IGRALCEV V LETU 2018

5. NAGRADE IN PRIZNANJA 2018

Slovensko mladinsko gledališče je leta 2018 za svoje stvaritve in umetniške dosežke v njih prejelo tri nagrade oziroma je bilo pri njih soudeleženo.

1. Na prvem mestu je **velika nagrada Boršnikovega srečanja za najboljšo uprizoritev**, ki jo je prejela predstava **6 v režiji Žige Divjaka**, nastala pa je v okviru projekta **Nova pošta**, katerega koproducenta sta **Mladinsko in Maska Ljubljana**.

Žirija v sestavi Nika Arhar (predsednica), Goran Ferčec, Simona Hamer in Marko Sosič je opazila navidezno preprostost odrske poetike in natančno izvedbo, hkrati pa poglobljen in angažiran pristop k temi, ki družbi res nastavlja zrcalo:

»V komorni situaciji in s sugestivnim gledališkim jezikom predstava 6 hrabro razkrije anatomijo dehumanizirane sodobnosti in njenih iracionalnih družbenih predsodkov. Uprizoritev brezšivno združuje dokumentarno in fiktivno gradivo, ki ga avtorska ekipa vzpostavlja v dialogu kontrastov o strahu pred 'drugim', ob čemer dobi občinstvo srhljiv vpogled v tiho družbeno vojno, ki se odvija v srcu Evrope. Izvedbeno disciplinirano in politično glasno zrcalijo licemerstvo vsega, kar kot družba mislimo, da smo, tega, kar zares smo, in tistega grozljivega, kar bi lahko postali. Z na videz enostavnim odrskim mehanizmom, izmikajoč se plakatnosti in površnosti, uprizoritev angažirano prevprašuje

postopek objektivizacije migrantov in beguncev ter osvetli tragično stanje družbe, v kateri strah, razizem in ksenofobija skupnosti aktivirajo demone, katerih posledice bomo šele videli.«

Poleg tega gre omeniti še nagradi dveh umetnikov, ki sta del svojega opusa, za katerega sta bila nagrajena, ustvarila v Slovenskem mladinskem gledališču.

2. Prvi je **Ivan Peternelj**, ki mu je **Združenje dramskih umetnikov Slovenije** namenilo nagrado **bršljanov venec**, in sicer za **koreografijo predstave *Pasja procesija* (Slovensko mladinsko gledališče in Kino Šiška)**, režijo in koreografijo predstave *Peter in volk* (SNG Opera in balet Ljubljana) in režijo *Jetniške balade* (Mini teater, ŠKUC gledališče in Društvo za umetnost AVGUS).

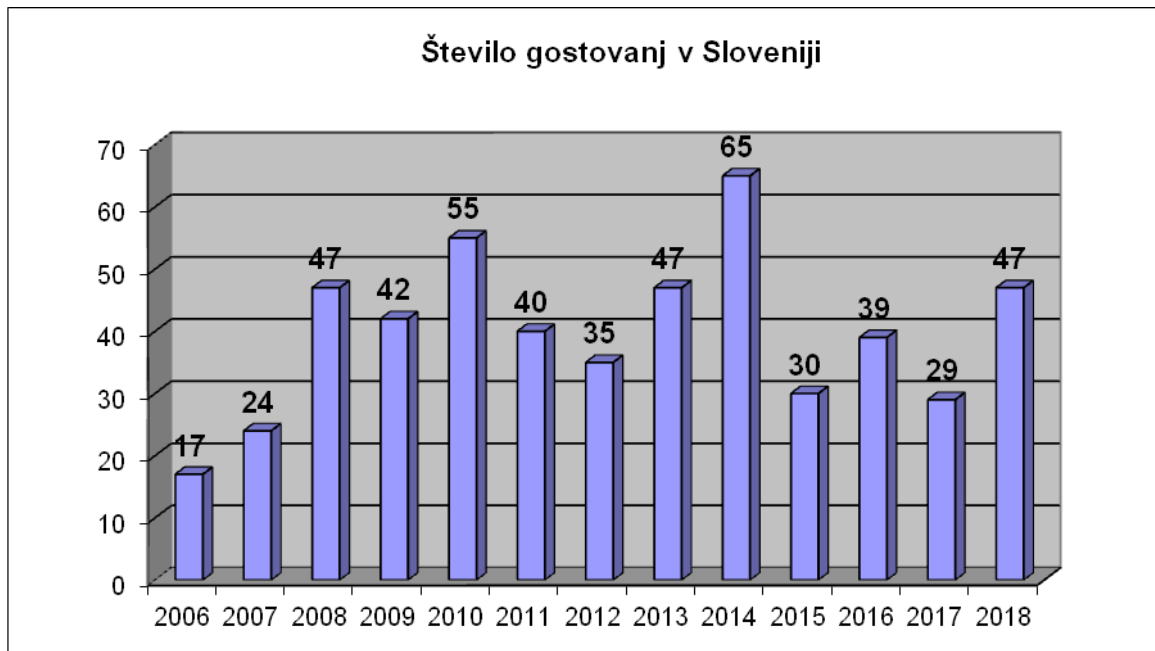
Strokovna komisija v sestavi mag. Neda R. Bric (predsednica), Darja Reichman in Nina Ivanišin je svojo odločitev utemeljila takole:

»Vse tri predstave dokazujejo, da gre za izjemnega odrskega umetnika, ki v pravem pomenu besede uteleša potrebe sodobnega časa, saj omogoča povezave med različnimi zvrstmi odrskih umetnosti in udejanja vrline ter večšine, ki se izrazijo v umetniških kreacijah izjemno širokega spektra. V ustvarjalnem opusu Ivana Peternelja pomembno vlogo zavzemajo pretanjeni avtorski projekti, v katerih goji lastni gledališki svet, ki ga odlikujejo poetičnost, avtorska avtentičnost in nestandardni občutek za lepoto.«

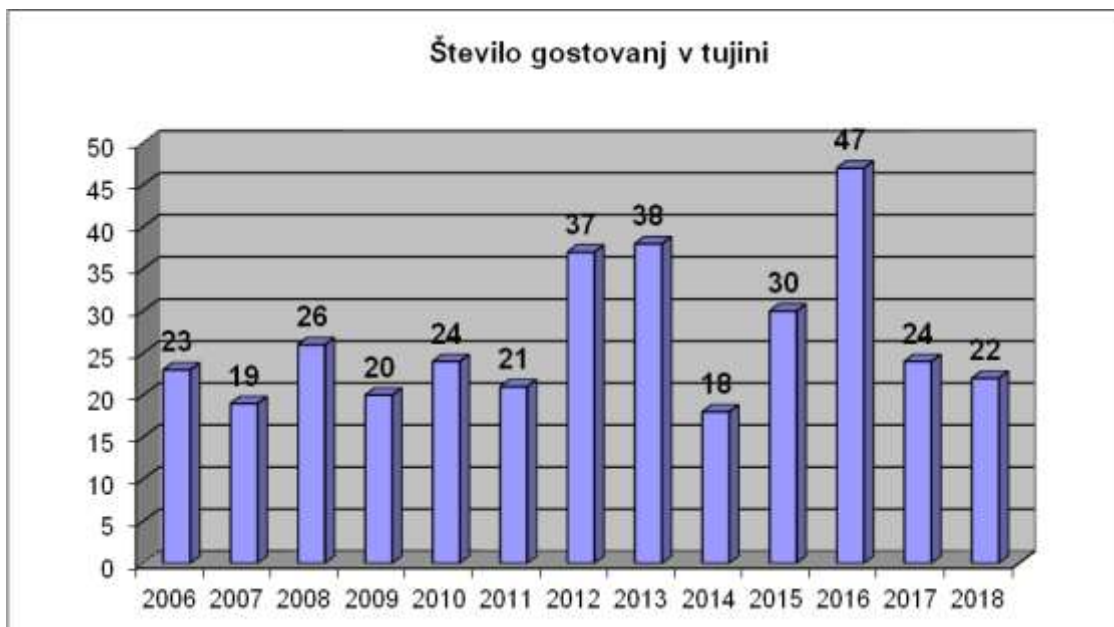
3. Drugi takšen ustvarjalec je lanski dobitnik Borštnikovega prstana **Janez Škof**. Čeprav zadnjih petnajst let domuje v SNG Drama Ljubljana, je dovršen del svoje igralske poti preživel v **Slovenskem mladinskem gledališču**, ki ga je (takrat še kot gost) takoj spočetka zaznamoval kot Sultan Šahrijar Lepi v Svetinovi in Pandurjevi *Šeherezadi*, predstavi, ki je bila za Mladinsko v marsičem prelomna. Nato je »v trinajstih letih zasnoval pisano paletu likov: v sodelovanju z režiserjem Vitom Tauferjem je oblikoval nepresežene komične like, kot so Amor v *Psihi* (1993; za to vlogo je bil leta 1994 izbran za žlahtnega komedijanta na Dnevih komedije v Celju), vseskozi izjemno zabaven Zadnik v *Snu kresne noči* (1999) in Tartif v istoimenski komediji (1993); pa tudi sugestivne, sanjske, domišljjske figure, vpete v pretanjeno ansambelsko soigro v predstavah *Silence Silence Silence* (1996) in *Drrream* (2000); pa like, kakršen je Ata Ubu v predstavi *Ubu/l. del: Poljaki* (2000). Med njegovimi pomembnejšimi kreacijami v SMG velja vsekakor omeniti vsaj še naslednje like: Roberto Zucco v Pograjčevi postavitvi istoimenskega besedila leta 1994, Doktor Mozgavšek v *Klovnih* (1995), Tejrezias v *Kralju Ojdipu* (1998). V predstavi *Preganjanje in umor Jean-Paula Marata, kakor ju prikazuje charentonska igralska družina v režiji gospoda de Sada* (2002) je združil svoje igralsko, glasbeno in pevsko znanje ter kot Cucurucucu s harmoniko (skupaj s

svojim bandom Čompe) določal ritem in atmosfere od začetka do konca,« je v utemeljitvi te ugledne nagrade zapisala Tea Rogelj. In nadaljevala: »Ko na odru gledamo Janeza Škofa, se zdi, kakor da igra z neverjetno lahkostjo, hkrati pa z energijo in prezenco napolnjuje ves prostor. Enkrat nas navdušuje z minimalizmom v izrazu, drugič z ludizmom, pa s presenetljivo komiko in z drobnimi, preprostimi, a izvirnimi in neskončno duhovitimi domislicami. Njegova igra je skrajno domišljena in analitična, pa vendar se zdi, kot da prihaja iz notranjega impulza, izčiščenega instinkta. Res je, Janez Škof ima 'igro v krvi'. Zato ni presenetljivo, da je v svoji karieri zasnoval številne like, ki danes veljajo za antologijske in se jih po dvajsetih, tridesetih ali več letih še vedno živo spominjamo. Ob tem ohranja in nadgrajuje svežino svojega igralskega izraza – kot igralec je še zmeraj radoveden, iskateljski in igriv. Najbrž ga prav zaradi tega mlade ekipe tako rade sprejmejo medse.«

6. GOSTOVANJA PO SLOVENIJI

7. GOSTOVANJA V TUJINI

8. PROMOCIJA IN MARKETING

Glavni slogan 63. gledališke sezone 18/19 je *Jaz, umetnik. Jaz, državljan. / I artist. I, citizen.* Celostna grafična podoba Mladinskega v širši javnosti komunicira jasno, poenoteno, drzno in provokativno.

Koncept promocije za posamezne premiere/predstave v sezoni se je spreminjal in prilagajal njihovemu tipu in sporočilu. Prav tako smo koncept promocije in oglaševanja po komunikacijskih kanalih (tisk, splet, radio, tv) prilagajali sredstvom, ki smo jih imeli na voljo, in ciljni skupini. Dodatnih sponzorjev za premiere predstav *Metamorfoze 4°: Črne luknje, Odilo. Zatemnitev. Oratorij.* in *Narodna sprava: Predstava za turiste* nismo našli. Pri iskanju sponzorjev za deseturno predstavo *še ni naslova* se je kot izvrstna zamisel produktnega (*product placement*) marketinga izkazal Hofer, direkcija v Avstriji pa ni odobrila niti kompenzacijskih sredstev. Sledila so partnerska povezovanja ciljnih skupin za zadnji dve premieri v letu 2018: za predstavo *Narodna sprava: Krajine svobode* smo se povezali z Muzejem novejših zgodovine in Zvezo društev NOB, za zadnjo predstavo, *Ariol* (katere premiera je bila zaradi bolezni prestavljena na januar 2019), pa z Mestno knjižnico Ljubljana.

Poleg rednih mesečnih dogodkov (predstav, pogovorov) smo leta 2018 pripravili še dodatne promocijske akcije za:

- Mladinsko Showcase (od 5. do 8. aprila 2018);
- abonma Piranski zaliv (med decembrom 2017 in majem 2018);
- vpis abonmajev za novo sezono (junij 2018);
- Novo pošto (premiere predstav *S*S, Male kraje, jerebika, štrudelj, ples pa še kaj*, pogovori, okrogle mize);
- Nova pošta – Abonma Simona Semenič (oktober 2018).

Letno programsko publikacijo v slovenskem jeziku in nakladi 15.000 izvodov smo zapolnili s kompenzacijskimi oglasi letnih partnerjev: Mladina/Global, Tam-Tam, Radio Študent, bar Božidar, založbama VigeVageKnjige in Umco.

V sezoni 2018/19 publikacije v angleškem jeziku nismo izdali.

Odziv na naše predstave v lanskem letu je pokazal, da je program našega gledališča dinamičen in privlačen za vse starostne skupine, obiskovalci pa so željni natančnih in sprotnih informacij o posameznih prireditvah ter poglobljenih in zanimivih medijskih objav, kar poskušamo s splošnim in namenskim sporočanjem javnosti tudi uresničevati.

Preteklo leto smo intenzivno poglobljali stare in razvijali nove, inovativne in družbeno odgovorne oblike sodelovanja s slovenskimi mediji, društvi in organizacijami (nevladni in vladni sektor). Med drugim redno sodelujemo z Društvom študentov psihologije pri projektu »Kako si« – dnevi duševnega zdravja, različnimi literarnimi tečaji, ki jih prireja Mestna knjižnica Ljubljana, z Društvom študentov medicine, taborniškimi tekmovanji, šahovskimi društvi, Klubom študentov anglistike in germanistike na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, s Študentsko sekcijo za marketing, Študentsko sekcijo ISHA, Slavističnim društvom Slovenije, Študentsko sekcijo za psihologijo na FF, Društvom mladih geografov Slovenije Egea ipd., z zavodi, vladnimi in nevladnimi organizacijami.

Prenovljena spletna stran gledališča je zaživela januarja 2018.

Dodaten vir informacij poleg spletne strani predstavljajo gledališki listi, plakati, pedagoška in druga informativna gradiva, ki jih v tiskani in elektronski obliki pripravljamo za učitelje, osnovnošolce, dijake in druge obiskovalce, zato smo njihovo vsebino še poglobili. Z gradivom in predstavami smo bili navzoči na vseh večjih festivalih in prireditvah v Ljubljani (Ljubljana Festival, Poletje v Ljubljani, Pozdrav brucem, Študentska arena, Kulturni bazar v Cankarjevem domu, Festival za tretje življenjsko obdobje, Dnevi četrtne skupnosti Bežigrad, Srednjeveški dnevi ...), na katerih so obiskovalci lahko dobili dodatno gradivo oziroma informacije o našem gledališču in programu.

Občinstvo še naprej obveščamo prek klasične in elektronske pošte, družbenih omrežij in oglaševanja na javnih površinah (zakup oglasnega prostora: Tam-Tam in Snaga) in s plačljivimi objavami na straneh Deloskopa v *Delu*.

Število abonmentov je glede na prejšnje leto upadlo, čeprav se cene abonmajev niso spremenile. To pripisujemo spremembam življenjskih navad današnjega potrošnika in obiskovalca kulturnih dogodkov. Porast števila abonmentov pa smo zaznali pri mlajšem ciljnem občinstvu (srednja šola, fakultete), ki mu je namenjen abonma Mladinc.

Primer dobre prakse, ki odmeva tako doma kot v sosednji Hrvaški, je skupni gledališki abonma Piranski zaliv, ki pomembno bogati kulturno ponudbo Ljubljane in Reke.

Obiskovalce nagovarjamo s sloganom: »Kjer se politika ne more zediniti, posreduje abonma Piranski zaliv.« Abonma pripravljamo skupaj s Hrvaškim narodnim gledališčem Ivana pl. Zajca z Reke in omogoča izmenjavo občinstva in ogled predstavljanj v izvornem jeziku z nadnapisi (slovenskimi ali hrvaškimi), v sezoni 2018/2019 pa se je našemu in reškemu gledališču pridružilo Slovensko stalno gledališče Trst, kar je še obogatilo program abonmaja.

Lansko sezono je bil najbolje obiskan abonma Gledališče ob petih, ki nastaja v sodelovanju s Slovensko univerzo za tretje življenjsko obdobje. Predstave so na sporedu ob 17. uri, po

njih pa so pogovori z igralci in drugimi ustvarjalci. Pogovore pripravimo tudi po predstavah za osnovnošolce, srednješolce, študente ali druge skupine, kadar si to želijo oziroma nas za to prosijo.

Še vedno se kaže naraščajoče zanimanje za brezplačen ogled kulturnih dogodkov, ki jih občasno ponudimo v Mladinskem, zlasti za festival kulturno-umetnostne vzgoje Bobri, ki je bil tako kot vsa leta doslej tudi lani, ko je bila njegova rdeča nit večkulturnost, odlično obiskan, odzivi nanj pa so bili spet izjemni.

Prav dobra obveščенost in dostopne cene vstopnic so – poleg kakovostnega programa – po našem mnenju ključni dejavniki, ki lahko pripomorejo k boljšemu obisku gledaliških in drugih kulturnih prireditev v Sloveniji. V oddelku za marketing si zato prizadevamo, da bi z vsem naštetim privabili nove gledalce in spodbudili občinstvo k rednemu obiskovanju našega gledališča, saj ponuja izjemno kakovosten, družbeno angažiran program.

Nove ciljne skupine iščemo neposredno tudi preko programskega sklopa Mladinsko_Dialog, ki je namenjen širjenju dialoga zunaj gledaliških dvoran in zato pripomore k pridobivanju novega občinstva. Ta sklop smo poimenovali Dežela pridnih; gre za cikel pogovorov, ki jih kurirata in vodita novinar in aktivist Erik Valenčič ter filozof in glasbenik dr. Boštjan Narat. Pogovori potekajo dvakrat mesečno v Klubu Mladinskega ali v spodnji dvorani in so za obiskovalce brezplačni. Zaradi zanimanja širše javnosti jih snemamo in nato objavimo na družbenih omrežjih.

Tudi leta 2018 smo nadaljevali prakso, ki omogoča prijaznejše in dostopnejše spremljanje gledaliških predstav, in sicer je to Svetovljan/Supertitled, ki nagovarja tuje govoreče občinstvo – gre za predstave, opremljene z nadnapisi v angleščini, občasno tudi v drugih tujih jezikih –, kar naše gledališče približa tujcem, ki bivajo pri nas ali (kot turisti) obišejo Ljubljano.

Glede na prakso tujih gledališč smo uvedli tudi nadnaslavljanje v slovenščini, saj tako omogočimo ogled širšemu delu gluhih in naglušnih obiskovalcev kakor pri tolmačenju v znakovni jezik, kar smo prakticirali doslej. Primere dobre prakse izpopolnjujemo v sodelovanju z Zavodom za gluhe in naglušne. Predstava *Slovenska popevka*, ki je nastala v koprodukciji z CUDV Draga pa je tako ustvarjalcev in gledalcem omogočila vpogled v drugačen svet in ponudila odličen primer inkluzije.

Že tretje leto zapored teče promocija, ki smo jo poimenovali Bežigradjčan; gre za posebno ugodnost, ki jo ponujamo prebivalcem četrtne skupnosti Bežigrad, saj lahko ti za ceno ene vstopnice dobijo dve.

Okrepili smo dejavnosti na družbenih omrežjih in posodobili baze podatkov o posameznih ciljnih skupinah, ki jih nagovarjamo med sezono.

Leta 2018 smo sodelovali z nevladnimi organizacijami: namenili smo jim donacije v obliki brezplačnih vstopnic. Slovenski filantropiji namenjamo prispevke od brezplačnih vstopnic.

Poleg klasičnega obveščanja stalnega občinstva o programu in dejavnostih, ki jih ponujamo, je namen oddelka za marketing in promocijo v Slovenskem mladinskem gledališču razširiti krog naših obiskovalcev.

Ta cilj smo pri promociji programa in oblikovanju strategij obveščanja gledalcev skušali uresničevati tudi leta 2018. Rezultati se kažejo v dobri obiskanosti gledališča, novih obiskovalcih in angažiranem zanimanju za program, ki ga ponujamo.

Zavod je leta 2018 intenzivneje sodeloval z naslednjimi medijskimi partnerji:

- Delo, d. d. (oglasni prostor),
- Radio Študent (oglasni prostor in internet),
- Mladina, d. d. (oglasni prostor in internet),
- Tam-Tam, d. o. o. (plakatiranje),
- Snaga, d. o. o. (plakatiranje),
- In Your Pocket (oglasni prostor in internet),
- Slovenian Times (medijski sponzor Svetovljana),
- Radio Ekspres (oglasni prostor),
- City Magazine (oglasni prostor),
- Bukla (oglasni prostor),
- Sigledal.org (napovedi),
- Napovednik (oglasni prostor in internet),
- Društvo za promocijo glasbe DPG (distribucija tiskovin),
- SIGIC (slovenski glasbeno-informacijski center),
- MMC – kultura (oglasni prostor, napovednik),
Umco, d. o. o.

ABONMA PIRANSKI ZALIV

Gre za gledališki abonma, ki povezuje ljubitelje gledališča in kulturnega turizma. Že četrto leto zapored ga pripravljamo skupaj s partnersko hišo HNK Ivana pl. Zajca na Reki, letos pa prvič širimo meje, saj smo se povezali s Slovenskim stalnim gledališčem (SSG) Trst. Abonma ponuja po dve predstavi na Reki in v našem gledališču ter eno v Trstu. Vse predstave so nadnaslovljene. Abonma je zelo priljubljen pri zrelem, izobraženem gledališkem občinstvu, ki ga delno sestavljajo naši abonenti, delno pa naključni popotniki, ki jim ustrežata lokacija in datum odhoda in se nam na tem popotovanju pridružijo.

ZAKLJUČEK

Letno poročilo Slovenskega mladinskega gledališča so pripravili:

Računovodsko poročilo: Mateja Turk

Poslovno poročilo: Tibor Mihelič Syed, Goran Injac, Tina Malič, Urška Brodar, Mateja Turk, Lidija Čeferin, Helena Grahek in Mateja Dermelj

Svet SMG je Letno poročilo za leto 2018 obravnaval in potrdil na 3. redni seji dne 27. 2. 2019.

Tibor Mihelič Syed,

direktor Slovenskega mladinskega gledališča

V Ljubljani, 27. 2. 2019

